s-a născut în 1933 în Ungaria. A scris poezie şi teatru încă din adolescenţă; trei dintre piesele sale au fost interzise de regimul comunist. A participat la Revoluţia din 1956 de la Budapesta şi a fost obligat să părăsească ţara. S-a refugiat în Canada şi apoi la Londra, unde locuieşte în prezent.
Şi-a perfectionat limba engleză scriind scenarii pentru National Film Board of Canada; la 27 de ani era director al revistei politice **şi** literare *Exchange, a* colaborat la CBC/Radio Canada ca realizator şi producător.
Elogiu femeilor mature, apărută în 1965, a fost primită cu entuziasm de critică, autorul fiind comparat cu Conrad şi Nabokov. Vîndută în peste 4 milioane de exemplare, cu peste 38 de editii în limba franceză şi 72 de săptămîni în topul vînzărilor, la aproape 4o de ani de la apariţie, cartea îşi continuă ascensiunea cu noi editii, dintre care cele în limba portugheză şi italiană sînt cele mai noi succese.
Este automl romanului *An Innocent Millionaire,* al volumului de eseuri politice şi filozofice *The Rules ofehaos* şi al colectiei de studii critice *Truth and Lies in Literature.*

Elogiu femeilor mature

Amintirile amoroase ale hii Andrăs Vajda

Traducere de RALU MARIA SCHIDU
şi ELENA NECULCEA

BUCUREŞTI, 2003 **Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale VIZINCZEY, STEPHEN**

/ ;

trad.: Ralu Maria Schidu, Elena Neculcea
Bucureşti: Curtea Veche Publishlng, 2003
248 p.; 19 cm
ISBN 973-669-019-9

I. Schidu, Ralu Maria (trad.)
II. Neculcea, Elena (trad.)

159.922.1

Aceasta carîe se adreseaza tutnror barbaţilor tineri şi este dedicată fe-meilor mature, iar ceea ce-ni propun este sa urmaresc relatia dintre ei.

Coperta colectiei de DONE STAN

I
N

P
R
A
I
S
E

O
F

O
L
D
E
R

WOMEN
Copyright © 1965,1967,1978,1985,1986 by All rights reserved. University of Chicago Press edition published 1990.

© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2003 pentru prezenta versiune în lim

b
a

r
o
m
ă
n
ă

ISBN 973-669-019-9

Woher dein Recht, in jegliciiem Kostilme,
In }eder Maske wahr zii sein? — Ich ruhme.
RAINER MARIA RILKE

Tinerilor fără iubite

în amor trebuie sa alegi femeile matnre în locid celor tinere... căci ele cunosc mai bine lumea.

Benjamin Franklin

Această carte se adresează bărbaţilor tineri şi le este dedicată femeilor mature — iar ceea ce-mi pro-pun este să urmăresc relaţia dintre ei. Nu sînt expert în sex, dar am învăţat multe de la femeile pe care le-am iubit şi voi încerca să-mi amintesc experientele plăcute şi neplăcute care, cred eu, m-au făcut bărbat.

Mi-am petrecut primii douăzeci şi doi de ani în Ungaria/ Austria şi Italia, iar aventurile mele pe dru-mul spre maturitate au fost mult diferite de cele ale tinerilor din Lumea Nouă. Visurile şi şansele lor au fost influenţate de alte convenţii amoroase. Eu sînt european, ei sînt americani şi, ceea ce adînceşte deo-sebirea, ei sînt tineri astăzi, iar eu am fost tînăr cu mult timp în urmă. Totul s-a schimbat, chiar şi mitu-rile care structurează modelele.

Cultura modernă — cultura americană — glorifi-că cuplul tînăr; pe continentul pierdut al bătrînei Eu-rope, idila dintre bărbatul tînăr şi amanta sa matură are strălucirea perfectiurui. Tinerii bărbaţi de astăzi caută fete de vîrsta lor, convinsi fiind că numai ele au ceva valoros de dăruit; în timp ce noi tindem să pu-

nem mai mult preţ pe continuitate şi pe tradiţie şi sperăm să ne îmbogăţim din înţelepeiunea şi sensibi-litatea trecutului.

lar sexualitatea este numai un aspect al paradig-mei. Noi provenim din familii numeroase şi sîntem obişnuiţi să tratăm cu persoanele mai în vîrstă decît noi. In copilărie, bunicii mei aveau o fermă în apro-piere de lacul Balaton şi **în** fiecare vară organizau o petrecere la care participau peste două sute de rude.

îmi amintesc că mă minunam cît de multi erau, aşezaţi pe bănd largi, în faţa meselor lungi din gră-dina dintre casă şi livada de pruni — rînduri şi rîn-duri de unchi şi mătuşi, de veri şi cumnaţi, de la sugari la octogenari. Membrii acestor triburi nu cu-noşteau bariere de vîrstă. Locuiau pe o rază de o sută cincizeci de kilometri şi iubeau aceleaşi cîntece.

Furtuna războiului a pustiit acea grădină. Nea-mul Vajda, cîndva atît de unit, trăieşte acum risipit pe patru continente. Ne îndepărtăm unii de altii/ la fel ca peste tot. E drept că America nu a fost devasta-tă de armate străine, dar grădinile înfrunzite au dis-părut şi de aici. Peste ele s-a turnat asfaltul pistelor de decolare. Familiile se destramă şi fiecare genera-ţie pare să aparţină unei epoci diferite.

Căminele enorme de altădată, cu camere pentru bunici şi unchi sînt înlocuite cu baruri pentru adoles-cenţi, case pentru bătrîni şi apartamente liniştite pentru cei de vîrsta a doua. Ocaziile tinerilor de a în-tîlni femei mature s-au rărit considerabil. Nu mai au mare încredere unii în ceilalti.

Cum eu am avut şansa să cresc într-o societate pe atunci încă echilibrată, îrni place să-mi închipui că amintirile mele aşternute pe hîrtie pot deschide calea către înţelegerca unui adevăr — bărbaţii şi femeile sînt creaţi egali, indiferent de data lor de naştere — şi că pot contribui astfel la o legătură mai strînsă în-tre generaţii.
Cum ceea ce voi descrie sînt propriile mele expe-rienţe, vreau să-l asigur pe cititor că nu intenţionez să-l copleşesc cu istoria mea personală. Sper să-i sti-mulez curiozitatea faţă de sine. Ceea ce urmează este un jurnal foarte selectiv, focalizat nu atît asupra per-sonalităţii autorului, cît pe dilemele universale ale dragostei. Dar în măsura în care aceasta *este* totuşi o autobiografie, sînt conştient, ca şi Thurber, de dicto-nul sever al lui Benvenuto Cellini, potrivit căruia un om trebuie să aibă cel puţin patruzeci de ani şi să fi realizat ceva măreţ înainte de a-şi aşterne povestea vieţii. Nu îndeplinesc nici una dintre condiţii. Dar, cum spunea Thurber, „în zilele noastre, nici o per-soană care are o maşină de scris nu mai dă atenţie ve-chilor reguli desuete ale maeştrilor".

Andrăs Vajda

Profesor asociat Sectia de Filozofie Universitatea din Michigan Ann Arbor/ Michigan

U N U

Despre credinţă şi prietenie

Totiil ne vine dr \a alţii... *A F/* înseamnS sff avarţii ciiivci.

Jean-Paul Sartre

M-am născut într-o familie romano-catolică pioa-să şi mi-am petrecut mare parte din primii zece ani de viaţă printre bunii călugări franciscani. Tatăl meu era directorul unei şcoli catolice şi un excelent orga-nist, un tînăr activ şi talentaf care/ în plus, avea ener-gia şi entuziasmul necesare pentru a conduce miliţia districtului şi a face politică. Susţinea regirnul reac-tionar, dar proclerical al amiralului Horthy şi era un antifascist conservator, care, alarmat de ridicarea la putere a lui Hitler în Germania, şi-a folosit influenţa şi autoritatea pentru a obţine interzicerea întîlnirilor locale ale mişcării naziste ungare. în 1935, pe cînd aveam doi ani, a fost înjunghiat mortal de un adoles-cent nazist ce fusese ales pentru că încă nu împlinise optsprezece ani şi deci nu putea fi executat pentru crimă. După funeralii/ mama, pentru a alunga amin-tirea groaznicei pierderi/ s-a refugiat în cel mai apro-piat oraş mare/ primul oraş al Ungariei, vechi de o mie de ani, cu al cărui nume nu vreau să vă încarc memoria. A închiriat un apartament spaţios la etajul al doilea, pe una din străzile principale — o străduţă

•^s^T"

îngustă/ presărată cu biserici vechi şi magazine mo-derne. Locuiam la doar cîteva minute de iriers de mănăstirea franciscană, unde aveam obiceiul să m.erg adesea chiar înainte de a împlini vîrsta de şcoa-lă. Serviciile aduse Bisericii de tatăl meu, moartea lui prematură şi faptul că aveam preoti în ambele ra-muri ale familiei m-au apropiat de părinţi şi am de-venit un oaspete întotdeauna bine venit la mănăsti-re. M-au învăţat să scriu şi să citesc, mi-au povestit despre vieţile sfinţilor şi istoria Bisericii, mi-au vor-bit despre oraşele îndepărtate în care studiaseră — Roma, Paris/ Viena —, dar mai ales toţi ascultau cu atenţie orice-aş fi avut de spus. Aşa că în loc să am un singur tată, m-a crescut un întreg ordin de pă-rinţi: aveau întotdeauna pentru mine un zîmbet cald şi înţelegător, iar eu hoinăream pe coridoarele lungi şi răcoroase ale mănăstirii ca la mine acasă. Imi amintesc de tovărăşia lor iubitoare la fel de intens ca de aceea a mamei mele, deşi, cum spuneam, am stat doar cu ea de la doi ani. Era o ferneie tăcută şi tan-dră, care strîngea inereu după mine. De vreme ce nu mă jucam prea mult cu alti copii/ nu m-am bătut nici-odată; trăind între călugări şi mama mea, eram în-conjurat de o iubire radioasă şi de sentimentul liber-tăţii absolute. Nu cred că au încercat vreodată să mă controleze sau să mă educe; pur şi simplu mă urmă-reau crescînd, singura restricţie pe care am simţit-o fiind conştiinţa faptului că toţi voiau să dau ce-aveam mai bun.
Eram conştient că aparţineam unui trib numeros şi splendid; în plus, mi se dădeau motive să cred că

eram mîndria şi bucuria tuturor rudelor mele. îrni amintesc mai ales o zi în care unchii mei veniseră în vLzită cu familiile, ca să sărbătorească ziua de naşte-re a surorii lor văduve. Se pregătea o petrecere mare pentru seara aceea, iar eu am refuzat să mă culc oda-tă cu ceilalţi copii şi să-i las pe adulţi să se distreze pînă tîrziu. Aşa că au venit toti la mine în cameră să-mi tină de urît, în vreme ce mama mă pregătea de culcare. Pe cînd mama mă dezbrăca, mi-a dat o păl-muţă şi un pupic pe funduleţ şi mi-a promis că toţi îmi vor da cîte un pupic în acelaşi loc, dacă dupa aceea o să mă duc la culcare fără să mai protestez. Nu cred să fi avut mai mult de trei sau patru ani pe atunci — probabil este una dintre primele mele amintiri — totuşi îmi amintesc cum toţi acei adulţi stăteau la coadă, aşteptăndu-şi rîndul ca să-mi pupe fundul/ în timp ce eu, întins pe burtă, îi priveain peste umăr.

Poate că de aceea am fost un băiat deschis şi afec-tuos şi în acelaşi timp un puşti arogant. Convins fi-ind că lumea întreagă nu putea decît să mă iubească, găseam că este firesc să-i iubesc şi să-i admir pe toţi cei pe care-i cunoşteam sau despre care auzeam.

Aceste sentimente fericite s-au îndreptat mai întîi asupra sfinţilor şi martirilor Bisericii. La şapte sau opt ani luasem romantica decizie de a deveni misio-nar şi, dacă era posibil, de ce nu chiar martir pe cîm-purile de orez ale Chinei. îmi amintesc mai ales de o după-amiază însorită, în care nu aveam chef să învăţ şi, stînd la fereastra camerei mele, urmăream femeile elegante care treceau încoace şi încolo pe stradă. Mă

întrebain dacă după ce voi deveni preot şi voi depu-ne jurămîntul celibatului îmi va fi greu să-mi petrec viaţa lipsit de compania acelor doamne serafice care treceau pe lîngă casa noastră, în drum spre magazi-nul de pălării sau spre coaforul care le făcea să arate încă şi mai angelice. Hotărîrea mea de a deveni pre-ot s-a lovit astfel de problema renunţării la femei încă înainte de a le fi putut dori. După ce o vreme m-am ruşinat de preocuparea mea, pînă la urmă l-am întrebat pe duhovnicul meu/ un bărbat cu părul alb şi înfăţişare de copil la cei şaizeci de ani ai săi, cît de dificil i se părea *lui sa* treacă prin viaţă fără femei. M-a privit cu asprime şi s-a mărginit să spună doar că nu credea că voi ajunge vreodată preot. Am fost şocat de felul în care — doar pentru că încercam să cunosc greutatea sacrifidului — îmi minimaliza ho-tărîrea şi m-am temut că mă va mai plăcea mai pu-ţin. Dar s-a luminat din nou şi mi-a spus zîmbind (niciodată nu a fost zgîrcit cu încurajările) că există mai multe feluri de a-l sluji pe Dumnezeu.

Eram acolitul lui la liturghii: cum se trezea devre-me, îi plăcea să ţină mesa la ora şase şi de multe ori în enorma catedrală goală era numai el cu mine, sim-ţind prezenţa misterioasă şi putemică a lui Dumne-zeu. Şi deşi astăzi sînt ateu/ încă îmi amintesc cu drag acel sentiment de exaltare şi cele patru lumînări care ardeau în liniştea rece/ străbătută de ecouri, a marmurei. Acolo am învăţat să simt şi să iubesc mis-terul de nepătruns — o predispoziţie cu care femeile se nasc, iar bărbaţii o pot cîştiga, dacă au noroc.

FEMEII.OR MATURE / 17

Asupra acestor fragmente încă vii de memorie m-sist în parte pentru că-mi place să mă gîndesc la ele ^i 111 parte pentru că sînt coiwins că mulţi băieţi îşi ruinecizä cei mai frumoşi ani — şi caracterul — cu ideea greşită că un puşti trebuie să o facă pe durul ca să devină bărbat. Se înscriu într-o echipă de fotbal sau de hochei ca să pară maturi/ cînd de fapt o bise-rică goală sau un drum de ţară pustiu i-ar ajuta mai mult să simtă lumea înconjurătoare şi pe ei înşişi. Pă-rintii franciscani mă vor ierta, sper, dacă spun că niciodată n-aş fi putut înţelege şi iubi atît de mult fe-moile dacă Biserica nu m-ar fi învăţat să cunosc exal-tarea şi veneraţia.

Ca să ne întoarcem la problema celibatului şi a re-acţiilor pe care i le stîrneşte unui tînăr catolic/ trebuie să spun că femeile pe care le vedeam de la fereastra apartamentului meu nu erau pe de-a-ntregul respon-sabile pentru neliniştile mele premature. Dacă la mă-năstire partidpam la viaţa unui grup de bărbaţi, aca-să eram primit adesea cu braţele deschise într-o comunitate de femei. Mama organiza săptămînal ceaiuri pentru prietenele ei, văduve şi femei necăsă-torite de aceeaşi vîrstă cu ea, între treizeci şi patru-zeci de ani. îmi amintesc că mi se părea ciudată şi mi-nunată sirnilitudinea dintre atmosfera mănăstirii şi aceea de la ceaiurile mamei. Franciscanii şi prietene-le mamei formau două mici comunităţi vesele şi feri-dte, aparent mulţumite cu viaţa lor închisă. Simţeam că sînt singura legătură umană între cele două lumi distincte şi eram mîndru să fiu bine venit şi să mă simt bine în amîndouă. Nu-mi puteam imagina via-

ţa fără vreuna dintre ele şi încă mai cred că modul de viaţă cel mai frumos este să fii călugăr franciscan avînd un harem de femei de patruzeci de ani.

De la o vreme, am început să tînjesc după acele după-amieze în care prietenele mamei veneau, îmi luau capul între palmele lor calde şi moi şi îmi spu-neau ce ochi negri am: era o bucurie îmbătătoare să mă atingă sau să le ating. Am încercat să imit curajul in.artirilor, sărindu-le-n întîmpinare cu un sărut sau o îmbrăţişare. Cele mai multe erau surprinse sau ne-dumerite. „Doamne, Erzsi, ce băiat nerăbdător ai!" îi spuneau ele mamei. Cîteva chiar mă bănuiau, mai ales cînd reuşeam să le ating ca din greşeală sînii — dintr-un motiv sau altul, mi se părea mai excitant de-cît să le ating braţele. Oricum, toate aceste incidente sfirşeau în hohote de rîs: nu cred că le-au acordat vreodată prea mare atentie, Le iubeam pe toate, dar pe Tanti Alice o aşteptam cu cea mai mare nerăbda-re. Era o blondă uşor plinuţă, cu pieptul mare, faţa rotundă, frurnoasă şi un parfum. absolut fantastic. Mă ridica în braţe şi mă privea în ochi cu prefăcută supărare şi o urmă de cochetărie, cred/ admonestîn-du-mă cu voce severă/ dar dulce: „Te uiţi la sînii mei, diavole ce eşti!"

Tanti Alice era singura care îmi acorda importan-ţa cuvenită unui personaj cu greutate. Cum în imagi-natia mea devenisem primul papă ungur şi murisem ca un martir, mă consideram deja un mare sfint/ prins temporar în iţele copilăriei. Şi deşi Tanti Alice îmi atribuia o altfel de măreţie cînd mă numea dia-

vol, simţeam că în adîncul sufletului amîndoi ne gîn-deam la acelaşi lucru.

Ca să o scape din cînd în cînd pe mama de pre-zenta mea, prietenele ei aveau obiceiul să mă ia la plimbări lungi sau, uneori, la cîte un film. însă nu-mai Tanti Alice îmi aducea vestea plecării dîndu-mi *rendez-vons*. „Frumosul meu cavaler", îrni spunea ea cu fericită antidpare/ „vrei să mă duci la teatru?" îmi amintesc mai ales de o anume zi în care am ieşit cu *ea*, purtînd prima mea pereche de pantaloni lungi. Era o după-amiază însorită de sîmbătă, la un sfirşit de primăvară sau început de toamnă — înainte ca Statele Unite să intre în război/ fiindcă ne duceam să vedem *Vrajitorul din Oz.* îmi luasem costumul meu de adult cu cîteva zile înainte şi eram nerăbdător să mă mîndresc cu el în faţa mătuşii Alice, care cu sigu-ranţă ştia să-l aprecieze. Cînd în sfirşit a venit, încon-jurată de un nor de parfum şi de pudră, a fost atît de

preocupată să-i explice mamei de ce întîrziase, că n-a observat noii mei pantaloni. Şi totuşi, chiar la pleca-re, a scos un „Aaah!" răguşit şi s-a dat un pas înapoi ca să mă cuprindă cu privirea. I-am întins mîna şi ea mi-a strîns-o, spunînd:

— Astăzi *am* cel mai elegant însoţitor. Erzsi, nu-i aşa că seamănă cu taică-său?

Ne îndreptam spre uşă, mînă în mînă/ un cuplu fericit, cînd deodată s-a auzit glasul mamei:

— Andrăs, ai făcut pipi?

Am ieşit din apartament cu Tanti Alice jurînd să nu mă mai întorc niciodată. Chiar şi încurajările în-soţitoarei mele au sunat scandalos de condescenden-

y

2o /

te şi, coborînd scările, mă întrebam cum aş fi putut restabili vechiul echilibru al relaţiei noastre. Chiar înainte de a ieşi în stradă, am ciupit-o de fund. S-a prefăcut că nu observă/ dar a roşit puternic. în acel moment m-am decis ca atunci cînd voi fi mare să mă căsătoresc cu Tanti Alice/ pentru că ea mă înţelegea.

Totuşi/ nu vreau să-mi dramatizez copilăria, transformînd-o în povestea pasiunii mele pentru acea minunată doamnă. Eram cît se poate de fericit cu părinţii franciscani şi la întîlnirile săptămînale ale mamei, cînd toate prietenele se adunau laolaltă, iar eu le puteam privi în voie ascultînd cum vorbeau de-spre modă, război, rude/ căsătorii şi unele lucruri pe care nu le înţelegeam.

Catedrala vastă şi tăcută şi sufrageria noastră pli-nă cu toate acele femei gălăgioase şi vesele, cu parfu-murile lor, cu lumina din ochii lor — sînt cele mai vii şi mai puternice imagini ale copilăriei mele.

Mă întreb ce fel de viaţă aş fi avut dacă n-ar fi existat ceaiurile date de mama. Poate că datorită lor n-am considerat niciodată că femeile ar fi duşmanii mei, teritorii pe care urma să le cuceresc, ci aliaţii şi prietenii mei dintotdeauna — cred că de aceea mi-au răspuns şi ele cu bunăvoinţă. N-am întîlnit niciodată acele diavoliţe de care literatura modemă este plină:
cred că ele sînt prea ocupate cu bărbaţii care le con-sideră nişte fortăreţe ce trebuie atacate, călcate în pi-cioare şi părăsite în ruine.

Rămînînd la subiectul bunăvoinţei faţă de toată lumea — şi mai ales faţă de femei — nu pot să nu re-marc, în concluzie, că fericirea deplină pe care mi-o

aduceau petrecerile săptămînale ale mamei indica un entuziasm precoce şi pronunţat pentru sexul opus. Este evident că acest entuziasm are mare legă-tură cu norocul meu de mai tîrziu la femei. Şi deşi sper că acest jurnal va fi instructiv, trebuie să mărtu-risesc că nu vă va ajuta să atrageţi femeile mai mult decît vă atrag ele pe voi. Dacă în adîncul sufletului le urîţi, dacă visaţi să le umiliti, dacă vă place să le daţi ordine, probabil că vi se va răspunde la fel. Vă vor dori şi iubi tot atît cît le doriţi şi le iubiţi voi pe ele — si binecuvîntată fie-le mărinimia.

D o I

Despre război şi prostituţie

Fiecare iioit-niîsciit este iin Mesia — pdcat că se transformS într-wi pungaş ordinar.

Imre Madăch

Pînă pe la zece ani, am putut ignora că mă născu-sem în acelaşi an în care Hitler venise la putere. în Europa răscolită de *război,* oraşul nostru îmi părea capitala unui tărîm de basm: era mic, ca dejucărie, şi totuşi vechi şi maiestuos, foarte asemănător părţii vechi din Salzburg. Aici, trăiam ca un tînăr prinţ fericit, în cea mai bună dintre lum.i, înconjurat de o fa-milie numeroasă şi protectoare: mama, acea femeie tăcută şi gînditoare care mă urmărea cu ochii ei se-nini; mătuşile mele, acele prietene ale ei gălăgioase, practice şi totuşi elegante; şi călugării franciscani, blajinii mei părinţi. Mi-a fost dat să cresc într-o casă a iubirii, pe care am absorbit-o cu toate celulele corpului meu. Dar la fel de important, după ce-am învăţat să iubesc lumea/ am ajuns să o şi cunosc. Dintr-un băiat fericit şi fără griji/ care cocheta cu ideea preoţiei şi a unui binecuvîntat martiriu, m-am transformat în peşte şi bişniţar. La sfirşitul războiu-lui — după doi ani de coşmar şi înainte de a împlini doisprezece ani, am devenit „omul de legătură", în-sărcinat cu prostituatele unguroaice într-o tabără mi-

litară americană de lîngă Salzburg, oraşul care, în alte privinţe, semăna atît de mult cu al meu.

Prefacerea mea a început în vara anului 1943, cînd valul războiului a atins şi vestul Ungariei. Orăşelul nostru liniştit a devenit garnizoană gerrnană, iar în timpul nopţii bombardierele americane au început să facă noi dărîinături pe lîngă ruinele antice. Apar-tamentul nostru a fost rechiziţionat pentru ofiţerii Wehrmacht-ului chiar la momentul potrivit. La două săptămîni după ce ne-am mutat, casa a fost lovită în plin. Pentru a scăpa de raidurile aeriene, ne-am m.u-tat mai spre vest, în casa bunicilor mei, dintr-un sat izolat, iar în toamnă mama m-a trimis la o şcoală mi-litară dintr-un orăşel de lîngă graniţa austriacă. A spus că acolo voi fi în siguranţă, bine hrănit şi că voi învăţa latina.

Colonelul care conducea şcoala a prins întregul spi-rit al şcolii în discursul de întîmpinarc a noilor cadeţi:

„Aici veţi învăţa ce înseamnă cu adevărat disdpli-na!" Zbiera la noi în fiece moment al zilei, în clasă, în curte, în dormitor. în fiecare după-amiază/ de la trei la patru, eram nevoiţi să mărşăluim prin parcul mare, împădurit şi înconjurat de ziduri înalte. Ni se ordona/ sub ameninţarea unor pedepse corporale se-vere, să mergem în pas vioi, să nu ne oprim nici o secundă, în timp ce sergenţii ne supravegheau — sprijinindu-se de copaci — ca să se asigure că ne su-puneam regulamentului. Cadetii tineri ca noi trebu-ia să se supună şi ordinelor date de

cadetii seniori, care aveau asupra noastră o oarecare autoritate mili-tară bine instituită. M-ain aflat într-o dilemă chiar

din prima *zi,* cînd un cadet senior care mergea în spatele meu a început să ţipe la mine să mă opresc şi să stau drepţi. Era un băiat subţire, cu părul roşcat, tuns periuţă, ce părea firav şi fără prestanţă — de fapt, arăta mai tînăr decît mine. Mă temeam să-i ne-socotesc ordinul, dar şi mai tare mă temeam să ignor ordinele sergenţilor. Am mers înainte în pas vioi şi a fost nevoie să alerge ca să mă ajungă. Cînd m-a prins din urmă, era transpirat şi îşi pierduse răsuflarea. „Salută!" mi-a ordonat cu o voce subţire şi tremurîn-dă. „Salută!" L-am salutat şi am pornit mai departe, copleşit de un sentiment de repulsie. Eram convins că fusesem aruncat într-o grămadă de idioţi deraiaţi.

A fost un şoc de pe urma căruia nu mi-am revenit niciodată complet. Acel an şi jumătate de instrucţie la Colegiul Regal Maghiar de Pregătire a Ofiţerilor aproape că m-a transformat într-un anarhist. Nu pot nici să-i respect, nici să am încredere în cadeţii se-niori, în generali/ în lideri de partid, milionari, direc-tori şi nici în vreuna dintre acţiunile lor. în paranteză fie spus/ această atitudine pare să le fascineze pe cele mai multe femei — poate pentru că sînt mai puţin copleşite decît bărbaţii de perfecţiunea ordinii create de om în lume.

Cadeţii seniori erau preocupaţi mai ales de felul în care ne făceam paturile.

„Patul trebuie să fie întins şi neted ca sticla!" urla comandantul nostru de cameră/ aruncîndu-mi pătu-rile şi cearşafurile în cele patru colţuri ale camerei. „Trebuie să exersezi!."

ELOGIU FÎ-MEILOR MATLIRE / 25

Chiar şi după ce armatele ruseşti intraseră în Un-garia şi amiralul Horthy anunţase că orice rezistenţă ar fi inutilă, că partea cea mai mare a armatei ungare, peste un milion de oameni/ mai mult de zece procen-te din populaţie, fusese ucisă şi că nu va mai putea exista o armată ungară — chiar şi atunci comandan-tul de cameră încă mai era obsedat de netezimea pă-turilor noastre. După ce-mi răvăşea patul/ trebuia să-l refac în trei minute; dacă îmi lua mai mult, cum de altfel se întîmpla întotdeauna, îl răscolea din nou şi repeta distracţia pînă se plictisea. Am jucat jocul ăsta de-a făcutul patului pînă cînd trupele ruseşti au ajuns la marginea oraşului. Atunci, colonelul a fugit cu în-treaga lui familie şi cu tot ce-i apartinea în camioane-le destinate evacuării cadeţilor, cei mai multi ofiţeri au dispărut, iar noi am fost conduşi de un maior, pro-fesorul nostru de istorie, într-un marş către vest, prin Austria. Nu aveam să mai văd un pat, fie el neted sau nu, timp de cîteva luni.

Cam patru sute dintre noi s-au alăturat mulţirnii haotice de refugiati/ care, fugind de război, rămîneau în centrul ce se muta permanent al acestuia/ chiar în-tre armata rusă şi cea germană. Mărşălumd între 1l-niile de front, prin cîmpiile şi munţii Austriei, am în-văţat să dormim în mers, să trecem peste corpurile mutilate, moarte sau tresărind încă şi am aflat/ în sfirşit, că simbolul crucii nu înseamnă doar sacrificiu şi iertare/ ci şi răstignire. Pe atunci aveam unspreze-ce ani şi jumătate şi am fost marcat pe viaţă de cruzi-mea nebună a oamenilor şi de fragilitatea trupurilor noastre. Se spune că o educatie religioasă îti inocu-

lează sentimentul vinovăţiei faţă de sex, dar după acele săptămîni de şoc,

foamete şi epuizare, doar ura şi violenţa îmi provoacă o sfîntă indignare. Probabil că atunci am început să mă împărtăşesc din sensibi-lităţile libertinului: cînd vezi prea multe cadavre, se pare că-ti pierzi inhibiţiile legate de trupurile vii.

Trecînd în toiul nopţii prin Viena cufundată în în-tuneric, m-am rătăcit de ceilalţi cadeţi şi de atunci m-am descurcat singur. Trăiam cu ceea ce puteam fura de pe cîmpurile de la marginea drumului. Pro-babil că şi alti refugiaţi dinamtea mea făcuseră la fel, pentru că ţăranii îşi păzeau recoltele de *kartoffel cu* mitralierele, şi adeseori mi-am ars palmele încercînd să coc un cartof. Pînă la mijlocul lui mai *1945,* cînd un jeep al armatei americane m-a cules de pe drum, sin-gur şi pe jumătate lihnit, devenisem în stare de orice.

Şi deşi spun că am devenit peşte pentru armata americană înainte de a împlini doisprezece ani, nu vreau să creez impresia că soldaţii nu mă tratau ome-neşte sau că nu tineau cont de tinercţea mea. Fără nici o îndoială, m-am simţit mult mai bine în armata ame-ricană decît la şcoala militară. Şi dacă făceam servicii nepotrivite pentru vîrsta mea se întîmpla pentru că eram nerăbdător să-mi cîştig existenţa — şi eram poate şi mai nerăbdător să învăţ despre sex. Cei doi soldaţi care mă culeseseră m-au dus în tabără şi au avut grijă să fiu hrănit, spălat, să mi se facă un control medical şi să fiu prezentat comandantului. Raportul medical asupra condiţiei mele fizice jalnice şi asupra efectelor vizibile lăsate de experienţele mele de coş-mar trebuie să-i fi stîmit nula, întrudt a hotărît să ră-

mîn în tabără. Mi s-a dat un pat într-una dintre bară-cile lungi de cărămidă (construite initial pentru Tme-retul Hitlerist), o uniformă ajustată, ratia de tigări a unui soldat, gumă de mestecat şi un sufertaş; şi m-am aşezat la rînd cu soldaţii pentru cina cu cinci feluri, stăpînit de o profundă senzaţie de bunăstare. în ur-mătoarele zile, n-ii-am petrecut timpul hoinărind prin barăci, încercînd să mă împrietenesc cu soldaţii. Nu prea aveau nimic de făcut, doar se uitau la poze, se bărbiereau, îşi curăţau hainele şi armele şi învăţau un puşti rătăcit să spună cuvinte englezeşti. *„Hi", „OK",* „kid" şi „fucking" (ca adjectiv universal) au fost pri-mele cuvinte pe care le-am învăţat, cam în ordinea asta, dar în numai cîteva săptămîni învăţasem destu-le cît să pot discuta despre război, Ungaria, SUAşi fa-miliile noastre.de acasă.

într-o noapte/ mă aflam prin preajmă cînd o un-guroaică şi un soldat american negociau preţul şi mi-am oferit serviciile ca translator şi mediator. Cinci pachete de tigări, o cutie de lapte praf, douăzeci şi patru de pachete de gumă şi o cutie mică de carne de vită au fost principalele obiecte de schimb. *Am* des-coperit că majoritatea femeilor care vizitau tabăra noaptea, în timp ce patrulele militare se făceau că nu observă, erau unguroaice din tabăra de refugiaţi din apropiere; astfel, am ajuns foarte repede translator, mediator şi proxenet.

Primul lucru pe care l-am învăţat în această ocu-patie aventuroasă a fost că discursul moralizator de-spre sex nu avea nici o legătură cu realitatea. Aceeaşi revelaţie au avut-o şi acele uimite, respectabile *şi*

uneori chiar snoabe femei din clasa mijlocie, pe care le conduceam din tabăra maghiară suprapopulată şi înfometată în barăcile americane. La sfirşitul răz-boiului, cînd pînă şi localnicii austrieci se zbăteau în mizerie cu disperare, sutele de mii de refugiati abia mai puteau supravieţui — şi erau cu atît mai demni de plîns/ cu cît cei mai mulţi dintre ei erau obişnuiti cu un trai confortabil/ burghez. Mîndria şi virtutea/ care pentru aceste femei fuseseră cîndva atît de im-portante în mediul lor, îşi pierduseră sensul în tabă-ra de refugiaţi. Mă întrebau — roşind/ dar adesea de faţă cu soţii şi copiii lor tăcuţi — dacă soldatii aveau boli venerice şi ce anunne aveau de oferit.

Îmi amintesc cu afecţiune de o doamnă frumoasă din înalta societate, care trata cu multă demnitate în-treaga afacere. Era o femeie înaltă, brunetă, cu sîni m.ari, fremătînd, cu faţa osoasă strălucind de mîndrie — puţin peste patruzeci de ani, aş zice. Soţul ei era conte, capul uneia dintre cele mai vechi şi distinse familii din Ungaria. Numele şi rangul său militar, chiar dacă aparţineau înfrîntei armate a amiralului Horthy, încă mai aveau suficientă prestanţă ca să le asigure o baracă de lemn/ separat de ceilalţi refugiaţi. Aveau o fată de vreo optsprezece ani/ cu părul lung, care chicotea de fiecare dată cînd intram la ei pentru rarele comisioane. Contesa S. mergea doar cu ofiţeri şi doar la un preţ de două-trei ori mai mare decît cel obişnuit. Contele întorcea capul cînd mă vedea. încă mai purta pantalonii de uniformă, cu dungi negre cu auriu pe margine; dar pe deasupra lor/ în locul hai-nei cu epoleţi tiviţi cu auriu/ îşi pusese un pulover

v-echi, zdrenţuit. Aveam o senzaţie stranie în prezen-ta lui, amintindu-mi paginile despre familia sa din cartea noastră de istorie din şcoala primară, şi poze-k' cu el, marele general care îşi inspecta trupele, din /iarele pe care ne puneau să le citim la şcoala de ca-deţi. Arareori îmi răspundea la salut/ în vreme ce so-ţia lui mă primea ca pe o surpriză neplăcută — de parcă nu ea m-ar fi rugat să-i spun de fiecare dată cînd aveam cereri de la *ofiteri ciirati, fara prea multe pretenţii.*

— lar băiatul acela! striga, **cu** o voce exasperată şi îndurerată.

Apoi se întorcea către soţul ei într-o atitudine dra-matică:

—Chiar avem absolută nevoie de ceva astăzi? Nu-i pot spune băiatului ăsta imoral să se ducă nai-bii, măcar de data asta? Chiar ne trebuie ceva cu dis-perare?

De obicei/ generalul nu răspundea, doar ridica m-diferent din umeri; însă

uneori izbucnea:

— Tu găteşti, tu ar trebui să ştii ce ne trebuie.

— Dacă te-ai fi dus cu trupele peste ruşi/ nu mai trebuia să mă pîngăresc şi să comit păcat de moarte pentru a ne hrăni! a tipat ea odată/ într-o stare subi-tă de isterie.

Deşi redau acest dialog în traducere, ea chiar folo-sea asemenea expresii demodate, ca din altă lume, precum „pîngăresc", „să comit păcat de moarte" şi „băiat imoral" (care chiar îmi plăcea). Nu avea doar vocabularul, ci şi tinuta unei doamne formidabil de virtuoase şi într-un fel chiar empatizam cu ea/ sim-

ţind prin ce trebuie să fi trecut înainte de a se coborî la „pîngărire". Şi totuşi suferinţa ei nu putea să nu mi se pară uşor exagerată, mai ales că-şi repeta sce-nele cu o asemenea exactitate, încît aveam impresia că joacă un rol dintr-o piesă de teatru. Soţul ei nu răs-pundea niciodată acestei provocări ritualice, însă fiica ei era ciudat de nerăbdătoare să-şi ajute mama şi să se jertfească **ea** însăşi pentru familie.

— Lasă-mă *pe mine* să mă duc, mamă, arăţi foarte obosită, spunea.

Dar contesa nici nu voia să audă.

—Mai bine mor de foame! declara furioasă. Mai bine te văd moartă decît vînzîndu-te! Şi uneori adăuga cu un umor negru:

— Eu sînt prea bătrînă ca să mai fiu coruptă/ nu mai contează ce fac.

Aşteptam, toţi, în linişte să se aranjeze, să se ma-chieze; apoi îşi privea sotul sau arunca o privire în jur, prin cămăruţă. „Rugaţi-vă pentru mine cît sînt . plecată"/ spunea ea de obicei în timp ce ieşeam şi eu o urmam aproape convins că ar fi preferat să moară în loc să se supună chinului care urma.

Dar pînă ajungeam la maşină, reuşea să-şi încro-pească un surîs curajos şi uneori, cînd o aştepta un anume căpitan tînăr, rîdea fericită şi chiar în voie pe drumul către tabăra militară. lar cînd chipul i se în-tuneca şi cădea pe gînduri, simţeam că iau foc doar stîndu-i alături. în asemenea momente/ puteai obser-va că are o gură extrem de senzuală. Am mai văzut astfel de schimbări de atitudine la femeile pe care le conduceam la barăci: plecau de la familiile lor ca zei-

ţe ale virtuţii păşind către sacrificiu şi apoi îiitotdea-una se simţeau foarte bine cu americanii, de obicei mai tineri şi arătînd mai bine decît bărbaţii lor. Cred că n-iultora le făcea plăcere să se creadă sotii şi mai-ne nobile, altruiste, ce se sacrifică, cînd de fapt îşi luau o vacanţă de la plictiseala conjugală.

Nu că aş fi fost vreodată de faţă în timp ce se aflau în barăci cu soldaţii, deşi am avut cîteva tentative ne-reuşite de a mă găsi prin preajmă. în fond, nu pri-meam nici o plată pentru serviciile mele şi mi se pă-rea că şi soldaţii şi ele îmi datorau şansa de a afla informaţii de primă mînă despre activităţile lor. Dar mdiferent cît de nepăsători ar fi fost faţă de posibila influenţă proastă pe care aranjarea întîlnirilor ar fi putut-o avea asupra mea, cînd începeau să facă dra-goste trăgeau linia şi nu-mi permiteau să răinîn. Uneori, fiind prea excitat de preludiul ce se desfăşu-ra în faţa mea, protestam faţă de nedreptatea întregii situaţii. „Cînd vreţi să vă combin nu sînt copil, dar cînd e vorba de regulat sînt!" îmi voiam şi eu partea mea. Eram atît de ocupat să traduc fraze ca: „în-treab-o dacă e strîmtă sau largă"/ eram atît de excitat de toate discuţiile şi mîngîierile, încît mă aflam per-manent în erecţie.

Rareori pierdeam ocazia de a mă furişa în cortul vreunui ofiţer după ce fusese

cu o femeie.
In barăcile soldatilor se găsea mai mereu cîte cine-va, dar la ofiţeri puteain examina scena nestingherit. Incercam să culeg indicii din pafrurile mototolite, din sticlele de lichior pe jumătate goale/ din chiştocurile nunjite de ruj — dar mai ales din mirosurile care încă"

mai pluteau în cameră. Odată, am găsit chiar o pere-che de chiloţi albi de mătase şi i-am mirosit cu lăco-mie. Miroseau ciudat, dar plăcut. Nu aveam de unde să ştiu, dar eram sigur că trebuie să apartină părtii feminine şi apropiindu-mi chiloţii de nări respiram prin ei ceva tirnp.
Imi amintesc de o singură ocazie în care am sim-ţit că ar fi mult mai bine să mai rămîn copil. Priveam un soldat care se molipsise de o boală venerică şi toc-mai i se făcuseră cîteva injectii în penis. Ceilalti sol-daţi stăteau în Jiirul lui în baracă prăpădindu-se de rîs, în timp ce el se plimba în sus şi-n jos printre rîn-durile de paturi, încă îndoit de durere şi cu mîinile între picioare. Avea ochii plini de lacrimi şi ţipa cu voce spartă: „Nu mai regulez pe nimeni decît pe ne-vastă-mea! Asta a fost ultima tîrfă pentru tot restul vietii mele!"
Cu cîteva zile înainte, începusem să mă gîndesc cum aş putea aranja sa fac dragoste cu una dintre doamnele pentru care lucram.
Gîndurile mele se concentrau asupra contesei S. Deşi mă numise „băiat imoral", sim.ţeam că trebuie să mă placă ceva mai mult decît măcar pe unul din-tre locotenentii noştri — un grăsan sudist, cu dinti falşi — pe care-l vizita uneori. Nu puteam să mă compar cu tînărul căpitan arătos, dar m-am gîndit că aş putea ajunge la ea după o noapte petrecută cu lo-cotenentul. într-o dimineaţă, l-am văzut ieşind din cort înainte ca ea să se trezească. Cînd am auzit că a dat drumul la duş, m-am strecurat înăuntru. Nu m-a auzit irttrînd şi/ deschizînd pe furiş uşa duşului, am

putut să o privesc goală sub apă. Deşi văzusem o grămadă de poze prinse pe pereţii barăcilor, era pri-ma dată cînd vedeam aievea o femeie goală. Nu era doar altceva, era miraculos.
Nu m-a observat şi cînd a ieşit de la duş am luat-o prin surprindere, i-am sărutat sînii şi m-am lipit de trupul ei ud şi cald. Am fost cuprins de o slăbidune plăcută atingînd-o şi, deşi voiam să o privesc/ am fost nevoit să închid ochii. Poate pentru că observa-se ce impresie puternică m-i-a produs corpul ei a ezi-tat cîteva momente înainte de a mă împinge/ plină de repulsie.
— Ieşi afară, a şuierat, acoperindu-şi sînii cu mîi-nile. întoarce-te!
M-am întors cu spatele şi i-am oferit zece cutii de lapte praf, cinci cartoane de ouă şi oricîte conserve de carne dorea, numai să mă lase să fac dragoste cu ea. Dar m-a ameninţat că ţipă dacă nu o las în pace. Stînd cu spatele la ea şi imaginîndu-mi cum se îm-brăca, m-au apucat nişte crarnpe atît de puternice/ încît a trebuit să mă aşez pe patul locotenentului. După ce s-a îmbrăcat, s-a aşezat lîngă mine şi mi-a întors brusc fata spre ea. Părea deprimată.
— Cîţi ani ai?
— Sînt **mare. .**
M-am gîndit să-i spun să verifice, dar nu era ca-zul. Uitîndu-se în jos spre mine, a dat din cap cu dis-perare.
— Doamne, ce face războiul din noi! De data asta/ am avut senzaţia că simţea cu ade-vărat ce spune.

— Locul acesta te corupe şi te strică. Ar trebui să te dud acasă, la mama ta.

Cred că o deprima atît degradarea mea, cît şi a ei/ care o adusese în starea în care un biet puşti îşi per-mitea să-i facă avansuri.

— Locotenentul a trebuit să se ducă în oraş şi nu se va întoarce multă vreme. Şi apoi eu am relaţii mai

bune la bucătărie decît el. Bucătarul mă place. Pot să-ţi aduc orice.

— N-ar trebui să te gîndeşti că dragostea e ceva care se cumpără. Și ar trebui să aştepţi pînă mai creşti. Aşteaptă pînă te însori. Sotia ta se va păstra curată pînă la căsătorie şi aşa ar trebui să faci şi tu.

Cum stăteam pe patul locotenentului auzind de-afară vocile soldaţilor, cred că şi ei i se părea lip-sit de sens ceea ce spunea. Stăteam acolo unul lîngă altul şi a început să mă întrebe de unde eram şi cum

era famllia mea, în timp ce aştepta ca ofiţerul să se întoarcă şi să o plătească.

— Deci ai mers pe jos pînă la Salzburg, a spus pe un ton întrebător, de parcă ar fi vrut să înteleagă ce fel de băiat eram. A trebuit să te maturizezi rapid, a adăugat, pe un ton absent şi cu o nuanţă de simpatie.

Foate că îşi cîntărea sentimentele/ posibilitatea de a se întîmpla sau nu ceva între noi. Și-a întors capul, nu înainte însă de a putea să surprind pe chipul ei o expresie de umilinţă şi uimire. Chiar dacă ajunsese prostituată de ocazie/ probabil că absurdul de a eva-lua oferta unui băiat de doisprezece ani o arunca în disperare. Sau cel puţin aşa i-am interpretat eu reac-ţia. Dar deşi credeam că am înţeles-o/ nu ştiam ce să

spun sau ce să fac pentru a o atrage. Nu eram pregă-tit. Mă simţeam ca la şcoală, cînd mă chema profe-soara în faţa clasei şi eu nu ştiam care ^ste capitala statului Chile. Voiain să scap, eram speriat.

Dar exact în acel mome.nt m-a împins uşor pe pat şi mi-a desfăcut pantalonii, A început să se joace cu mine cu degete liniştite; stînd încă foarte dreaptă şi privindu-mă cu oarecare curiozitate. Apoi deodată s-a aplecat şi m-a cuprins cu gura.

Curînd am simţit că plutesc şi parcă n-aş fi vrut să i-riă mai mişc vreodată. Eram doar pe jumătate con-ştient de privirea ei serioasă, atintită asupra mea şi ceva mai tîrziu mi s-a părut că-i aud vocea, numin-du-mă din nou băiat imoral. Apoi m-a scuturat de urnăr şi mi-a spus să mă ridic: nu voia să ne găseas-că locotenentul, dacă se întorcea. în timp ce ieşeam dm cort, m-a sfătuit să mă rog lui Dumnezeu să mă salveze de la pieire.

Poate că aş fi dovedit-o dacă aş fi continuat să intru peste ea la duş prin corturile ofiţerilor pe care-i vizita. Şi totuşi, ciudat, n-am încercat. Gestul ei impulsiv de a mă izbăvi pe patul locotenentului mi-a descurajat intenţiile de a mai lua femeile prin sur-prindere. Mă simţeam ca un hoţ care spărsese o casă — şi care fiind prins de proprietar, plecase de-acolo cu un cadou.

TREI

Despre mîndrie şi despre vîrsta de treisprezece ani

N11, miiltiiinesc!

*Edmond **Rostand***

La şcoala de cadeţi auzisem multe despre perico-lele sexului. La vremea masturbării, după ce lumini-le se stingeau în dorrnitor, ne înspăimîntam unii pe alţii cu poveşti despre băieţi care au devenit retardati pentru că se „jucau" singuri sau aveau relatii sexua-le cu fete. îmi amintesc o poveste depre un puşti care se damblagise nurnai pentru că se gîndise la femei. Ajuns în tabăra armatei arnericane, îmi pierdusem deja toate temerile religioase, dar încă mai credeam că dacă un băiat era foarte preocupat de sex/ celelal-te facultăti îi erau blocate. Şi eram tare îngrijorat de soarta mea.

Privind retrospectiv, îmi dau seama că toate pof-tele mele erau exagerate. In primul rînd, devenisem dependent de mîncare. Probabil pentru că fusesem flămînd atîta vreme înainte să mă primească ameri-canii/ zilnic petreceam ore mtregi mîncînd. Era o po-potă imensă şi o latură întreagă era ocupată de şirul de ajutoare de la bucătărie — între şase şi opt la fie-care masă —/ care ne umpleau gamelele pe rînd din oalele lor de oţel. Favoritele mele erau clătitele rume-nite, cu unt şi sirop, găluştile de mălai, îngheţata şi piăcinta cu mere. De asemenea/ căpătasem o nepoto-

lită poftă de bani. După prima lună şi ceva în tabără, i-am privit cu neîntreruptă suspiciune pe bucătari, care aruncau la containerele de gunoi grăsimea în care prăjiseră hamburgerii şi fripturile. Cred că arun-cau vreo 80-l0o de litri de grăsime în fiecare zi — ! litri de aur curgător în înfometata Europă. îmi plă-ceau americanii, dar erau, în mod evident, nebuni. A doua zi după ce încercarea mea de a o seduce pe con-tesă eşuase, eram aşa de nemulţumit de mine, încît am hotărît să devin om de afaceri şi mi-a

venit ideea să-l rog pe bucătarul-şef să-mi dea mie grăsimea folosită/ în loc să lase să fie aruncată. La început n-a vrut să se deranjeze, dar cînd i-am spus că voiam s-o *vmd*, a fost de acord. Incepînd din ziua aceea, ori de cîte ori soldatii mă duceau cu maşina la Salzburg să le fac rost de fete din tabăra de refugiaţi, transportau şi bidoanele mele de douăzeci de litri, pline cu grăsi-me. Le vindeam diferitor patroni de restaurant din Salzburg și insistam să fiu plătit în bani americani, In zilele în care *aveam* mai multă grăsime decît puteam vinde, le-o dădeam pe gratis refugiaţilor şi primeam ovaţii demne de un papă ungur. După o vreme, bu-cătarului-şef (care nu mi-a cerut niciodată comision) a început să-i placă ideea afacerii şi îmi dădea toate cutiile de douăzeci de kilograme de carne, praf de ouă, fructe sau suc care fuseseră deschise şi se pu-teau strica. îmi lua aproximativ douăzeci de minute pe zi să adun bunătătile din bucătărie, iar drumul pînă la Salzburg și înapoi plus distribuirea lor mai durau vreo două ore. Muncind două ore și jumătate pe zi, cîştigam cam cinci sute de dolari pe săptămînă.

Cînd comandantul taberei a auzit de talentul meu în ce priveşte libera iniţiativă, a fost curios să mă cu-noască şi mă invita adeseori să stăm de vorbă. Era unul dintre cei mai civilizati oameni pe care i-am în-tîlnit vreodată: un tip scund, slab/ cu fata palidă şi un uşor tic la un ochi. Soldatii îrni spuneau că luase par-te la multe acţiuni în Pacific şi că primise această mi-siune în Europa ca pe un fel de vacanţă. Nu bea şi nu juca pocher, iar prindpala lui recreere era cititul; pă-rea să ştie la fel de multe despre lifreratura şi mitolo-gia greacă ca un călugăr franciscan şi îi plăce'a să vor-bească despre piesele lui Eschil şi Sofocle. Avea mai multe hoteluri în Chicago şi în împrejurimi şi era ne-răbdător să se întoarcă acasă şi să le pună pe picioa-re/ dar îmi spunea că afacerile îl plictiseau la fel de mult ca armata. Eu îî povesteam despre tocmelile mele la sînge cu patronii, care păreau să-l amuze/ şi mă punea să-i raportez cîţi bani cîşfrigam în fiecare zi. După ce a aflat că pierdeam sute de dolari la pocher, mi-a luat profiturile ca să le păstreze în siguranţă. îi era foarte dor de cei doi copii ai lui şi se pare că-i plă-cea să-i stau prin preajmă şi să-i vorbesc despre ori- j ce-mi trecea prin cap. Dar cînd am început să-i spun | poveşti despre soldaţii din garnizoană, mi-a rete-zat-o scurt: „Ai gnjă! Nu te transforma într-un turnă-tor. Nu vreau să aud lucruri din astea." De multe ori j mă lua cu el cînd îşi făcea inspecţiile şi s-a întîmplat să fiu acolo în tirnpul cînd cerceta un depozit al ar- i matei germane pe care trebuia să-l dezafecteze. Era pUn de cămăşi de vară, ce fuseseră fabricate pentru Armata Africană a lui Rommel şi apoi uitate. Con- j

form inventarului, erau două milioane şi l-am rugat pe comandant să rm le dea mie. Nu credea că am cine ştie ce şanse să vînd două milioane de cămăşi de vară, dar mi-a promis că mi le va da şi chiar va aran-ja transportul, dacă puteam găsi un cumpărător. M-am urcat într-un jeep care pleca la Salzburg şi am hotărît s-o caut pe patroana unui bordel pe care-l ştiam. Mi-a oferit o mie de dolari pe toată marfa/ dar am reuşit să ridic preţul la o mie opt sute. Din păca-te, după ce am livrat cămăşile şi am luat banii, solda-ţii care conduseseră cami.oanele s-au apucat să joace pocher cu mine. După ce am pierdut o mie patru sute de dolari, m-am hotărît să mă las de jucat pen-tru totdeauna.

Nerăbdător să progresez, am găsit în Salzburg un profesor de muzică dispus să-mi dea lecţii de pian de două ori pe săptămînă pentru un sfert de kilogram de unt pe oră. Studiam germana şi mă străduiam. să-mi îmbunătăţesc engleza. Renunţînd la ambiţia mea de a deveni martir, visam acum să devin un cla-sic în viaţă: am început să scriu o lungă piesă în ver-suri despre zădărnicia existenţei, sperînd că va fi în acelaşi timp o capodoperă şi un răsunător succes de piaţă. Dar cele mai multe eforturi le depuneam pen-tru a studia latina. Nu ştiu de ce, eram convins că n-o să fac niciodată nimic dacă nu ştiu latină.

In tot acest timp, rămăsesem un codoş virgin. Exis-tau cîteva tîrfe drăguţe şi prietenoase ce păreau să mă placă, dar nu ştiam cum să le angajez pentru mine. Privindu-le cît puteam de rugător/ speram că vreuna dintre ele se va gîndi să mă ceară ea *pe mine*. Dar n-o

;.Kaaa&.;

făceau niciodată. Şi deşi îmi doream atît de tare să fac dragoste, încît de multe ori aveam crampe cumplite, j sumbrele efecte secundare ale partidelor aranjate în-cepeau să mă intimideze. Am observat că soldatii care luau pe cine se nimerea — şi nici măcar nu se ui-tau la femeie — deseori erau ursuzi sau furioşi după aceea. lar draga mea contesă, care se despărfrea de că- i pitan într-o stare de plăcută exaltare/ ieşea posomorî-tă din camerele altor ofiţeri. Orice-ar fi fost sexul, se vedea că era o treabă de echipă şi am început să bă-nuiesc că străinii care mai mult sau mai putin erau impuşi unul altuia rareori făceau echipă bună. ;

Femeia care mi-a exphcat această lectie a fost Fräulein Mozart. A apărut în dormitorul nostru într-o duminică însorită de la începutul primăverii/ imediat după prînz/ cînd cei mai mulţi dintre soldati deja plecaseră să-şi petreacă după-amiaza în altă , parte. Mai eram doar trei înăuntru, doi recruţi şi cu mine: unul dintre ei stătea tolănit pe pat şi dtea re-viste, iar celălalt încerca, cu oarecare dificultate, să se bărbierească. Aşezase oglinda pe pervazul de lîngă , patul lui şi soarele îi intra în ochi. Eu stăteam cu pi- j cioarele încrucişate pe pat, învătînd verbele în latină. Deodată, uşa se trînti de perete *şi* bufonul nostru benevol din Brooklyn dădu buzna vesel în cameră: j — lat-o/ băieti — Fräulein Mozart! I Dormitorul nostru era lung şi îngust, cu cîte douăzed şi patru de paturi de fiecare parte şi un spa-tiu de vreo doi metri între cele două rînduri. Patul meu era spre capătul încăperii şi la intrarea nou-ve-nitilor m-am putut furişa în spate de tot, fără a fi ob-

servat. M-am aşezat pe podea, în dosul ultimului pat, de unde mi se vedea numai creştetul capului, sperînd că ceilalţi vor uita de mine, ca să pot privi. Fräulein Mozart era o austriacă blondă/ uriaşă. Lăp-toasă/ masivă/ apatică. Purta o fustă tiroleză cu flori si o bluză neagră fără mîneci. A intrat de parcă n-ar fi fost nimeni în cameră; şi, în fapt, cei doi soldaţi de lîngă uşă nici n-au salutat-o, ba nici nu păreau să-i fi observat intrarea, în ciuda spectacolului dat de înso-ţitorul ei. Era un bărbat scund, cu sprîncene groase, negre şi păr tuns scurt. Işi legăna şoldurile; aplauda si-şi freca mîinile, repetîndu-şi strigătul victorios:

— Ce ziceţi de *asta*, băieţi — Fräulein Mozart! Mergea în urma ei, făcînd mişcări circulare, largi cu mîinile în aer ca pentru a-i scoate în evidenţă con-turulrile. Dar camarazii lui nu l-au băgat în seamă:
soldatul ascuns după revista *Life* nici măcar n-a ridi-cat capul, iar celălalt şi-a întors obrazul săpunit de la oglindă numai o clipă/ apoi l-a întors la loc, mijin-du-şi ochii în soare.

— Cea mai bună bucăţică pe care aţi văzut-o! m-sista Brooklyn/ desfăcîndu-şi fermoarul de la panta-loni cu un gest afectat.

Fräulein Mozart a încetinit, ezitînd. M-am gîndit că prezenţa celorlalţi şi comportainentul însoţitoru-lui ei o stînjeneau. Apoi a vorbit, iar cuvintele ei mi-au arătat că mă înşelasem.

— Care-i patul tău? a întrebat ea brutal. Brooklyn i l-a arătat: era spre mijlocul camerei, la vreo zece paturi de mine. Neglijent, de parcă ar fi fost singură, Fräulein Mozart a început să se dezbra-

ce, aruncîndu-şi bluza şi sutienul pe patul de lîngă cel al lui Brooklyn. El se opri din legănat şi din gesti-culat, hoJbîndu-se pur şi simplu la ea. Apoi ea şi-a scos fusta, şi-a desfăcut părul lung şi blond şi începu să-şi treacă degetele prin el. Stătea acolo goală, doar în chiloţi, şi eu nu-i vedeam decît spatele Jat/ alb şi fe-sele robuste. Am încercat cu disperare să-mi imagi-nez ce vedea Brooklyn din *faţa,* cum stăt-ea pe margi-nea patului de alături, foarte liniştit acum, bătînd , încet din picior. Ceilalti soldaţi tot n-o băgau în sea-mă. Era absolut de neînteles pentru mine.

— Dacă vreunul din voi e interesat, iau două lire, zece dolari sau patru sute de tigari.

Probabil că vizita tabăra engleză din apropiere şi în mod evident nu avea nevoie de mine ca să traduc. ,

j

Soldatii nu s-au obosit să răspundă. Exact cînd îşi arunca chilotii în fata partenerului ei/ cel care citea *Life* ridică privirea şi întrebă:

— Unde-i puştiul?

Mi-am pitit capul sub pat şi mi-am tinut răsufla-rea şi atund am auzit vocea plată, egală a lui Fräulein Mozart:

— E un puşti acolo, *jos, în* capătul camerei. j Şi stătuse cu spatele la mine în tot acest timp! Bărbatii încă mai rîdeau cînd am ieşit pe uşă. Am aşteptat-o afară/ dînd cu piciorul în pietre, furios pe întreaga lume. **Era** acum ori niciodată, mă sătura- j sem. Fräulein Mozart a ieşit după vreo douăzed de | minute. Păşind spre ea, mi-am dat seama că nu-i | ajungeam decît pînă la sîni/ aşa că m-am tras repede |

înapoi. I-am oferit o mie de ţigări. M-a privit impasi-bilă şi am crezut că nu înţelesese.

— îti dau o mie de ţigări.

— Pentru ce? a întrebat ea, uşor uimită. M-am hotărît să-i vorbesc în limba ei maternă.

— *Fränlein, Ich mochte mit Ihnen schlafen, wenn ich Intten darf.*

— Sigur, a răspuns *ea,* aparent lipsită de reacţie. Dar eu nu iau decît patru sute de ţigări.

Eram m.ulţumit că nu voia să mă taxeze în plus, deşi îi oferisem de bună voie cele cinci cartuşe- Iini dădea speranţe că ne vom putea înţelege. Am fost sigur cînd a sugerat ea însăşi un loc: pădurea dintre tabăra militară şi satul din apropiere. Era clar că Brooklyn refuzase să o ducă cu maşina înapoi la Salzburg şi acum trebuia să se ducă în sat să prindă un autobuz pentru oraş. M-am întors în dormitor să iau ţigările şi o pătură, păşind încet şi indiferent, fiindcă nu voiam ca soldatii să-mi pună întrebări. Brooklyn stătea întms în pat/

gol, fumînd şi citind benzi desenate. Mi-a luat cam trei minute să-mi adun lucrurile şi am dat buzna afară leoarcă de transpiraţie, imaginîndu-mi că între timp o agăţase vreun alt recrut sau că pur şi simplu se răzgîndise şi plecase. La urma urmei, nici măcar nu-mi zîmbise. Dar aveam noroc: mă aştepta.

Am ieşit din tabără printr-o deschizătură din gar-dul de sîrmă. De cînd se restabilise pacea şi ordinea, intrarea femeilor în garnizoană era interzisă; aşa că deşi în tabără veneau la fel de multe femei ca şi îna-inte, acum nu mai treceau pe la poartă.

Era una dintre primele zile senine şi calde ale anului: soarele strălucea şi pămîntul, îrrtunecat şi umed de la zăpada topită, aromea de miresmele pri-măverii. Satul Niederalm se afla la vreo trei kiloinetri distanţă şi pînă la pădure nu aveam mult de mers. Intrasem pe o potecă îngustă, acoperită cu pietriş. Fräulein Mozart purta pantofi fără toc şi înainta cu paşi mari şi uşori, aşa încît trebuia să merg iute ca să ţin pasul cu ea. Nu a rostit nici un cuvînt/ nici măcar nu mi-a aruncat vreo privire — era ca şi cum ar fi mers singură, deşi după o vreme a încetinit pasul. M-am gîndit să-mi pun mîna pe braţul ei alb şi gol, dar cum ar fi trebuit să mă întind oarecum, am. re-nunţat. M-am uitat să văd dacă atunci cînd mergea îi tresăltau sînii, dar purta un sutien strîns şi erau la fel de nemişcaţi ca şi faţa ei. Totuşi erau mari şi rotunzi. Voiam să ştie cît de mult însemnau toate astea pen-tru mine.

— Du *bist die erste Frau in meinem Leben.*

— *Ach so, a* răspuns ea.

După acest schirnb de replici, am mers în tăcere. Pătura devenea grea şi abia aşteptam s-o aştem pe pămînt. Eram sigur că odată ajunsă lîngă mine, pe pătura moale, avea să fie mai amabilă.

Cînd am ajuns în pădure — unul dintre acele crîn-guri micuţe din jurul Salzburgului ce par la fel de bine îngrijite ca un parc din mijlocul oraşului — am luat-o înainte şi am găsit un mic luminiş ascuns în spatele unei stînci. Am întins pătura pe jos şi, mîn-dru că găsisem un loc atît de romantic şi de ferit, i l-am oferit cu un gest exaltat. S-a aşezat pe pătură,

şi-a desfăcut fusta (se desprindea într-o parte) şi s-a culcat pe spate. Nu stătea confortabil, aşa că şi-a ră-sucit trupul cu un mormăit. M-am aşezat lîngă ea şi am încercat să văd prin bluza încheiată pînă sus şi prin sutienul strîns, apoi i-am privit abdomenul gol şi umbra de pe chiloţi, unde prin mătasea albă, sub-ţire i se zărea părul. Mi-am aşezat mîna pe coapsa ei tare, pipăind-o cu încîntare. Răsuflînd adînc, miro-sind pădurea de pini şi pămîntul umed, mi-am zis că oricît de greu de nnpresionat ar fi fost, oricît de m-ulţi bărbaţi ar fi avut, trebuia să-mi împărtăşească entu-ziasmul. Copleşit, mi-am îngropat capul în poala ei şi probabil că am stat nemişcat ceva timp, căci mi-a spus să mă *grăbesc.* în sfirşit în vocea ei era ceva viu — un ton de nerăbdare, să se termine odată.

— Mach' schnell!

Am fost îngrozitor de jignit.

Fără o vorbă, m-am ridicat şi am început să-mi trag pătura de sub ea. N-aş mai fi putut s-o ating nici pentru toate deliciile paradisului.

— *Was woîlst du? a* întrebat, cu o uşoară urmă de enervare probabil.

I-am spus că mă răzgîndîsem.

— Bine, a zis.

Am mers împreună pînă la marginea pădurii, unde i-am dat pachetele de ţigări. Ea s-a îndreptat spre sat, iar eu m-am întors la garnizoană, cu pătura în braţe.

-Afa^y^g^.^^^B^

P A T R U

Despre/ete

Copilaria ta — ţii minte? Te-ai întoarce vreodata⁷ Te-ai întoarce vreodata?
Niciodata — niciodnta.

Săndor Weores

Ploaia acidă ne ucide pădurile şi lacurile, trăim sub ameninţarea războiului nuclear, iar la orizont se conturează clar posibilitatea dispariţiei speciei umane; dar nu totul merge din rău în mai rău. Fetele ti-nere nu par să-şi mai facă un obicei din a chinui bă-ieţii de vîrsta lor.

în urmă cu mai mulţi ani, am asistat la un inci-dent care mi-a amintit de ororile tineretii mele. S-a întîmplat în foaierul unui teatru unde mă dusesem să văd *Hamlet,* în interpretarea unui star de cineina care voia să demonstreze că putea juca la fel de bine şi pe scenă.

După spectacol îmi croiam drum prin holul aglo-merat, pe lîngă un cuplu de adolescenti. Băiatul tre-buie să fi avut vreo şaptesprezece ani, iar prietena lui părea ceva mai tînără. După felul în care-l ţinea de braţ şi se sprijinea de el cu toată greutatea, încercînd să înainteze, am avut impresia că au o relaţie „se-rioasă". Chicotea strident, atrăgînd atentia celor zece-doisprezece oameni din jurul lor, ceea ce poate că şi intenţiona.

„I-am unnărit privirea. Cred că s-a uitat la mine!", oftă ea zgomotos, închizînd ochii şi prăbuşindu-se peste braţul însotitorului său. „E absolut superb/ nu crezi? *Pe mine* m-ar putea avea oricînd!"

Această afirmare publică a faptului că băiatul de care se sprijinea cu atîta indiferentă familiaritate nu însemna nimic pentru ea, că era un substitut

inferior pentru adevăratul ei ideal a reuşit să-l facă pe băiat să se simtă prost. S-a albit, apoi s-a înroşit. Vedeam că încerca să se îndepărteze de oamenii care auzise-ră remarcile ei, dar e greu să avansezi prin mulţime cu o fată destul de durdulie agăţată de braţul tău. Era blocat în mijlocul nostru. Fetei nici nu-i trecea prin cap cît de deplasat era comportarnentul ei şi pă-rea încîntată de privirile noastre curioase. Probabil se gîndea că ne imaginăm cît de fabulos ar arăta ea la braţul fairnosului actor.
După toate probabilităţile/ băiatul făcuse un efort considerabil, inclusiv financiar, ca să-şi aducă mica prietenă la teatru. Poate că nu se aştepta neapărat la recunoştinţă, dar sigur sperase că va creşte în ochii ei dacă o va duce să vadă un actor faimos, în compania unui public de teatru select. Acum, pentru că nu pu-tea să dispară, încerca să anuleze incidentul cu un rînjet prostesc, cu o răsucire nervoasă din umeri, pri-vmdu-ne cu o expresie care spunea: „Ce prostuţă e, dar nu-i aşa că-i dulce?" Cînd a întors capul în direc-ţia mea, pentru o clipă i-am surprins privirea — era aceea a unui cîine bătut. Vazîndu-l prins în mulţime, la braţul fetei, stînjenit şi umilit, a fost nevoie să-mi

înfrîng impulsul de a-l trage la o parte şi a-i oferi, ca de la bărbat la bărbat, sirnpatia şi solidaritatea mea.
în orice caz, aventurile mele cu fete tinere au fost oribile. înainte însă de a vă povesti despre ele, tre-buie să povestesc pe scurt despre viaţa mea după ce am părăsit tabăra militară americană din Austria, în vara lui 1946.
Colonelul Whitmore, comandantul taberei, voia să mă adopte şi să mă ia acasă, să cresc alături de co-piii lui, în Chicago/ dar i-am refuzat oferta atît de amabilă. M-a ascultat cu tristeţe cînd i-am spus că eram sigur că piesa inea în versuri avea să-mi aducă o avere şi că în curînd eu aveam să fiu mai bogat la Budapesta decît era el cu hotelurile lui în America. Avea cei 7 50o de dolari pe care mi-i păstrase, cusuţi în căptuşeala impermeabilului meu, şi m-a pus să-i promit că n-o să mă laud cu ei în faţa gardienilor ruşi după ce ieşeam din zona de ocupaţie occidentală.
M-am întors în Ungaria cu un tren al Crucii Roşii şi m-am reîntîlnit cu mama la Budapesta, unde se mutase ca să capete o slujbă mai bună. Cu ajutorul banilor americani pe care îi adusesem/ a închiriat şi a mobilat pentru noi un apartament într-o clădire ve-che, maiestuoasă, pe Rozsadomb, în Buda. Cum în capitală nu aveam prieteni sau rude/ la început am dus o viaţă destul de solitară. în timp ce mama era la birou, eu eram la şcoală, iar seara ieşeam în oraş să mîncăm şi să vedem o piesă de teatru ori un film. Deşi ea adrrunistra banii, în astfel de ocazii mă lăsa pe mirie să ţin portofelul şi să plătesc. Eram deja un băiat înalt/ arătam mai în vîrstă decît eram şi îmi fă-

cea o plăcere nespusă să fiu văzut cu o femeie atît de impresionantă ca mama. La patruzeci de ani/ era încă frumoasă şi avea probabil viata ei — aşa cum şi eu aveam visurile şi tristeţile nnele — dar exista între noi un fel de prietenie care nu e posibilă, pesemne, decît între o văduvă şi fiul ei. Mi-a interzis categoric să arăt cuiva piesa mea în versuri, spunînd că nu aveam încă nevoie de bani. Cu toate acestea, citea cu interes tot ce scriam şi adesea îmi stimula încrederea, întrebîndu-mă ce cărţi să citească. Dar nu mai eram destul de tînăr, şi nu eram încă destul de bătrîn, ca să-mi încredinţeze chiar tot ce avea pe suflefr. Nici eu nu simţeam că aş putea discuta cu ea problemele mele stringente legate de femei.

În această privinţă, revenirea la viaţa paşnică de şcolar a fost un şoc la fel de mare ca şi părăsirea ei cu doi ani în urmă. Nu mai aveam parte de doamne prietenoase pe care să le ating ca din întîmplare cînd veneau în vizită la mama, nici de prostituate pe care să le contemplu. Trebuia să înfrunt adolescentele.

Bineînţeles că profitain de orice ocazie pentru a încerca. Moinentul cel mai dureros şi mai stînjenitor de care îmi aduc aminte este o reuniune dansantă la şcoală — genul de eveniment la care aş fi participat în Chicago dacă m-ar fi adoptat colonelul Whitmore. în Ungaria/ erau şcoli separate pentru băieţi şi fete, dar aveam şi petreceri mixte în sala de sport. Dife-renţa destul de marcantă era aceea că reuniunile noastre nu erau sponsorizate de Comitetul de Pă-rinţi, ci de Organizatia Tineretului Comunist. Mo-derna noastră sală de sport era decorată pentru dans

nu numai cu hîrtie creponată şi baloane/ ci şi cu por-tretele uriaşe ale lui Marx, Lenin şi Stalin, care ne pri-veau de sus, agăţate pe frînghiile de gimnastică. Oa-recum surprinzător, melodiile pe care dansam erau americane, de multe ori aceleaşi pe care le ascultau soldaţii în tabără. Erau alese **de** profesorul de sport, care stătea într-un colţ, lîngă pick-up-ul şcolii, igno-rînd cu încăpăţînare micile noastre indecenţe.

în acea vineri seară, m-am combinat cu o brunetă slăbuţă, pe nume Bernice. Am invitat-o la dans pen-tru că fugarele ei priviriîntunecate mi-au dat speran-ţe că între noi ar putea ieşi ceva. Altfel, era neatrăgă-toare. Avea o faţă slabă, subnutrită/ iar corpul îi era numai oase. Ca să-i simt sînii mici, trebuia să dan-săm atît de aproape unul de altul, încît simţeam pînă şi împunsăturile nasturilor de la bluză. Păşind înain-te şi înapoi în ritmul muzicii/ chicotea surescitată de satisfacţie cînd o sărutam pe gît, în spatele urechilor. I-am cerut o întîlnire pentru după-amiaza următoare şi am hotărît să mergem să mîncăm pateuri la Stefă-nia Cukrăszda. în timpul dansului, m-am dat puţin pe spate/ apăsîndu-mi partea de jos a corpului de ea. Bernice s-a oprit din chicotit şi s-a lipit de mine, înce-pînd şi ea să se mişte dintr-o parte într-alta. După o vreme, inevitabilul s-a produs: am început să mă în-tăresc/ cum stam lipit de abdomenul ei. Mai întîi s-a înroşit şi a făcut o grimasă, apoi s-a retras puţin. Mai tîrziu, cum continua să mă simtă în ciuda unei mici distanţe între noi, m-a împins şi a început să chico-tească isteric. A fugit, lăsîndu-mă singur în mijlocul sălii de sport.

Am găsit-o şezînd pe capra îmbrăcată în piele de lîngă perete, într-un grup de prietene, toate vorbind şi chicotind pe înfundate. Am ajuns lîngă ele tocmai cînd o fată scotea un ţipăt de groază.

— 0, nu, nu! icni ea, punîndu-şi mîinile la gură. Observîndu-mă, au izbucnit într-un acces de chico-teli oripilate, de parcă ar fi înnebunit toate. Am rugat-o pe Bernice să se întoarcă pe ringul de dans, dar a refu-zat. Incă încălzit şi excitat, m-am întors sfidător spre una dintre celelalte fete. M-a concediat cu dispreţ:

— Nici gînd să dansez cu *tine*

Unul dintre calvarurile tineretii este că nu-ti dai seama cînd eşti înfrînt. Am trecut pe la fiecare fată care şedea pe calul cu mînere, invitînd-o să danseze cu mine şi am căpătat cîte un *„nu"* ferm de la fiecare. Una dintre fete a alunecat de pe capră şi s-a precipi-tat spre ringul de dans/ răspîndind vestea erecţiei mele. In timp ce se schimba discul, m-am îndreptat spre mai multe fete care tocmai rămăseseră fără par-teneri, dar ele izbucneau în rîs şi se înroşeau numai cît dădeau cu ochii de mine. Nu puteam înţelege ce era atît de ridicol sau de îngrozitor în faptul că o do-risem pe proasta şi slăbănoaga de Bernice. Era perfect normal, îmi tot ziceam eu, şi cu toate acestea mă sim-ţeam ca un pervers. M-am furişat afară din sala de sport şi m-am dus acasă, posomorît din cale-afară.

A mai fost un episod de care încă nu-mi pot aminti fără să simt şi gustul umilinţei. Pornind de la primejdioasa şi idioata premisă că fetele banale tre-buie neapărat să fie mai amabile şi mai modeste de-cît cele frumoase, am invitat odată la film o fată de-a

~v"•VSS!f,

dreptul urîtă. La ora stabilită/ o aşteptam în faţa cine-matografului; frumos îmbrăcat şi proaspăt tuns. Ea a apărut cu cincisprezece minute întîrziere şi însoţită de două prietene. Cînd m-au văzut, au început să chicotească, apoi au trecut pur şi simplu pe lîngă mine fără ca măcar să-mi răspundă la salut. De fapt, nici dacă ar fi vrut n-ar fi putut rosti o vorbă. Chico-teau atît de tare, încît nu puteau nici măcar să mear-gă drept — arătau de parcă mai aveau un pic şi se ru-peau în două. Uitîndu-mă după ele complet uluit şi mort de ruşine, am auzit-o pe urîta mea spunînd:

„Vedeţi, n-am minţit, chiar *aveam o* întîlnire/'

Am. intrat singur la cinematograf şi am plîns în în-tuneric. De ce rîseseră? Eram respingător? Ce era atît de caraghios?

Au fost, bineînţeles, şi momente mai norocoase, cînd fetele au verdt la întîlniri şi chiar şi-au permis să se giugiulească cu mine. Era ca şi cum te-ai fi aflat într-un avion care zumzăie înainte şi înapoi pe pistă, dar nu decolează niciodată. Am început să mă simt neatrăgător, nedorit şi neajutorat. Şi cum să te simţi altfel după ce o fată îşi scaldă limba în gura ta şi apoi şi-o retrage ferm, de parcă o singură degustare din tine ar fi fost prea destul? Colegii mei de clasă au avut probabil experienţe la fel de iritante, căci toţi păream să detestăm fetele, chiar dacă în acelaşi timp eram obsedati de ele. Şi nu ne trebuia mult pentru ca pasiunea să se transforme în ostilitate.

într-o dimineaţă, am ajuns tîrziu la şcoală şi am găsit clasa în fierbere. Nu se vedea încă nici urmă de profesor/ iar unul dintre băieţi stătea la tablă, jucîn-

du-se cu o cretă roşie. Cu litere înalte şi largi de trei-zeci de centimetri, acoperea suprafaţa neagră cu cel mai obscen cuvînt din limba maghiară. Era un sino-nim pentru vagin. Restul clasei stătea în bănd, încer-cînd să pronunţe în cor cuvîntul cel roşu, la început tremurător şi pe jumătate în glumă. *Pi-na! Pi-na!* Ca să dea mai multă greutate cuvîntului, au început să tropăie din picioare şi să bată cu pumnii în bănci. Cu feţele roşii de excitare şi tensiune fizică, curînd au în-ceput să răcnească sălbatic cuvîntul, păstrînd totuşi un simţ percutant al ritmului. Din ropotul de tropă-ieli de pe podea se ridica praful, adăugînd un ultim element de furtună acestei erupţii subite. *Pi-na! Pi-na!* Băieţii îşi luau revanşa în felul lor pentru toa-te acele întrebări de genul: *„Ce* crezi că faci?" „Ce *mai* vrei?" După felul cum tropăiau, băteau cu pumnii în bănci şi ţipau cuvîntul interzis, nu mai era nici un dubiu cu privire la ce voiau să spună sau ce doreau. Sau/ mai degrabă, ce voiam să spunem şi doream *toţi,* căci am dat fuga la locul meu şi m-am alăturat şi eu grupului. Simţeam scîndurile podelei slăbindu-se şi pereţii zgîlţîindu-se, iar clădirea întreagă răspun-dea cu ecoul strigătului nostru de luptă: *Pi-na! Pi-na! Pi-na!* Una dintre ferestrele tremurînde s-a dat de pe-rete, iar cuvîntul cel roşu a invadat strada. în această parte liniştită a vechii cetăţi a Budei, cu clădiri joase şi trafic aproape inexistent în tirnpul zilei/ glasurile noastre trebuie să fi ajuns departe, oprind în

loc doamne în vîrstă, gospodine şi poştaşi care îşi făceau rondul. Acest gînd plăcut despre lumea din afară as-cultînd mirată şi tulburată ne inspira eforturi şi mai

^^B^H^ţ^

mari. Cînd fereastra s-a deschis/ am- început să răc-nim şi mai tare. Volurnul nu acoperea însă sensul, nu era doar un răcnet neclar sau echivoc, era chiar Cu-vîntul, negreşit de limpede şi de real, trimis în eter pentru a dărîma şcoala, oraşul şi pentru a le provoca infarcte duşmanilor şi prietenilor deopotrivă. Clasa noastră era la etajul **al** doilea şi mă aşteptam să ne prăbuşim toţi prin podea, peste clasa a opta. Dar am continuat să tropăi şi să bat cu pumnii atît de tare, în-cît membrele nn-au durut zile în şir după aceea.

în cele din urmă, în încăpere a dat buzna directo-rul. S-a oprit brusc cînd ne-a văzut, ca paralizat de groază. A început să ţipe la noi, dar deşi vedeam că i se mişcă buzele, nu puteam auzi ce spune. *Pin-na!* îi acoperea vocea. Abia cînd în uşă au apărut doi poli-ţişti a reuşit să ne potolească. După o linişte scurtă şi intensă, în timpul căreia praful s-a aşezat din nou pe podea şi în gîturile noastre, a întrebat cu voce slabă:

„Aţi înnebunit cu toţii?"

Cei doi poliţişti rămăseseră în pragul uşii, ascul-tînd micul discurs al directorului, dînd aprobator din cap şi din cînd în cînd scuturîndu-şi-l cu oroare prefăcută. Directorul era un bărbat subtire, blond, cu o chelie jalnică, pe care îl poreclíserăm Poponarul, deşi ştiam că are o nevastă şi cinci copii şi pe deasu-pra şi o aventură stabilă cu secretara. Pedagog cu ve-deri progresiste, el a încercat să ne explice cît de m-fantil era gestul nostru. Nu ne-a tinut o predică despre păcat şi obscenitate, ci despre consecinţele so-ciale ale lipsei de politeţe şi de consideratie faţă de ceilalţi/ precum şi despre necesitatea de a face apel la

.^ssM^.

rațiune. Cu toate acestea, el însuși se afla într-o stare de spirit atît de irațională, încît s-a dus la geamul dat în lături și l-a închis, într-o încercare zadarnică de a păstra Cuvîntul nostru în încăpere, la atîta vreme după ce-și luase zborul. De fapt/ era așa de încurcat, încît o dată n-a fost în stare să ne citeze printr-un eu-femism: a pronunțat el însuși Cuvîntul. Dar n-a pro-vocat decît un mic fior. Ne simțeam obosiți și mulțu-miți de noi înșine, satisfăcuți că ne afirmaserăm punctul de vedere.

Am auzit mai tîrziu că profesorului nostru de ma-tematică, de a cărui absență de la clasă directorul aflase într-o manieră atît de spectaculoasă, i se tăiase o săptămînă din salariu. Dar de ce să-l pedepsească directorul pe profesorul de matematică? Ar trebui să le pedepsească pe ororile acelea care chicotesc ner-vos, mă gîndeam eu, pe îngerașii aceia timizi care se simt oripilați atît de lesne.

Mama nu-mi împărtășea părerea despre fete. Ori de cîte ori îi mărturiseam problemele mele mai nevi-novate — ca aceea cu fata care venise la întîlnire nu-mai pentru a trece pe lîngă mine împreună cu priete-nele ei —, ea îmi spunea să nu-mi fac griji. „Lucrurile astea or să treacă — toate fac parte din procesul de maturizare", spunea ea. Dar eu nu voiam să aștept ca problemele mele să treacă — voiam să scap de ele.

La vremea aceea, în Budapesta făcea senzație fil-mul lui Claude Autant-Lara, *Diavolul în corp*, pe care m-am dus să-l văd de cel puțin douăsprezece ori. Era despre povestea de dragoste dintre un băiat și o su-perbă femeie mai în vîrstă, și în timp ce o priveam pe

^"WS'SSt'

-'.^„•a^afe^^fe'

Micheline Presle ademenindu-l literalmente pe Ge-rard Philipe să facă dragoste cu ea, am hotărît că pro-blema mea era aceea că prietenele mele erau *prea ti-nere*. Ne zbuciumam sufocați sub propria ignoranță. Profesorul nostru de engleză ne-a spus că în *Romeo și Julieta* era vorba despre triumful iubirii tinerești asu-pra morții. Citind piesa/ am fost convins că era de-spre triumful ignoranței tinerești chiar și asupra dra-gostei și a vieții. Căci cine altcineva decît doi coph proști ar reuși să se sinucidă exact în momentul în care ajungeau în sfirșit împreună, după atîtea sufe-rințe și intrigi?

Și încă mai cred că băieții și fetele ar trebui să se scutească reciproc de supărări, dacă au de ales. Astăzi, fetele sînt mai obediente — chiar mai obediente decît ar trebui, pentru binele lor — și au de suferit mai mult decît băieții. Dar oricum ar fi, adolescența poate fi un infem. Și atunci, de ce să-l împarți și cu alții?

A încerca să faci dragoste cu cineva la fel de nepri-ceput ca și tine mi se pare tot atît de inteligent ca a ieși în largul mării cu o persoană care habar nu are să înoate. Chiar dacă nu te îneci/ tot te alegi cu un șoc zdravăn.

De ce să-ți faci rău singur? Ori de cîte ori văd un bărbat abordînd o femeie cu dureroasă nesiguranță — ca și cum și-ar cere scuze pentru ceva, ca și cum s-ar aștepta ca ea să-i suporte dorința, în loc s-o îm-părtășească — mă întreb cîte fete l-or fi tratat cu m-diferență.

La fel cum mă întreb, de asemenea, de ce atît de mulți bărbați par să considere femeile dușmani per-

sonali. De cîte ori aud bărbații rîzînd și spunînd ceva răutăcios sau vulgar despre femei în public, mă simt ca și cum m-aș reîntoarce în vacarmul acelei clase, dnd am încercat să dărîmăm zidurile Budei cu cea mai mare obscenitate la care ne puteam gîndi. Dar acea revoltă nu avea nimic de-a face cu vreun defect real al femeilor — era reacția firească la simplul fapt că fetele tinere se fistîcesc în fața priveliștii ciudate a unui băiat cu toate pînzele sus.

Am cunoscut însă și o fată care nu se supăra așa de ușor. Aveam amîndoi cincisprezece ani pe atunci, dar Julika era mai înaltă și mai putin derutată decît mine. „Andrăs, nu trebuie să tragi concluzii pripite despre oameni", mă avertiza ea adesea. „Te grăbești prea mult în toate." o brunetă dreaptă, echilibrată, cu co-sițe. Ne-am întîlnit în toamnă și îmi amintesc că m-am dus s-o vizitez într-o după-amiază veselă de iarnă, cînd fulgii păreau că plutesc în aerul însorit, în loc să se aștearnă pe pămînt. Trebuie să fi fost la scur-tă vreme după Crăciun/ căci în sufrageria lor încă se mai afla bradul împodobit. Părinții ei nu erau acasă, iar Julika m-a servit cu ceai și prăjituri cu nuci și mi-a arătat cadourile ei, printre care și o cămașă de noapte din mătase, primită de la mama ei. După cîteva mîn-gîieri aprinse pe canapea, am convins-o să o îmbrace pentru mine. Am așteptat în camera de zi cît timp ea s-a retras să se îmbrace, ceea ce părea să dureze des-tul de mult. în sfirșit/ Julika a reapărut îmbrăcată cu cămașa ei de noapte din mătase roz. Era goală din cît se putea vedea pe sub materialul transparent, dar care îi acoperea trupul de sus pînă jos — ceea ce pro-

•"•-'TlBirtillifei

babil îi dădea o oarecare linişte. S-a mişcat prin carne-ră cu o ţinută perfectă şi s-a tot rotit, ca să-i pot admi-ra faldurile fustei. Fină la urmă, i-am putut vedea pi-cioarele lungi, lungi şi subţiri pînă sus. La început, cosiţele ei lungi şi castanii au atîrnat în faţă, dar cînd şi le-a aruncat pe spate, i-am putut distinge şi sînii frumoşi/ în formă de pară. Se rotunjeau în partea de jos şi sfircurile creau două puncte întunecate pe mă-tase. Avea o gură mare şi cărnoasă şi un nas nostim, pe care-l putea mişca dintr-o parte într-alta — semn că trebuia s-o sărut. Am început din nou să ne giugiu-lim şi curînd ne-am trezit în dormitorul părinţilor ei, pe patul lor larg. I-am scos cămaşa de noapte din mă-tase şi am. aruncat-o pe jos. Julika era la fel de dorni-că ca şi mine, dar poate că mai neliniştită şi mai îngri-jorată de ceea ce avea să se întîmple. Stătea întinsă peste cuvertură, cu picioarele ei lungi şi reci desfăcu-te provocator/ dar nemişcată. A deschis şi a închis ochii nervos, a surîs eroic şi a început să tremure.

— Julika, ţi-e frică de mine/ am spus, eu însumi pierdut şi nervos, căutînd probabil o cale onorabilă de scăpare. Dacă nu vrei să fac asta, n-am. s-o fac. Nu vreau să te violez.

— A, nu/ nu fi prostuţ. Sînt doar un pic emoţiona-tă, a insistat ea.

După ce mi-a atins cu stîngăcie penisul în erectie/ şi-a pus mîinile în spatele funduleţului şi a întors capul, şoptind aproape neauzit:

— Nu lua seama la mine, dă-i drumul. Am încercat să o pătrund, dar era atît de încorda-tă, încît n-am putut. Aşa că am reînceput să ne săru-

tăm, dar prudenţi, cu pauze lungi — nicidecum aşa cum o făcuserăm în camera de zi sau noaptea, pe străzile întunecate. Din cînd în cînd, încercam să-mi fac loc înăuntru, dar neştiind cum să fac o femeie să se deschidă şi neprimind de la ea alt ajutor decît o dorinţă emoţionată, am eşuat de mai multe ori. Cel mai rău a fost că după o vreme Julika s-a calmat complet. Se uita la mine cu ochii ceva mai larg des-chişi decît de obicei, dar nu-i mai era teamă şi nu mai trernura: stătea întinsă pe cuvertura verde, nemişca-tă şi relaxată — cumva plictisită, mi s-a părut mie. După vreo jumătate de oră, am început să transpir de atîtea eforturi zadarnice şi de ruşine.

— E frig, a spus Julika ridicîndu-se în capul oase-lor. Mai bine îiTii pun cămăşuţa pe mine.

Cmd am încercat să-mi cer scuze, mi-a retezat-o cu un sărut de soră.

— Cred că e prea frig şi pentru tine. o să mai în-cercăm la primăvară.

Am mai stat culcati o vreme, mîngîindu-ne unul altuia braţele/ iar cînd în sfirşit s-a sculat ca să se ducă să se îmbrace în camera ei — rugîndu-mă să aranjez patul între timp — a făcut o mică piruetă în uşă:

— Dar e o cămaşă drăguţă, nu-i aşa? Am aprobat recunoscător/ hotărînd că nu era su-părată pe mine. Dar cum o făcusem eu să se simtă faţă de ea însăşi? Trebuia s-o sun a doua zi, dar n-am făcut-o nici după două ziîe, nici altă dată. îmi era ru-şine să dau ochii cu ea.

Ceea ce înseamnă că fetele tinere trebuie să-şi ara-te cămăşuţele lor de noapte bărbatilor mai în vîrstă.

Despre curaj şi despre cerut sfaturi

îndriimatorul inen dinniintm îmi arnia cnîea.

Attila Jozsef

Era atît de rău, încît aproape că-mi pierdeam min-ţile cînd o femeie se lipea de mine în vreun autobuz aglomerat. Am încercat să mă concentrez asupra stu-diului şi am căpătat aerul acela onest al tuturor ele-vilor sîrguincioşi, cărora le stătea m.intea doar la Lu-cruri Importante şi la viol. Aveam un prieten anodin, un mic geniu muzical cu ochelari: avea tot dndspre-zece ani, dar era deja în ultimul an la Academia de Muzică, la sectia dirijori. Acum cîteva săptămîni am citit în ziar că a susţinut un concert triumfal la Mila-no. Pe vremea aceea însă ne masturbam împreună, fără mare plăcere. N-am să uit niciodată cum într-o seară/ în camera mea, s-a întrerupt din dirijat şi şi-a aruncat bagheta cu un aer disperat: „La naiba/ e ne-voie de o femeie pentru asta!"

Şi în tot acest timp o cunoşteam deja pe femeia care urma să devină prima mea iubită — o ştiam de fapt încă de cînd mă întorsesem din Austria. în dă-direa noastră barocă mai locuia un cuplu între două vîrste care se numea Horvath, cu care mă întîlnisem în lift puţin după ce ne-am mutat acolo. Amîndoi aprobau interesul meu pentru literatură şi mă încu-

rajau să împrumut cărţi de la ei; dar fiindcă domnul Horvath era mai mereu plecat, luam cărţile de la so-tia sa, Maya. Era economistă ca pregătire, dar nu lu-cra şi de obicei era acasă după-amiezele. Nu mă m-vita niciodată să iau loc, dar cînd mă hotăram ce anume vreau, îmi dădea cartea făcînd o remarcă prietenoasă. Eram teribil de impresionat de felul ei degajat de a vorbi despre secole, de parcă ar fi fost oameni.

— Acesta e un secol prost, mi-a spus odată. Nu ar trebui să citeşti romancierii ăştia moderni — sînt doar nişte inovatori. Balzac, Stendhal, Tolstoi — ei îţi pot spune multe despre ce sirnt şi cum gîndesc oainenii.

Datorită ei am devenit un entuziast admirator al romancierilor francezi şi ruşi ai secolului al XIX-lea şi ei m-au învăţat multe despre femeile pe care aveam să le întîlnesc în decursul vietii. Unul dintre lucrurile pe care le-am aflat de la ei a fost că femeile sînt deseori atrase de stîngădile şi de lipsa de expe-rienţă ale unui bărbat tînăr. De aceea m-am hotărît pînă la urmă să-i mărturisesc doamnei Horvath ig-noranţa mea. M-am hotărît să-i cer sfatul în legătură cu fetele şi cum aş putea să le seduc.

Am dat peste ea într-o sîm.bătă dimineaţa în holul decorat excesiv, cu arcade înalte/ al blocului nostru. Razele de soare pătrundeau prin uşa înaltă de la m-trare/ luminînd praful din aer şi de pe pavaj. Ea lua nişte scrisori din cutie.

— Creşti repede, Andrăs, a spus dnd m-a văzut. Curînd vei fi mai înalt ca mine!

Mi-a spus să stau lîngă ea şi într-adevăr aveam aceeaşi statură. M-a izbit faptul că doamna Horvath era mai scundă decît multe dintre adolescentele cu care ieşeam. Asta m-a făcut să o privesc. N-am vă-zut-o prea bine totuşi, pentru că *m-a* cuprins o sen-zaţie de leşin şi crampe în stomac, care mă copleşeau întotdeauna cînd stăteam aproape de o femeie, chiar dacă era o necunoscută neinteresantă din autobuz. îmi amintesc totuşi că i-am observat încheieturile de-licate şi culoarea rochiei, care era galbenă. Dar acum o pot vedea clar pe Maya, aşa cum arăta mereu: o fe-meie micuţă, brunetă, cam la patruzeci de ani, cu o siluetă de o frumuseţe bizară. Era zveltă, cu osatură delicată, dar avea sînii şi şoldurile mari — enorine în contrast cu restul corpului şi totuşi într-o plăcută ar-monie. Corpul ei era întruchiparea dualismului occi-dental: cu faţa delicată, buzele luminoase şi unnerii înguşti, părea o creatură serafică şi sublimă (poate de aceea mi-a luat atît de mult pînă să mă gîndesc la ea ca femeie), dar sînii şi fesele ei proeminente manifes-tau o voluptate pămînteană.

Mergînd spre lift — acel lift vechi şi romantic din lemn sculptat şi sticlă, în care mai tîrziu aveam să ne muşcăm unul pe celălalt — a remarcat cu

- ..^•watfauafe

oarecare îngrijorare:
—Creşti prea repede. Ai grijă să nu faci tuber-culoză.
Eu tocmai mă duceam la o întîlnire de după-amia-ză şi, după cum ştiam prea bine, inutilă. Am urmă-rit-o pînă cînd uşile liftului s-au închis şi pentru pri-ma oară am încercat să mi-o închipui goală. Am

început să mă întreb dacă îşi iubea soţul. Nu aveau copii, erau căsătoriţi de mai bine de zece ani — şi nu ştiam eu din roinanele pe care le citisem ce fac zece ani de căsnicie din oameni?

După cină/ m-am dus să le înapoiez cărţile, pe care nu le l-erminasem. Deşi era sîmbătă seara/ ea era singură.
— Imi fac un espresso, nu vrei şi tu? m-a întrebat. Tocmai mă gîndeam în după-arniaza asta că am fost foarte nepoliticoşi neinvitîndu-te niciodată să iei loc.
— Nu mă plîng! am protestat fericit. Era de asemenea prima dată cînd făcea aluzie la absenta soţului său.

— Bela a fost nevoit să se întoarcă la birou — îl pun să lucreze prea mult.

M-a condus în sufrageria lor mare, care îmi plăcu-se întotdeauna: doi pereţi erau acoperiţi de cărţi pînă în tavan, veioze, fotolii inici aurite şi mai multe mă-suţe. Era o cameră mobilată modem, dar avea o ele-ganţă fină dată de antichităţi şi de culorile calde. După ce ne-am aşezat la cafea, la capetele opuse ale unei mese lungi şi joase, în acele fotolii teribil de mici, m-a întrebat cum mă descurcam la şcoală. I-am spus că şcoala nu era o problemă, dar că fata cu care mă întîlneam mă scotea din minţi cu chicotelile ei. Fără să aştept un răspuns, am urmărit-o pe furiş cum tuma cafeaua: cei doi nasturi de sus ai capotului ei din catifea galbenă erau descheiaţi/ dar materialul îi acoperea sînii.
— Poate chicoteşte pentru că o intimidezi, a spus. Şi eu chicoteam destul de mult cînd eram tînără.

. -aiaa»«ttt.«i,

— Sînteţi prea inteligentă pentru asta, am insistat. Nu cred că chicoteaţi tot timpul.

— Ei, presupun că nu o făceam cînd mă sărutam. Poate că dacă n-aş fi citit *Anna Karenina*, nu m-ar fi izbit faptul că vorbea despre ceva atît de intim pre-cum sărutul cu un puşti străin, care venise să împru-mute cărti. Dar fiindcă o citisem, am simţit că aceas-tă confidenţă trebuie să însemne ceva. Am început să sper.
— Fetele mele chicotesc chiar şi cînd le sărut, am minţit eu, vrînd să-şi dea seama că ajunsesem măcar pînă acolo cu femeile.
Totuşi, Maya părea mai interesată de aspectul ge-neral al problemei.

— Presupun că este mai deprimant să fii băiat de-cît fată, a admis. Băieţii sunt cei care trebuie să se facă de rîs.

— Asta-i şi problema mea. Nu-mi place să mă fac de rîs.

M-a privit detaşat, dar prieten.os, în felul care îi era caracteristic. Foarte diferit de cel al unei mame/ cam ca un asistent social inteligent şi înţelegător.

Am respirat adînc şi am plonjat.
— Nu pot să o conving să facă dragoste cu mine. Ar fi trebuit să fie o remarcă întîmplătoare, dar
vocea a început să-mi tremure la jumătatea propozi-ţiei, şi aşa scurte.

— Şi adulţilor li se întîmplă adesea. N-ar trebui să fii prea supărat din cauza asta.

Ceva din toate astea părea să o amuze.

— Dar n-am avut niciodată o iubită, aşa că pentru mine e mai greu, m-am apărat — cu îndrăzneală. Problema este că nu cunosc destul de bine femeile. Nu ştiu ce să spun la momentul potrivit. Presupun că ar trebui să vă întreb pe dumneavoastră. Sînteţi fe-meie, trebuie să ştiţi.

— Ar trebui să vorbeşti cu soţul meu. El te-ar pu-tea sfătui.

Am tras concluzia că soţul ei avea o amantă şi că ea ştia.

— De ce, are o prietenă?

Mai putin amuzată, dar mai interesată de mine (sau cel puţin aşa mi s-a părut), mi-a zîmbit medita-tiv. Din acea conversaţie/ cel mai viu în minte mi-a rămas faţa ei: era uimitor cît de expresivă putea să fie. Unul dintre principalele mele moti^e de iritare pe atunci era inexpresivitatea feţelor prietenelor mele mai tinere. Cum se emoţionau, feţele lor deve-neau nişte măşti plate şi netede: nici o linie nu se mişca în nici un sens, arătîndu-mi în vreun fel ce gîn-deau. Dar faţa Mayei, cu ridurile fine date de cei pa-truzeci de ani ai ei, exprima toate nuanţele ideilor sau ale emoţiilor. Şi chiar dacă expresia ei ironică nu era ceea ce speram eu, tot mă ajuta să-mi păstrez echilibrul pe marginea fotoliului cel mic.

—Să vedem, a spus preocupată, ce ţi-aş putea spune despre fete? Ceva util.

— Spuneti-mi ce credeţi — de ce n-ar vrea o fată să se culce cu nune?

— Presupun că eşti prea agitat.

o vreme am rămas tăcut, ascultînd cum îmi bătea inima, la fel de tare ca un clopot.

— Dar nu cred că o să ai prea mari problerne. Eşti un băiat frumuşel.

Acea remarcă liniştitoare mi-a dat sufidentă pute-re să mă ridic. Am ocolit masa joasă ca să-mi mai tom cafea şi m-am ghemuit la picioarele ei. Faţa ei, privindu-mă de sus, exprima acum curiozitate: era un fel de curiozitate relaxată, dar avea o sclipire de căldură în privire. Simţeam că aştepta să fac ceva. Am. vrut să-i ating piciorul, dar nu puteam întinde braţul. Era ca şi cum conexiunea dintre muşchi şi centrul nervos s-ar fi pierdut brusc — aveam senza-ţia că îmi port membrele ca pe nişte haine, că de fapt nu făceau parte din corpul ineu. Pentru a-mi alunga teama prostească, am încercat să-m.i amintesc tot acel sînge şi toate acele cadavre pe care le văzusem pe drumul către Salzburg. Am încercat să mă gîndesc la Hiroshima, la al treilea război mondial, am încercat să mă conving că, în comparaţie cu toate catastrofele lurnii, problema mea nu însemna niinic. In cel mai rău caz/ ar fi spus „Lasă-ină în pace!" sau ceva de ge-nul ăsta. Ar fi fost categoric o întîmplare fără impor-tanţă. Dar tot ce-am putut face a fost să-i ating glez-na ca din greşeală,

..,.,,,.a.aaBfe.

după care m-am ridicat rapid.

Am mai cerut două cărţi şi am plecat acasă. Va mai fi şi o altă ocazie, mi-am spus. Este evident atra-să de mine, altfel m-ar fi dat pe uşă afară.

M-am dus la culcare epuizat şi deprimat.

A doua **zi** aveam întîlnire cu Agi, fata cu care mă tot giugiuleam pe ascuns la vremea aceea. Am dus-o

la un film şi i-am spus că mă îndrăgostisem de altci-neva şi că n-ar trebui sa ne mai vedem. I-am dat ves-tea în timpul filmului, sperînd că Agi nu va protesta şi nu-i va deranja pe cei din jurul nostru, şi aşa a şi fost. Mai tîrziu a şi rîs la glumele din film. Asta m-a convins cît de puţin tinea la mine. Mi-a fost ruşine pentru felul în care tot urmăream să obţin de la ea ceea ce nu avea de gînd să-mi dea. Dar cum am ieşit de la film, încă din foaier, a început să chicotească

nervos.

— Credeam că mă iubeşti pe *mine*.

— Da, dar ai spus că vrei să rămîi virgină.

— Am spus că voi rămîne virgină pînă la şapte-sprezece ani.

—Nu-i adevărat! am protestat. N-ai spus aşa ceva!

—Nu?

Stăteam. în foaier, lîngă afişele pentru următoarea reprezentaţie. Agi *m-a* înconjurat cu braţul — nu mai făcuse niciodată asta/ întotdeauna fusese invers — şi a început să vorbească pe un ton jos şi sexy.

— Doar pînă la şaptesprezece ani. Şi ziua mea este *luna viitoare*.

Am observat atunci, ca şi în multe alte ocazii ulte-rior, că atunci cînd te pregăteşti să o rupi cu o fată, ea devine brusc afectuoasă, chiar dacă nu-i pasă deloc de tine.

— Vrei să spui că vei face dragoste cu mine luna viitoare? am întrebat-o bătăios pe Agi.

—Oh, n-am spus asta. Lucrurile astea nu se pla-nifică, nu?

Rumenă la faţă şi dolofană, chicotea iar vesel.

— Şi atunci ce tot discutăm despre ziua ta? Ce ob-ţii cu jocurile astea tîmpite?

Am. lăsat-o chiar acolo, în foaier, şi deşi cinemato-graful era în centrul oraşului, cam la patru kilometri de blocul nostru, eram atît de exuberant, încît am mers pe jos pînă acasă. Nimic nu se cornpară cu a lăsa în urmă o fată care s-a jucat cu tine de-a focul şi apa, doar ca să te tîrăşti după ea cu o grimasă dispe-rată, exdtat şi nenorocit. Nimic nu-i mai bine decît senzaţia glorioasă pe care o ai cînd îţi retezi frustră-rile şi pleci de-a binelea, liber şi independent. Poate părea ciudat/ dar despărţirea de fata aceea plinuţă şi nedezvoltată a fost una dintre cele mai profunde ex-perienţe emoţionale ale mele. Simţeam fizic liberta-tea: mă simţeam puternic şi invincibil. Poate pentru că speram la o femeie frumoasă, pasională şi inteli-gentă — chiar dacă era doar o fantezie pe atunci — simţeam că mă eliberez nu doar de Agi/ ci şi de toa-te prostelile lipsite de sens şi de bucurie pe care pînă atunci le credeam inevitabile. Mergînd

w-ssiaisa^.

de la film spre casă în acea seară de dumirdcă — era din nou primăvară şi împlineam şaisprezece ani — m-am simţit stăpîn pe destinul meu.

Două zile mai tîrziu, cînd am înapoiat cărtile îm-prumutate, domnul Horvath era acasă: stăteau în su-fragerie/ citind şi ascultînd muzică. Am schimbat cărţile, le-am mulţumit şi am plecat,-, blestemîn-du'-mă. Orice-aş fi sperat, se pare că era doar în min-tea mea.

Totuşi/ m-am întors în apartamentul lor ca să în-i-prumut cărti din ce în ce mai des: de fapt/ destul de curînd ajunsesem să-i vizitez la fiecare două zile. Atunci nu mai credeam în Dumnezeu, dar mă ru-gam cu disperare ca soţul ei să nu fie acasă. Se pare că rugăciunile mi-au fost ascultate şi în următoarele două săptămîni am găsit-o pe Maya singură de fieca-re dată, cu excepţia unei singure zile- îmi plăcea mai mult cum arăta în bluză şi fustă decît în capotul ei galben: un costum din două piese îi accentua mai bine înfăţişarea fragilă şi totuşi plină. Mi se părea că este cea mai senzuală femeie din lume. Era mereu prietenoasă, deşi detaşată, şi acest fel de-a fi al ei (pe care l-am observat după aceea la multe femei educa-te) m-a aruncat într-o mare învolburată de speranţă şi disperare. îşi compusese un zîmbet cald, dar ironic faţă de mine — mi-a spus mai tîrziu că se întreba cît îmi va lua pînă să o abordez —, care nu mă ajuta de-loc să alung îndoielile cu privire la sentimentele ei-Dar sclipirea din ochii ei era vesta mea de salvare. Deşi niciodată nu părea să mă apropie, mă păstra plutind în jurul ţărmurilor trupului ei. Cînd **îi** sur-prindeam cu privirea braţul dezgolit sau pielea des-coperită de decolteul bluzei (avea un ten auriu-m.a-roniu, de parcă ar fi fost mereu bronzată), mă gîndeam: acum mă duc la ea şi îi sărut umărul. Cu toate acestea, nu făceam nimic mai îndrăzneţ — din păcate — decît să o tot întreb cum ar trebui să-rrd se-duc partenera, pretmzînd că încă mai ieşeam cu acea puştoaică plinuţă. Bineînţeles că acum toate păreau puştoaice în

comparatie cu Maya. Simţeam că vocea

ei caldă, muzicală, mă mîngîia, chiar dacă spunea ceva care m.ă punea în încurcătură.

— Nu e nevoie să pretinzi că citeşti cărţile atît de repede, mi-a spus într-o seară. Poţi veni oricînd vrei să stăm de vorbă.

Pînă la urmă, am găsit o replică inteligentă pentru a o aborda. Am hotărît să-i spun că nu mă mai inte-resau frumuseţile adolescentine şi apoi aş fi spus: „Spune-mi, ce-ar trebui să fac ca să te conving *pe tine* să faci dragoste cu mine?" M-am gîndit să nu o pri-vesc în timp ce spuneam asta şi să mă uit pe fereas-tră, dacă lucrurile se înrăutăţeau. Indiferent cum ar fi reacţionat/ cel puţin aş fi ştiut cum stau. Tocmai ci-team pentru a doua oară *Roşu şi negru* şi eram sigur că nici măcar Julien Sorel în persoană n-ar fi putut concepe o abordare mai dezarmantă. Pe drumul spre apartamentul ei, ori de cîte ori o luam pe scări în loc să iau liftul/ mă opream la fiecare palier, unde exista o oglindă în perete/ mă uitam în ea şi spuneam cu voce tare: „Spune-mi/ ce ar trebui să fac ca să te con-ving *pe tine* să faci dragoste cu min.e?" Exersam şi un zîmbet uşor autoironic/ care credeam că s-ar potrivi. Nu mă îndoiam de succesul meu şi totuşi nu-mi pu-team spune replica indiferent cît aş fi repetat. încre-derea mi se evapora în clipa în care deschidea uşa şi îmi zîmbea.

După două săptămîni de asemenea manifestări jalnice de laşitate şi slăbiciune, pentru care mă dis-preţuiam, am hotărît să o vizitez imediat după şcoa-lă, la începutul după-amiezei, cînd domnul Horvath nu avea cum să fie acasă. Hotărît să vorbesc clar de

ELOGIU FEMEILOR MATURE

data asta, am urcat scările (stăteau la două etaje dea-supra noastră) şi m-am oprit la fiecare pas pentru a amîna momentul adevărului. Mă şi închipuiam m-tordndu-mă/ plin de remuşcări şi amărăciune că nu avusesem curajul să spun nimic. „Şi toată povestea asta ridicolă", mă gîndeam, „va continua la infinit, pînă cînd se va plictisi de moarte de mine. Şi atunci nici măcar nu voi mai putea să o vizitez." Cînd m-am uitat în oglindă, am văzut că tremur şi am decis că nu eram în stare să-mi spun replica, tot la fel ca ulti-ma sau penultima dată. M-am întors şi am coborît în apartamentul nostru.

Există un pasaj în *Roşu şi Negm* la care mă tot gîn-deam în zilele acelea. E despre teama lui Julien Sorel de a o aborda pe Madame de Renal, care îl angajase ca profesor pentru copiii ei. Julien hotărăşte că va afla ce simte Madame de Rănal pentru el luînd-o de mînă în grădină — seara, după ce se întuneca/ cînd nu-i mai putea vedea nimeni. Cînd m-am întors în apartarnentul pustiu în acea după-amiază (mama era încă la birou), am scos cartea şi am recitit pasajul.

> Orologiul castelului bătu cele trei sferturi după ora nouă, fără ca el să fi cutezat ceva. Julien, scos din fire de propria lui laşitate, îşi spuse: „Cînd va bate ora zece, sau voi face lucrul **pe** care toată ziua nu l-am făgăduit să-l fac astă-seară/ sau mă urc în odaia mea şi-mi zbor creierii."
>
> După o ultimă clipă de aşteptare şi de zbucium, în timpul căreia Julien îşi pierduse minţile din prici-na emoţiei covîrşitoare, orologiul, aflat deasupra

> lui, vesti orele zece. Fiecare bătaie a orologiului fatal îi răsuna în piept şi o simţea ca pe o zvîcnire. în sfirşit, pe cînd ultima bătaie mai răsuna încă, el

întinse mîna şi o prinse pe a doamnei de Renal, care şi-o retrase de îndată. Julien, fără să-şi dea seama prea bine ce face, o prinse din nou. Deşi era el însuşi emotionat, răceala de gheaţă a mîinii pe care o ţinea îl izbi; o strînse/ ca într-un spasm;

simţi cum doamna de Rănal făcea o ultimă încer-care ca să se smulgă, dar, pînă la urmă, mîna ei ră-mase într-a lui.*

După ce am citit cuvintele de cîteva ori, am arun-cat cartea pe pat, am trîntit uşa apartamentului şi am luat liftul. „Dacă nici de data asta n-am curaj"/ am hotărît, „mă duc şi mă arunc în Dunăre." Am decis să amîn sinuciderea pînă se întuneca, pentru că pe lumină m-ar fi putut observa trecătorii şi m-ar fi pes-cuit. Cînd am sunat la uşa familiei Horvath, nu eram prea sigur că voi putea să-i pun întrebarea Mayei, dar eram sigur că dacă ratam, m-aş fi sinucis în acea seară.

* Traducere de Gellu Naum, ESPLA, 1959. *(N. trad.)*

ŞASE

Despre cum devii amant

...o enforie de primnvarn! Şi sd mi crezi af vorbesc despre nltceva dedt hihire în înţelesul ei pnrfizic. Chiar şi asa, este doar pentru cei cîtiva aleşi.

Alexander Kuprin

M-amţacitt, cu timpitl, stăpînul locu-lui de onoare.

John Cleland

Uşile apartamentelor din clădirea noastră aveau cam trei metri înăltime, erau din lemn gros, acoperit cu vopsea albă, scorojită şi fiecare avcă patru cercuri concentrice, cu un vizor de sticlă în centru. Sticla şi discul de tinichea galbenă din spatele ei străluceau chiar şi în semiîntunericul coridorului. Cum dinăun-tru nu se auzea nimic în afară de ecoul soneriei pe care tocmai apăsasem/ am început să mă holbez la sticla lucioasă şi apoi să-mi plimb ochii de jur împre-jurul cercurilor ieşite în relief/ pînă cînd am ameţit. După toată această agitaţie şi pregătire mentală — aş putea spune chiar spirituală — venisem să o văd pe Maya cînd nu era acasă. Ameţit, mi-am sprijinit pal-ma de butonul soneriei. Suna tare/ inegal şi dezacor-dat/ o expresie muzicală perfectă a stării mele de spi-rit; îmi amintesc că mi-a plăcut să o ascult. Dacă Maya nu era acasă, categoric nu era vina mea. Nu

mai trebuia să fac acel drum pînă la Dunăre. Astfel mă încurajam, apăsînd soneria fără întrerupere, cu îndrăzneala fericită care ne copleşeşte atunci cînd ne

confruntăm cu un pericol inexistent. N-aş putea de-scrie efectul produs asupra mea de sunetul paşilor uşori şi rari dinăuntru — pot doar să spun că în tot restul vieţii mele n-am mai apăsat o sonerie mai mult de două secunde.

Maya nu se uita niciodată pe vizor, dar acum am auzit clicul discului de metal dat la o parte şi mi-am plecat capul, ca să-i evit privirea. A deschis uşa, dar nu m-a invitat înăuntru ca de obicei. Stătea în prag/ tinîndu-şi cu mîna capotul galben neîncheiat şi mă privea, supărată şi adormită.

— Scuză-mă, am murmurat, n-am vrut să te tre-zesc. Credeam că nu eşti acasă. Şi-a înăbuşit un căscat.

— Şi atunci de ce sunai?

N-am găsit nimic de spus, aşa că am privit în jos, la picioarele ei goale.

— Ei bine, intră. Cred că oricum am dormit prea mult.

Maya s-a întors şi am urmat-o înăuntru, prin ho-lul îngust şi gol, cu excepţia imprimeurilor japoneze de pe pereţi. Capotul ei galben era şifonat şi din spa-te arăta neîngrijită şi neatrăgătoare. Dar nu m-am lă-sat păcălit de simţuri. Mi se pare neatrăgătoare pen-tru că mi-e teamă, am gîndit. La capătul holului erau două uşi: cea din stînga ducea spre sufragerie, cea din dreapta la dormitor. A închis uşa dormitorului, ascunzînd unaginea unui pat nefăcut şi s-a întors

spre sufragerie. S-a aşezat inconfortabil într-unul dintre fotoliile mici, iar eu am rămas în picioare, per-fect conştient că eram o pacoste. Şi totuşi tocmai si-tuaţia mea bizară m-a ajutat să vorbesc: deşi îm.i era teribil de teamă să o întreb dacă vrea să facă dragos-te cu mine, mi se părea imposibil să atrag o femeie adorinită într-o conversaţie de salon. Am. respirat adînc şi am privit-o în ochii pe jumătate închişi.

— M-am hotărît să mă arunc în Dunăre dacă nu te întreb astăzi dacă nu vrei să faci dragoste cu mine.

M-am întrebat dacă să adaug replica rriea intro-ductivă îndelung studiată, dar acum părea super-fluă. Eram aşa de uşurat că îndrăzrusem să vorbesc, încît pe moment nici nu-mi păsa dacă ar fi spus da sau nu.

—S-a aranjat, deci. M-ai întrebat şi acum **nu** mai trebuie să te sinucizi.

— Mi-ai spus odată că n-ar trebui să-mi pese dacă mă fac de rîs — ai spus că nu e important.

— Nu-i cinstit să mă citezi contra mea. Era atît de nepotrivit pentru ea să fie timidă, încît m-ain auzit răstindu-mă la ea.

— Vrei să plec? Vrei să te culci din nou?

— Eşti prea insolent... dar asta-i bine, a spus/ cu o sclipire caldă — vesta mea de salvare — aprinzîn-du-i-se în ochi. S-a ridicat să mă gratifice cu un sărut pentru îndrăzneala mea. Nu mai fusesem rdciodată sărutat aşa *şi* abia mă puteam ţine pe picioare. Mi-am strecurat mîinile pe sub halatul ei acum des-făcut, ca să-i cuprind trupul cald. Ajunsesem, în sfir-şit, la un liman. încă sărutîndu-mă, m-a condus în

vîrful degetelor către camera cu patul dublu nefăcut — apoi s-a tras brusc înapoi.

— Trebuie să-mi pun diafragma. Şi trebuie să fac un duş. Un duş fierbinte te face mai sensibil.

Cu un scurt sărut de despărtire pe nas, dispăru în baie. Nu ştiam ce este o diafragmă, dar faptul că tre-buia să se „sensibilizeze" pentru acel moment mi-a rănit orgoliul. E clar că nu însemn prea mult pentru *ea,* mi-am spus, brusc deprimat. Apoi, ascultînd cum curge apa la duş, am început să patrulez prin came-ră, uimit de cît de uşor merseseră lucrurile. Eram destul de mîndru de mine.

M-am dezbrăcat, m-am băgat sub pătură şi ea a venit lîngă mine. în timp ce-mi presa capul pe sînii ei fermi, dar oarecum pufoşi, sărutîndu-mă pe ochii în-chişi, mi-am coborît mîngîierile căutînd izvorul cald al trupului ei. Se spune

că în clipa de dinaintea mor-ţii îţi trece toată viaţa prin faţa ochilor. Pe drumurile şerpuitoare ale Alpilor austrieci, între armata rusă şi cea germană, am descoperit şi eu asta: odată, cînd eram sigur că un şrapnel şuierător îmi va ateriza di-rect în cap, am văzut într-o clipă, ca pe un ecran, toa-tă viaţa mea de unsprezece ani şi jumătate. Stînd culcat lîngă Maya, lipit de ea, am avut o

^ ,.. ..--aEi.BtM*,,,

viziune ase-mănătoare — de data asta nu înainte de moarte, ci înainte de viaţă. Am văzut fetiţa din vecini cu care mă jucam de-a doctorul şi pacienta la cinci ani. o ui-tasem complet, dar acum o regăseam comparînd cuta ei abia vizibilă cu tulpina mea mică. Nu era mare diferenţă, dar mama ei ne-a plesnit zdravăn cînd ne-a prins. Am revăzut prietenele durdulii ale

mamei şi am simtit iarăşi corpul contesei mţepenind ca atunci cînd o acostasem la duş. Am revăzut um-bra misterioasă prin mătasea albă a lenjeriei lui Fräulein Mozart şi am simţit din nou corpul rece şi pasiv/ de cincisprezece ani, al Julikăi, pe care nu pu-tusem să-l pătrund. Amintirile rătăcirilor mele m-au paralizat şi m-am simţit neajutorat cîteva minute lungi şi înspăimîntătoare. Ca şi cum ar fi simţit că se întîmpla ceva cu mine, Maya şi-a plimbat degetele calde pe ceafa şi pe spatele meu pînă cînd am avut din nou erecţie.

Mi-a arătat drumul spre corpul ei şi, odată ajuns înăuntru/ m-am simţit atît de mulţumit, încît nu mai îndrăzneam să mă mişc, ca să nu stric tot. După un timp, mi-a sărutat urechea şi a şoptit:

— Cred că o să mă mişc puţin.

Cînd a făcut-o, am explodat instantaneu. Maya m-a îmbrăţişat cu pasiune, de parcă prestaţia mea ar fi fost cea mai minunată experienţă pe care o avusese vreodată. încurajat de reactia ei, am întrebat-o cum se face că nu o deranja diferenţa de vîrstă dintre noi.

— Sînt o stricată egoistă, mi-a mărturisit, nu-mi pasă decît de propria satisfactie.

Apoi am făcut dragoste din după-amiaza însorită pînă tîrziu în noapte. De la acele ceasuri nesfirşite şi pînă acum n-am mai învăţat prea multe: Maya m-a învăţat tot ce trebuia să ştiu. Totuşi, „învăţat" nu este cuvîntul potrivit: pur şi simplu se satisfăcea şi mă sa-tifăcea, iar eu nici nu-mi dădeam seama că ies din ig-noranţă în timp ce exploram căile spre teritoriile ei bizare. Se bucura de fiecare mişcare — sau pur şi

simplu de atingerea trupului şi a membrelor mele. Maya nu era genul de femeie care depinde de or-gasm ca unică răsplată pentru o treabă plictisitoare:

a face dragoste cu ea era ca o reunire, nu masturba-rea interioară a doi străini aflaţi în acelaşi pat.

— Priveşte-mă acum, mi-a spus înainte să juiseze, o să-ţi placă.

Intr-una din scurtele pauze, am întrebat-o cînd se hotărîse să-mi cedeze. Fusese atunci cînd eram gata să renunţ şi o întrebasem dacă vrea să se culce la loc?

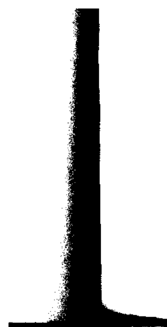
— Nu, m-aiTi hotărît cînd ţi-am spus că te maturi-zezi prea repede şi ţi-am spus să stai lîngă mine/ la cutia de scrisori.

Am fost stupefiat. Toate conflictele şi stratagerne-le mele păreau acum inutile şi ridicole; în plus, irosi-sem săptămîni lungi şi preţioase. De ce nu-mi dădu-se un semn de încurajare?

— Am vrut să faci tu primul pas. Pentru tine e mai bine să fii tu cel care seduce o femeie, mai ales prima dată. Bela n-a trecut niciodată peste faptul că prima oară a plătit o prostituată. Tu nu vei avea ast-fel de probleme. Poţi fi mîndru de tine.

— De unde ştii că sînt mîndru?

— Ar trebui să fii/ a spus.

Lăudîndu-ne astfel pe amîndoi, Maya m-a cu-prins cu brațele și coapsele — apoi s-a sucit fără să-mi dea drumul, astfel că a ajuns deasupra mea.
— Ar trebui să tragi un pui de somn/ a spus, și să mă lași pe mine să fac totul.
Mai întîi, ne-am oprit pentru că ei i se făcuse foa-me și, în timp ce făcea ceva de mîncare, mi-a spus că

ar trebui să mă îmbrac/ să mă duc jos şi să-i spun ma-mei că nu mă pierdusem. A spus că mă puteam în-toarce, pentru că sotul ei avea o amantă (exact cum bănuiam) şi îşi petrecea noaptea la ea. I-am spus că mi se părea de neconceput ca el să o lase pentru o altă femeie.

— Oh, nu ştiu, e o fată foarte drăguţă, a răspuns Maya, indiferentă, fără a părea supărată.

Oricum, datorită fetei drăguţe puteam petrece noaptea împreună, aşa că m-am dus jos să vorbesc cu mama. Nici măcar n-am intrat în casă. I-am spus din uşă că eram în clădire, aşa că nu trebuia să mă aş-tepte sau să-şi facă griji.

— Voi, poeţii!

A dat din cap şi a zîmbit trist, găsind singura scu-ză la care se putea gîndi pentru comportamentul meu păcătos. Urcînd înapoi scările, am jurat că a doua zi îi voi cumpăra un cadou drăguţ.

După ce m-am întors, am luat dna şi ne-am întors în pat, doar ca să stăm lipiţi unul de celălalt şi să vor-bim. Bineînţeles, i-am spus Mayei că o iubesc, ceea ce era adevărat şi mai este încă/ şi am întrebat-o dacă mă iubeşte.

—Da, a spus serioasă. Dar vei vedea că iubirea rareori durează şi că poţi iubi mai multe persoane în acelaşi timp.

— Vrei să spui că mai ai un prieten? am întrebat-o speriat.

— Păi, soţul meu, mi-a răspuns, mijindu-şi puţin ochii. Dar nu-ţi face griji. Ideea că nu poti iubi decît

o singură persoană este motivul pentru care cei mai mulţi oameni trăiesc în confuzie.

Mi-a spus că şi-ar fi dorit copii şi că se gîndea să-şi găsească o slujbă de profesoară.

— Cînd?

— Nu chiar acum. **După** ce mă părăseşti.

Am făcut din nou dragoste şi apoi încă o dată, pînă cînd a trebuit să mă scol ca să mă duc la şcoală.

Nu puteam ieşi împreună: Bela n-ar fi de acord, mi-a spus/ ceea ce m-a făcut să bănuiesc că el ştia de noi. Era foarte politicos cînd ne întîlneam şi îi eram recunoscător pentru desele absenţe. Insă chiar şi nu-mai între cei patru pereţi aveam tot ce ne doream — mîncare/ cărţi, muzică şi un pat mare. La fel de intens ca de momentele de dragoste îmi amintesc cum ne frecam unul de celălalt şi ne adulmecam cum fac cîi-nii — şi mai ales de obiceiul nostru de a ne tăia un-ghiile împreună, cu mîinile şi picioarele atît de încîl-cite, încît e o minune că nu ne-am tăiat mai des decît am făcut-o.

Toate acestea trebuie să-mi fi afectat înfăţişarea sau cel puţin felul de a fi: am început să observ că fe-meile mă luau în seamă. Poate pentru că-mi pierdu-sem aerul disperat. Şi chiar dacă îmi plăcea în conti-nuare să privesc femei străine, nu mai aveam crampe în stomac.

La şcoală, profesorii au fost uimiţi de noul meu aer de siguranţă şi au hotărît că am „calităţi de con-ducător".

SAPTE

Despre promiscuitate şi singurătate

Ditlce-t răzbiinarea — mai ales pentrit femei.
Lord Byron

Fiind iubitul Mayei, îmi era imposibil să nu desco-păr posibilităţi miraculoase în toate femeile. Insăşi per-fecţiunea ei m-a făcut să bănuiesc că celelalte fem.ei erau la fel de minunate în diversitatea lor indtantă de forme şi culori. Cred că unul dintre motivele pentru care femeile mai în vîrstă sînt circumspecte faţă de băr-batii tineri — şi pentru care soţii ar trebui să fie preca-uţi cu miresele virgine — este acela că pînă şi cele mai extraordinare calităti trec neobservate în ochii celor care nu au obiect de comparaţie. Cum spunea verişoa-ra Mayei, Klări: „Nu te poti bizui pe tmeri."

Klări venea în vizită la Maya cam o dată pe săptă-mînă şi părea să o deranjeze veşnica mea prezenţă acolo. Purta rochii cu mîneci lungi, închise pînă la gît, ca pentru a-şi feri linia zveltă de priviri străine. Părul negru îi era întotdeauna aranjat, de parcă toc-mai ieşise de la coafor. Era mai tînără decît Maya cu cîţiva ani, dar sprîncenele întunecate aruncau o um-bră severă pe chipul ei copilăros.

„Sper să mă ierţi că spun asta", am auzit-o o dată pe Klări spunîndu-i Mayei, crezînd că eu dorm în dormitor, „dar eşti absolut nebună să-ti piezi tlmpul

cu băiatul ăsta. Ar trebui să divorţezi şi să-ţi cauţi alt soţ. Că te culci din cînd în cînd cu un băiat precum Andrăs, bine, înţeleg — există ceea ce se numeşte cu-riozitate. Dar să ai o relaţie cu el — asta-i nebunie cu-rată. Ştii, nu prea ai timp de pierdut."

Cînd m-am întors în sufragerie/ întrerupîndu-le conversaţia, KIări mi-a aruncat un zîmbet nerăbdă-tor. M-am gîndit că era chiar drăguţă, într-un fel rău-tăcios. După plecarea ei, am avut una din rarele mele certuri cu Maya, în legătură cu ea.

— Oh, taci din gură, mi-a spus pînă la urmă. Klări îmi vrea binele.

— Mă urăşte de moarte.

—Nu fi prostuţ. Klări este verişoara mea şi în-cearcă doar să mă protejeze. M-a avertizat că nu tre-buie să mă bazez pe tine. Dar oricum, ştiam asta — aşa că n-ar trebui să te preocupe ce spune ea.

Apoi m-a sărutat pe nas, lucru care punea întot-deauna capăt certurilor noastre.

Şi totuşi nici Maya nu putea ignora dezaprobarea lui Klări. Ca să-şi justifice afecţiunea faţă de mine/ i-a spus acesteia ce amant grozav eram. A inventat po-veşti care ar fi spulberat pînă şi îndoielile unei călu-găriţe. frigide. Trăgînd altădată cu urechea la una dintre conversatiile lor, am auzit-o pe

ia>saitaaiihţ,,,,,

Maya spunînd că puteam face dragoste două ore fără întrerupere.

Aceste basme probabil că au afectat-o pe Klări/ pentru că a început să mă privească avînd în ochi acea sclipire pe care acum am învăţat s-o recunosc. Şi a în-ceput să facă remarci despre propria ei feminitate, fără vreo legătură cu subiectul despre care se discuta. La

una dintre cinele noastre, a anunţat degajat (dar în acelaşi timp roşind) că soţul ei făcea dragoste cu ea în somn, iar dimineaţa refuza să creadă că se întîmplase cu adevărat. Nu ştiu dacă era sau nu adevărat. Dar eram fascinat de schimbarea bruscă de culoare şi de felul în care chipul ei devenea blînd şi răvăşit, de par-că tocmai ar fi făcut dragoste — deşi stătea dreaptă la masă şi îşi tăia carnea cît se poate de elegant. Şi se pu-tea ghici din expresia ei că lenjeria îi era udă.

încercînd să mă împrietenesc cu Klări, cel mai m.ult mi-a plăcut poate faptul că acum puteam abor-da o femeie fără să mă mai tem. Uneori, o luam de ta-lie cu un gest prietenos, absent. Nu era mare lucru. o simţeam diferită de Maya, dar nu mai puţin exdtan-tă. Invariabil, mă dădea la o parte cu un rîs nervos. într-o *zi*, cînd verişoara ei era în baie/ mi-a spus:

— Ştii, cred că încep să o înţeleg pe Maya.

Apoi a schirnbat repede subiectul.

Nu au mai existat alte „scăpări", pînă într-o sîm-bătă după-amiază, cînd gazda noastră ne-a lăsat sin-guri, plecînd după cumpărături. Klări a rămas pen-tru că urma să ia dna cu noi, dar nu pot să nu mă întreb de ce s-a simţit „prea obosită" pentru a o însoţi pe Maya şi a ales să rămînă cu mine în apartament — ştiind că

va dura cam o oră sau mai mult.
— Ei bine, ai rămas în grija mea, a spus cu un zîm-bet oarecum arogant, acum ce fac eu cu tine?
Nu doar rîsul îi făcea corpul să vibreze: din nou, faţa îi era blîndă şi uşor răvăşită. Mă atrage irezisti-bil expresia nudă a feţei unei femei care este complet îmbrăcată. Şi Klări întreba ce să facă cu mine.

84 /

— Mă seduci.
A devenit serioasă.
— Mă surprinzi, Andrăs.
— *Pai,* m-ai întrebat ce să faci cu mine.
— încercam doar să fac conversaţie amicală.
— Ce poate fi mai amical decît să te rog să mă se-duci?
— Evident, nu ai nici un fel de sentimente sau morală, dar acesta nu-i un motiv să-i judeci pe toţi după tine. îmi iubesc soţul şi îmi iubesc verişoara. Nu i-aş trăda nici dacă mi-ai plăcea. De fapt, nu înţe-leg cum poate continua ea relaţia asta cu tine. E o prostie şi nu mă feresc să-ţi spun că i-am spus şi ei asta. Ar trebui să-şi găsească un bărbat drăguţ cu care să se căsătorească şi să-şi părăsească depravatul ăla de soţ.
— Poate o va face.
— Ei bine, nu dă sernne! Deja ţi-a oferit un an din viaţa ei şi uite cum îi mulţumeşti! E revoltător.
îrni dădeam seama că ea credea tot ce spunea şi eu eram de acord cu totul. Şi totuşi, în următoarele minu-te cît am continuat pe aceeaşi temă/ amîndoi ne schim-bam culoarea dm ce în ce mai des. Pînă la urmă, Klări s-a ridicat din fotoliu şi s-a dus lîngă bibliotecă, studi-ind cu atenţie titlurile. Mi-am dat seama că-şi dorea să mă apropii de ea — chiar dacă nu voia. Doar vîrsta înaintată m-ar fi putut face să-i rezist. M-am apropiat de ea şi am sărutat-o pe umăr, dar s-a retras.
— Eşti oribil. în plus, n-am putea face nimic rdci dacă aş vrea. Am menstruaţie.

ELOGIU FEMEILOR MATLIRE / 85

Era o minciună sfruntată. Probabil că ar fi fost uşurată dacă aş fi înghiţit-o, dar cum n-am făcut-o (sau mai degrabă nu-mi pasa, oricum ar fi fost), nu a mai opus rezistenţă. Cînd am făcut dragoste nici nu a trebuit să ne mişcăm. Trupul ei a fost zguduit de explozii de la început pînă la sfirşit. Poate pentru că nu doream să ne mai vedem (ea credea că sînt imo-ral, eu credeam că este proastă), acele cîteva minute au avut intensitatea violentă a unei întîlniri unice-

Maya s-a întors devreme de la cumpărături şi ne-a găsit în pat. Cînd a deschis uşa, cu braţele pline de cumpărături, şi ne-a văzut, a spus zîmbind:

— Oh, cred că ar trebui să mă alătur şi eu — pă-reti să vă distraţi.
— Te rog, am murmurat abia auzit.
Dar a ieşit şi a închis uşa. Klări s-a sculat/ s-a îm-brăcat repede şi a plecat.
După ceva timp/ am îndrăznit să ies din dormitor; draga mea iubită asculta un disc şi citea în timp ce fuma una dintre rarele ei tigări. M-am aplecat deasu-pra fotoliului în care stătea, dar mi-a tăiat-o înainte de-a apuca să spun ceva:

— Nu fi aşa dramatic. E vina mea — m-am întors mai devreme decît vă aşteptaţi.

— Te iubesc.
— Acum tu eşti confuz. Tot nu vrei să crezi că poţi iubi mai multe persoane în acelaşi timp, nu-i aşa?
Ca să-mi arate că nu este supărată pe mine, m-a sărutat pe nas şi a plecat să

despacheteze cumpără-turile. Adusese tot felul de preparate, fructe şi legu-me proaspete: drnaţi paprika, fripturi de vită/ ceapă

-.;a»«Mtet»r..,.

verde, castraveţi, roşii mari, piersici, struguri şi am mîncat tot, lăudînd din. cînd în cînd mîncarea. Amîn-doi părea că aveam un apetit extraordinar.

Din acea zi, relaţia noastră s-a schimbat aproape imperceptibil. Maya nu m-a învinovăţit niciodată şi nici nu a părut să ţină mai putin la mine — de fapt/ am făcut dragoste cu mult mai multă pasiune —, dar a început să nu mai aibă atît de mult timp pentru mine- Erau din ce în ce mai multe concerte/ piese de teatru şi petreceri pe care considera că nu trebuie să le piardă. Dintre toţi, cel mai des ieşea cu Klări. Se împăcaseră, deşi Klări nu a mai apărut niciodată în casă în timp ce eram eu acolo.

într-o seară, după vreo două luni, cînd Maya mă aş-tepta, am găsit la ea în sufragerie un bărbat străin, ser-vind cafeaua. I-am fost prezentat ca tînăr poet ce locu-iam în clădire şi împrumutam cărti/ iar el mi-a fost prezentat ca un vechi prieten. Intorcîndu-mă la stilul meu anterior, am împrumutat două cărţi şi am plecat.

M-a condus la uşă, şoptindu-mi:

— Nu face faţa asta. Te iubesc ca şi pînă acum.

Cum eu continuam să stau în uşă, m-a concediat cu un sărut scurt pe nas. Gestul ei caracteristic/ pe care îl adorasem, părea acum o palmă.

M-am dus jos şi, imediat ce-am putut scăpa de mama, am plîns la xnine în cameră. M-am compăti-mit şi m-am urît pentru că o pierdusem, am înjurat şi am scrîşnit din dinţi. De atunci, mi s-a ivit de multe ori ocazia să mă amuz singur în acest fel, pentru că-mi plăcea atît de mult compania femeilor.

o P T

Despre îndrăgostirea în van şifară speranţă

Inbiren asta e cnm nu se poate mai rea — îţi taie iipetitttl.

Honore de Balzac

Maya s-a descotorosit de mine în primăvară. Toa-tă vara am fost ocupat cu studiul — doream să termtn liceul cu doi ani mai devreme pentru a mă putea duce la universitate din toamnă. După ce m-am în-scris şi am trecut examenele de admitere, am început să caut o femeie/ iar după luni întregi de ghinion, m-am îndrăgostit cu disperare, fără speranţă şi fără să fi fost provocat. Eram ca o secretară care scrie la ru-brica de sfaturi a unei reviste despre un tip de la bi-rou care vorbeşte cu ea din cînd în cînd şi o dată a m-vitat-o la masă. „Este drăguţ şi prietenos, dar mă priveşte ca pe o colegă, nu ca pe o femeie. Nu m-a mai invitat nicăieri de atunci, deşi stăm faţă-n faţă la birou de la nouă la cinci. Dragă Ann, sînt foarte în-drăgostită, ce să fac ca să-i trezesc interesul?" Poţi re-cunoaşte asemenea pasiuni disperate după presupu-nerea nerostită, dar evidentă/ că totuşi *este posibil, ca* idolul nostru ne ignoră doar pentru că n-am putut să ne dezvăluim întreaga valoare. Dacă am putea să-i arătăm adevărata noastră fiinţă — şi profunzimea sentimentelor noastre — cine/ cine oare ne-ar mai pu-tea rezista? lar scînteia acestui optimism este infinită.

%?,

Pe Ilona am văzut-o făcîndu-mi cu mîna din pisci-na de la Baia Lukăcs, într-o după-amiază de iarnă tim-purie. Mă duceam acolo să înot între două cursuri. Este un loc extraordinar, o relicvă renovată, din vre-mea Imperiului Otoman: o baie turcească, transfor-mată în piscină publică. Inconjurată de vreo sută de saune private, piscina se află într-o încăpere uriaşă, ca o moschee, acoperită de o cupolă de sticlă. Baia Lukăcs era plină ochi la sfîrşit de săptămînă şi în zi-lele de sărbătoare, dar în zilele de lucru teritoriul le aparţinea excentricilor: celebrităţi din fotbal, artişti/ actriţe, membrii echipei olimpice de înot, cîtiva uni-versitari, profesori/ studenţi şi prostituate de lux. Această colecţie compozită avea o trăsătură comună, o atitudine sfidător de exuberantă faţă de viaţă. In ceasul de glorie al terorii staliniste şi al puritanismu-lui fanatic, femeile de acolo purtau bikini italieneşti ultimul răcnet. Fe-atunci/ aceasta presupunea o oare-care îndrăzneală chiar şi în mare parte din Occident;

m Budapesta anilor '50, era un act de nesupunere ci-vilă. Să te duci la Baia Lukăcs în după-amiezele din săptămînă era ca şi cum ai fi plecat din ţară. Ne izo-lam de Ungaria posomorîtă a lui Stalin în spatele an-ticelor ziduri turceşti frumos decorate, memento magnific al perisabilităţii Puterilor Cotropitoare.

După ce înotam, obişnuiam să stau lîngă piscină, urmărind femeile aproape dezbrăcate prin aburul ce se ridica din saune. Veteran singuratic al unei idile glorioase, acum pierdute, le priveam trupurile defi-lînd pe lîngă mine, cu pielea udă ludnd ca o armură impenetrabilă. în acea după-amiază de ianuarie, mă

uitam de ore întregi, nefericit şi nerăbdător, la femei-le nepăsătoare. Şi deodată apăru Ilona/ făcîndu-mi cu mîna din piscină. Braţul ei ridicat deasupra pisci-nei, o unduire prietenoasă, ca atingerea unei baghe-te magice, mi-a transmis un violent impuls de spe-ranţă. Nu o cunoşteam prea bine, nici măcar nu-mi aminteam cum arăta, dar în timp ce înota către mine, o cască albă şi două braţe lungi, m-am hotărît că aveam să fac dragoste cu ea.

— Mă bucur să văd o faţă cunoscută, a spus fără a bănui nimic, ieşind din piscină în fata mea. Pun pa-riu că nu mă mai ţii minte!

Faptul că *ea* îşi amintea de *mine,* deşi abia dacă schimbaserăm cîteva fraze la o petrecere, m-a deter-minat să cred că-i făcusem irnpresie. în replică, am cuprins-o cu privirea şi am avut o erecţie instantanee.

Şi-a scos casca de baie, s-a aplecat din talie, ca să-şi scoată apa din urechi şi s-a lăsat pe podeaua de marmură/ recăpătîndu-şi răsuflarea. Apoi s-a întors pe spate, privind în sus. Forinele în mişcare pe care le făcea vîntul deasupra noastră, spulberînd înainte şi înapoi zăpada de pe cupola de sticlă o fascinau. Am discutat despre asprimea ierrui şi am schirnbat bîrfe universitare. Bibliotecară în vacanţă, era logod-nica unuia dintre profesorii mei.

*

Deşi avea aproape treizeci de ani, Ilona arăta ca o adolescentă. Avea corpul subtire şi zvelt, sînii mici, ca două mingi de tenis mobile, tenul neted *şi* pistru-iat şi părul roşcat, prins în coadă de cal. N-am văzut însă niciodată o femeie mai sexy. Avea gura prea mare pentru ovalul delicat al feţei, cu buza de sus ri-

dicată astfel încît nu se atingea cu cea de jos; buzele ei uşor depărtate păreau să ofere întregul ei trup. Stînd culcată aproape de marginea piscinei, nu avea destul loc să se întindă şi trebuia să-şi strîngă picioa-rele. In această poziţie, abdornenul cobora uşor, for-mînd o panta lină, care-i accentua muntele lui

Venus, el însuşi neobişnuit de proeminent. Era presat de slipul negru de satin şi cîteva fire de păr roşcat, mici cîrlionţi umezi, evadaseră de dedesubt.
— Aş vrea să te pot viola, i-am mărturisit, întreru-pînd pălăvrăgeala degajată.
— Mă *gîndeam* eu că te uiţi prea intens la mine, mi-a răspuns, de parcă tocmai găsise răspunsul la o dilemă.
Totuşi dilema nu era prea mare: vocea ei era ne-tulburată.
Nu mă aştept să-mi cadă imediat în braţe/ mi-am spus. In fond, cum ar putea fi sigură că n-am să vor-besc despre ea în campus? Ar putea ajunge la urechi-le logodnicului ei. Prudenţa ei mi se părea rezonabi-lă. Oricum, nu plănuiam să mă căsătoresc cu ea şi nu voiam să-i stric şansele cu profesorul Hargitay.
— Sînt măgulită, a spus flegmatic mai tîrziu, în timp ce-i plasam un alt compliment sugestiv. E măgulită, m-am gîndit, oarecum nesigur. De fiecare dată cînd văd o femeie care mă atrage/ primul lucru pe care-l fac este să o privesc în ochi, căutînd plin de speranţă sclipirea care tine loc de m-vitaţie. Dar nu şi de data asta. Privind faţa Ilonei, m-am uitat la gura ei, la nasul pistruiat sau alături de ochi, dar niciodată drept în ei. Stînd lîngă ea la pisci-

nă aproape o oră, preferam să cred că mişcările oca-zionale ale membrelor ei exprimau dorinţa încă re-primată sau inconştientă pentru mine.

Cum stătea întinsă pe podeaua de marmură fana-tă, cu picioarele strînse/ uneori îşi apropia genunchii, pentru ca apoi să-i relaxeze din nou. Ascunzîndu-şi, apoi expunîndu-şi coapsele/ muşchii i se mişcau pe sub piele ca şi cum ar fi făcut dragoste. îi urmăream unduirile corpului şi chiar mă gîndeam să o violez. Zgomotul făcut de ceilalţi oameni de lîngă piscină, ecoul rîsetelor şi al ţipetelor lor ce răsuna în încăpe-rea închisă veneau spre mine ca o încurajare de a fi dur, aspru şi fără menajamente. M-am gîndit să o apuc şi să o pătrund direct prin satinul negru. Dar de vreme ce nu o puteam viola, m-ain îndrăgostit de ea. M-am întins către ea şi ini-am plimbat uşor, fugar de-getele pe braţul ei zvelt, întins nemişcat între noi. Mergînd în jos spre mîna imobilă, senzaţia degetelor ei lungi şi subţiri m-a izbit brusc. M-am relaxat (scurtcircuitarea corpului supraîncărcat de violenţă) şi am fost învăluit deodată de o senzaţie smerită, me-lancolică, de fericire.
— Cînd te mai văd? am întrebat-o pe Ilona cînd s-a ridicat să plece.
Ştiind din împrejurări mai norocoase că e bine să spun ce gîndesc, îi făcusem complimente care nu lă-sau dubii în legătură cu hotărîrea mea. Dar pînă una-alta/ ele nu-mi cîştigaseră nici măcar o întîlnire.

— Păi, vin pe-aici uneori. Probabil ne vom mai întîlni.

— Ce-am putea face la o piscină? Vreau să fiu sin-gur cu tine.

—Acum eşti chiar caraghios/ a spus, acoperin-du-şi cu casca de baie partea de sus a mingilor ei de tenis, care dădeau să iasă din sutien.

De data asta, era tulburată. Era tîrziu, trebuia să plece, avea întîlnire cu logodnicul,

— M-aş bucura să te văd după aceea, am contraa-tacat rapid.

— Nu fac planuri atît de îndepărtate.

— Nu mă iei în serios! am protestat.

— Uite, mi-ai făcut un compliment frumos spu-nîndu-mi că ai vrea să

mă violezi. Nu-l strica. Hai să fim doar prieteni/ bine?

Ilona spusese asta cu o nuanţă de dispreţ şi de maliţiozitate care părea să-i facă plăcere. Pentru mo-ment, m-am gîndit, va trebui să mă mulţumesc să o văd pe la piscină.

— Cel puţin/ am insistat, spune-mi cînd mai vii să înoti.

A oftat nerăbdătoare.

— Dacă vrei aşa de mult să mă vezi/ te invit la nunta noastră.

Deşi învăţasem să le vorbesc deschis femeilor, nu învăţasem să le şi ascult. îl ştiam bine pe profesorul Hargitay/ îi eram student şi lucram împreună într-un grup de cercetare, aşa că am început să-i cultiv prie-tenia. Am devenit un vizitator frecvent în aparta-mentul său plicticos, cu o singură cameră/ care se po-trivea atît de puţin cu Ilona/ încît îmi dădea curaj chiar şi în cele mai negre momente. Era format

dintr-o nişă mică, sufocantă, o bucătărie minusculă şi soioasă şi un dormitor plin de mobilă, care arăta de parcă fusese moştenit de la o mătuşă bătrînă şi să-racă. Erau prea multe scaune şi mese greoaie/ toate cu picioare nesigure, şi multe veioze mici ce aruncau umbre supradimensionate. Singurele obiecte tipice pentru ocupantul cărturar erau cărţile şi paginile desprinse din cărţi, aruncate peste tot, de la birou la fereastră. Logodnicul roşcatei cu pistrui şi membre cu mişcări aţîţătoare nu avea nici măcar un pat. Avea o sofa veche, pe care probabil că o întindea peste noapte. Nu mi-o puteam imagina pe zeiţa visurilor mele în văgăuna aceea prăfuită şi dezordonată.

Cînd în sfirşit am reuşit să o întîlnesc acolo, Ilona încerca să cureţe locul. M-am aşezat pe sofa, lîngă profesorul Hargitay şi am urmărit-o amîndoi (vechi obicei european) cum se chinuia să pună oarecare or-dine în cameră. în lumina slabă ce pătrundea prin fe-reastra prăfuită arăta ca un înger misterios şi sexy, luptîndu-se cu forţele întunericului. Nu avea sutien sub bluza albă şi sînii ei mici se mişcau înnebunitor cînd se apleca sau se ridica pentru a pune lucrurile la locullor.

— Are corp frumos, mi-am complimentat eu gaz-da/ pentru a-i aminti Ilonei ce simt pentru ea.

— E atrăgătoare, a încuviinţat profesorul, cu mai puţin entuziasm.

Era un bărbat frumos/ blond, cu ochi albaştri, de treizeci şi ceva de ani. Uşor supraponderal, avea ge-nul de conformaţie care-l făcea să pară şi mai solid şi impresionant.

— Ce spuneaţi despre mine? ne-a întrebat cînd în sfirşit s-a aşezat pe un scaun, cu răsuflarea întretălată.

Privind înapoi, mă izbeşte faptul că relaţia noas-tră a constat mai ales din momente în care o priveam în timp ce încerca să-şi recapete răsuflarea.

Am început o discuţie despre silueta *ei,* subiect care o făcea să fie volubilă.

— Nu ştlu de ce se plîng femeile cu sînii mici/ spunea ea. Sînii mici sînt la fel de e'ficienţi ca şi cei mari, atîta timp cît nu porţi sutien. Uitaţi-vă la ai mei, de exemplu — sînt atît de mici/ că ai crede că sînt gata să dispară. Dar nu mi se pare un dezavan-taj — bărbaţii mă privesc cu atît mai mult, ca să-i poată zări.

Probabil că a făcut aceste remarci în diverse mo-mente ale conversaţiei, nu dintr-o dată, aşa cum am citat eu. în orice caz, a încheiat arătînd către mine:

— Uite, Andrăs — dovada vie. îşi atinteşte aşa tare ochii, că o să-mi facă găuri în bluză. Băiat şiret cu ochi flămînzi.

— Te rog, Ilona/ a oftat logodnicul ei, nu-l intimi-da pe Andrăs.

Din ziua în care am întîlnit-o pe Ilona la Baia Lu-kăcs, nu am mai căutat

• •.am—i&UiMfe..

altă femeie, m-am gîndit la ea încontinuu şi cu o intensitate crescîndă. De cîte ori o uitam pentru scurtă vreme, imaginea ei îmi revenea cu violenţa bruscă a unui iminent atac de cord. Le-am devenit o umbră sporadică, însoţindu-i une-ori la o piesă de teatru sau la cină în apartamentul lui; dar întotdeauna cel care mă invita era profesorul

Hargitay. Ilona părea să mă tolereze cu condescen-denţă, la limita ostilităţii.

— Cred că prietenul' tău student s-a îndrăgostit fără ruşine de mine, s_-a plîns ea într-o seară, punîn-du-ne şniţel vienez pe farfurii. Mă violează din pri-viri — absolut revoltător. Cred că ar trebui să dai do-vadă de puţină gelozie şi să-l dai afară.

— Glumeşte doar, m-a asigurat gazda, întorcîn-du-şi ochii albaştri către mine. Nu-i da atenţie.

După aceea, m-am ţinut departe de ei cam o lună. Dar eram eu descurajat? Dimpotrivă: faptul că lo-godnicul Ilonei arăta m.ai multă consideraţie pentru sentimentele mele decît ea m-a făcut să cred că dacă nu-l părăsea ea pentru mine, ar putea-o lăsa el pen-tru vreo altă fată. Mi se părea că sînt îndreptăţit să mă pierd în contemplarea zilelor în care vom fi soţ şi sotie. Asemenea visuri casnice cu ochii deschişi m-au ajutat o vreme să stau departe de ea. Preferam să nu o văd în această umilitoare tranziţie a logodnei cu profesorul Hargitay.

Cînd nu m-am mai putut abţine, am apărut la uşa apartamentului lui aproape în cel mai prost moment cu putinţă. Sofaua era trasă, cearşafurile mototolite, una dintre perne zăcea pe bibliotecă, iar alta pe co-vor. A deschis uşa Ilona. Era îmbrăcată, dar nefarda-tă şi/ ca toate femeile după ce fac dragoste, îmbujora-tă şi răvăşită. Niciodată n-am dorit-o mai pătimaş ca atunci. Profesorul Hargitay stătea lîngă birou: era în picioarele goale, dar avea pe el pantalonii şi un tri-cou şi sorbea dintr-un pahar cu lapte.

..^^^ss^:

— In sfirşit, în sfirşit, a exclamat Ilona, pe unde-ai umblat pînă acum? Laci ţi-a dus dorul. Trebuie să-i amintească cineva cît de adorabilă sînt. Sau nu te mai gîndeşti la mine?

în acel context — cu mirosul ciudat care încă mai plutea prin cameră — remarca ei mi s-a părut vulgară.

— Te voi iubi mereu fără speranţă, am bălmăjit în-drăzneţ/ încercînd să arăt printr-un gest că era doar o glumă.

— De ce fără speranţă? m-a tachinat, legănîndu-şi aţîţîtor fundul. Dacă Laci ne lasă singuri/ putem sări imediat în pat. Sau nu vrei?

M-am fortat să mă întorc către posesorul ei placid/ care-şi sorbea laptele.

— Cînd e nunta? am întrebat.

Mă străduiam să par inofensiv. •

îmi petreceam majoritatea serilor acasă, concen-trîndu-mă asupra Ilonei cu toată puterea voinţei mele şi începusem chiar să cred că există percepţii extrasenzoriale şi că trebuia să ştie că mă gîndesc la ea. Eram sigur că fidelitatea pe care o dovedeam, în ciuda situaţiei mele fără speranţă/ îi va schiinba sen-timentele faţă de mine. Dar singura răsplată a fost satisfacţia mamei mele:

— Eşti mult mai serios decît înainte, a decretat ea, văzîndu-mă acasă aproape în fiecare seară. Chiar te maturizezi.

— Mamă, sînt îndrăgostit fără speranţă.

— Bine, a spus ea. Este exact ceea ce aveai nevoie. începusem să mă tem că te vei epuiza în adolescenţă.

Ca rezultat, am slăbit. Singurul lucru care mă sus-ţinea era credinţa că Ilona şi profesorul nu se puteau iubi la infinit.

Nu mi-am schimbat opinia nici cînd s-au căsăto-rit. Am fost invitat la nuntă, aşa

cum îmi promisese Ilona la Baie. A fost o ceremonie plicticoasă, ţinută în sala de consiliu a primăriei, cu Steaua Roşie şi nelip-situl Stalin iţindu-se deasupra capului ofiţerului care i-a cununat. Acesta era şi consilier matrimomal, ceea ce lor li s-a părut hilar, iar mie un semn bun. Decorul deprimant şi ideea că ofiţerul, după cununie, avea să treacă într-o altă cameră, ocupîndu-se de divorţuri m-au convins că de fapt nunta mă apropiase de Ilo-na. De-acum înainte, m-am gîndit (în timp ce încer-cam să zîmbesc cînd mirelui/ cînd miresei), de-acum va trebui să locuiască în apartamentul acela oribil, în loc să ajungă acolo doar din cînd în cînd pentru plă-cerea de a arunca cu perne pe podea. De-acum, îmi ziceam/ se va lovi de proza plicticoasă a căsniciei, acea serie previzibilă a grijilor pentru bani şi a lenje-riei murdare/ în contrast cu poemele scurte, variate şi spirituale ale unei idile. Se va plictisi şi-şi va pierde iluziile şi apoi va fi rîndul meu.

Mă lăsam cuprins de astfel de gînduri adesea, pierzîndu-mă în meandre fără ţintă, dar cu senti-mentul clar că deviam. Visător şi absorbit de persoa-na mea, am devenit răutăcios şi chiar l-am spionat pe bunul meu prieten în speranţa că-l voi vedea cu altă ferneie şi îl voi putea spune soţiei. Adesea, dădeam de Ilona pe stradă ca „din întîmplare", dar niciodată n-am reuşit să o fac să-şi schimbe destinaţia.

^teft^saflte^. -,,

Intr-o seară tîrziu, am găsit-o singură în aparta-;
ment. Sofaua era deja trasă pentru noapte: avea cear-şafuri curate şi o pătură nouă/ portocalie, foarte lu-minoasă. Ilona îşi desfăcuse părul şi se pregătea de culcare, dar mi-a spus să stau jos şi să citesc ceva în timp ce ea face un duş şi-şi pune pijamaua. In timp ce măsuram podeaua în lung şi-n lat/ ascultînd cum curge apa la duş, mi-am amintit că exact aşa o aştep-tasem pe Maya înainte să facem dragoste prima dată. Am început să fredonez „Aria Şampaniei" din *Don Giovanni*.

Ilona a ieşit din baie purtînd un halat peste pija-ma.

— Ascultă, ini-a spus direct, înţeleg că asta e o si-tuaţie destul de sugestivă pentru un delincventjuve-nil depravat ca tine. Dar dacă faci o *singură* remarcă cum că vrei să mă violezi, sau altceva de felul ăsta, rup unul din scaunele astea vechi de capul tău — şi vorbesc serios.

în consecinţă, am decis să aştept o ocazie mai po-trivită, cînd ar fi avut o dispoziţie mai bună. Nedo-rind să plec imediat, am făcut politicos conversaţie, cu ochii aţintiţi spre covor. N-am mai văzut-o nicio-dată pe Ilona în bikini negri şi totuşi am ţinut vie pa-siunea pentru ea aproape doi ani.

Despre secretul lui Don Juan

Geniul nii-şi doreşte mciodnta ceva ce 1111 existff.
Seren Kierkegaard *Exisfa viata înainte de moarte?* Anonim ungur

Nu vreau să creez impresia că idila mea neîmpăr-tăşită a fost doar un zadamic exerciţiu de autoamă-gire. Era perioada capriciilor terorii în Ungaria, cînd Securitatea vîna nu doar membri ai guvemului şi ai Partidului, ci şi scriitori, cercetători/ regizori de tea-tru, chiar balerini şi figuranţi. Ca student care publi-case cîteva poeme, cunosteam mulţi oameni ce fuse-seră ridicaţi peste noapte. Intr-adevăr/ tentaţia de a te lăsa pradă fricii era formidabilă şi mă îndoiesc că aş fi *putut* rămîne relativ calm în tot acel timp dacă n-ar fi existat obsesia mea pentru Ilona.

Cum poate vă amintiţi, locuiam în aceeaşi clădire cu prima mea iubită, Maya. După aproximativ un an în care ne-am salutat stînjeniţi de fiecare dată

cînd ne întîlneam întîmplător în lîftul de lemn sculptat şi sti-clă, am început din nou să vizitez familia Horvath. Era evident că Bela se despărţise de amanta lui mai tînără şi acum *işi* petrecea nopţile acasă, cu soţia. Stă-teau împreună ca doi vechi prieteni/ legati de epui-zarea pe care o simţeau amîndoi din cauza relaţiilor extraconjugale. Maya era frumoasă ca întotdeauna,

dar cumva mai puţin vibrantă şi nu mai avea zîmbe-tul său cald şi ironic. Pe de altă parte, Bela, un bărbat mititel şi robust/ cu gesturi largi/ părea plin de ener-gie. Lăsase la o parte politeţea măsurată faţă de mine şi/ ignorînd trecutul relaţiei noastre, am ajuns să ne plăcem reciproc. Actor înnăscut/ chiar dacă nu asta era profesia lui, îi plăcea să spună poveşti şi să imite oamenii. în timpul războiului, făcuse parte din miş-carea de rezistenţă social-democrată şi discutam pe larg despre politică şi recentele valuri de arestări.
într-o seară, în sufrageria lor căptuşită cu cărţi, care îmi trezea amintiri de cu totul altă natură, Bela mi-a povestit cum s-a întîlnit cu o fostă legătură din rezistenţă/ ministrul-adjunct Gyorgy Maros, puţin înainte ca acesta să dispară. Maros îi ceruse lui Bela să stea cu el în birou, de dragul vremurilor trecute, în tiinp ce el îi telefona şefului Securităţii pentru a pro-testa în legătură cu faptul că era urmărit. Şeful Secu-rităţii insistase că dragul lui prieten Maros, unul din-tre tovarăşii de nădejde, avea halucinaţii, şi că dacă totuşi era urmărit, probabil că era vreo greşeală stu-pidă. Spusese că va cerceta problema imediat şi îl va suna. Abia avusese Maros timp să-i relateze lui Bela ultima parte din conversaţie/ că telefonul a şi sunat. De data asta a fost o conversaţie scurtă, după care nefericitul nici măcar nu s-a mai ostenit să pună tele-fonul în furcă-

— Ce-a spus? a întrebat Bela.

— A spus doar: „Aveai dreptate — *eşti* urmărit." Descriind scena, Bela a arătat cum Maros se ridi-case de la birou şi se plimbase în sus şi-n jos prin ca-

meră, strîngîndu-şi pumnii. „De *ce*, Bela? De ce?" în-trebase. Acest om ajutase la lichidarea partidului său în 1948, cînd partidele socialiste dispăruseră din toa-tă Europa de Est/ şi nu mă puteam abţine să nu fac haz de dreptatea poetică a căderii sale şi de felul per-fect în care Bela îi interpreta nedumerirea amară.

— De ce? a repetat Bela inutila întrebare şi a rîs alături de mine.

Maya a rămas serioasă.

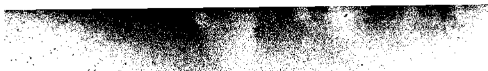
— Nu văd ce vi se pare atît de amuzant, a spus în-tunecată.

Dar nouă dorinţa de explicaţii a ministrului-ad-junct ni se părea din ce în ce mai hilară. „De ce? De ce?" tot repeta Bela, mergînd prin cameră şi ridicînd braţele la cer, parodiindu-l cu vădită încîntare pe omul nedreptăţit. „De ce?"

Atunci a fost ultima oară cînd l-am văzut pe Bela. După cîteva zile, a fost el însuşi arestat. Maya a obti-nut o slujbă de profesoară la un liceu. De cîte ori mă duceam să o văd, discuta agitată despre vreme, lipsa filmelor bune sau dificultatea de a obţine ouă şi car-ne. Odată, cînd am întrebat-o cum puteam să o ajut/ i-am văzut ochii revenind pentru o clipă la viaţă.

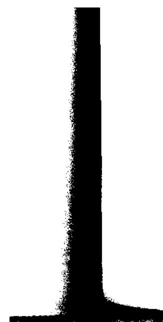
—Vino să mă săruţi/ mi-a spus.

Purta vechiul ei capot galben şi/ în timp ce mă în-dreptam către ea/ şi-a descheiat nasturii de *sus*, ară-tîndu-mi că îşi amintea cum începeam să fac dragos-te cu ea sărutîndu-i sînii dulci. M-a sărutat violent, de parcă ar fi căutat cu limba trecutul nostru. Totuşi, s-a retras repede.

102 / STEFHEN VIZINCZEY

— Sînt frigidă cînd sînt nefericită, a recunoscut cu o disperare reprimată.
La cîteva săptărnîni după arestarea soţului ei, Maya a plecat din clădire şi s-a mutat împreună cu una dintre colegele de la şcoală.
în ce mă priveşte/ obişnuiam să mă duc la adună-rile studenţeşti unde discutam despre viitorul Unga-riei de după dispariţia comunismului. Auzisem că Securitatea mă categorisise drept *element nesigur* şi tot punea întrebări despre mine omului nostru de serviciu şi colegilor de la facultate. După o scurtă pe-rioadă de oroare/ în care împietream la fiecare zgo-mot neaşteptat, m-am convins *că,* dacă mă rupeau în bătaie, nu mă puteam simţi mai rău decît mă sim-ţeam deja doar gîndindu-mă la asta. Am continuat să o văd pe Ilona ori de cîte ori puteam şi nimic nu mă speria mai tare decît toanele ei.
Profesorul Hargitay era mai putin preocupat de farmecele soţiei sale. începuse să fie nervos şi nu mai privea oamenii în ochi.
— îţi place Ilona, nu? m-a întrebat odată/ cînd ea era în bucătărie. Nu vreau să te simiP'prost/ a adău-gat grăbit/ vreau doar să ştiu. înţeleg dacă eşti atras de ea — în fond, este atrăgătoare. Dar te implor, An-drăs, te implor să-mi spui dacă vii aici ca să mă spio-nezi pe mine.
— Laci, termină/ a protestat Ilona/ care auzise ul-tima rugăminte, nu fi paranoic. Laci s-a făcut că nu aude.
— Te implor, Andrăs, mi s-a adresat pe un ton grav, transpirînd uşor/ spune-mi ce vor să ştie despre mine.

Ilona a încercat să o dea pe glumă.
— Lasă-mi prietenul în pace!
— Vor să aflu, i-am spus, de ce nu ai avut nicioda-tă o prietenă membră de partid.
— E ridicol! Țin dosare cu *aşa ceva?* Sînt bolnavi.
— Păi, m-ai întrebat ce vor să ştie.
— Dar dosarul lor e incomplet! a protestat. De fapt/ *am avut* o prietenă membră de partid. Am ieşit împreună aproape un an!
— Exact. Vor să afle de ce ai părăsit-o. M-a crezut şi Ilonei i-a luat ceva timp să-l readu-că cît de cît la calmul lui indiferent.
— Imi pare rău, a spus într-un final, încercînd să se scuze cu o remarcă pătrunzătoare. Cel mai rău în toată spurcăciunea asta de stat colonial politienesc nu este neapărat ceea ce-ţi fac ei, ci tocmai ceea ce ţi-ar *putea* face, dacă le-ar trece prin cap. Asta mă enervează.
Felul Ilonei de a se scuza pentru lipsa lui de încre-dere mi-a adus o satisfactie mult mai mare. A vrut să mă sărute pe frunte, dar am fost mai rapid şi s-a tre-zit că mă sărută pe gură. Atingerea fugară a unor buze uscate/ nepregătite te duce la un extaz ciudat.
— Eşti un agent instigator deştept, n-am ce zice, a comentat Ilona, revenind la stilul ei ironic.
Se spune că există o cale către orice femeie şi cum credeam că arăt bine şi că sînt fermecător, am presu-pus că insuccesul meu cu Ilona se datora vreunei lip-se de caracter sau de înţelegere. încă mai consultam cărţi pentru problemele mele şi am încercat să cerce-tez misterul irezistibilităţii studiind literatura despre

..•L^"isu-ă»as^

Don Juan. N-a ajutat. Don Juan al lui Moliere era mîndru şi îndrăzneţ, dar era un în.curcă-lLime mai degrabă plicticos; iar versiunea lui Shaw sugera că pentru a avea succes la femei trebuie să le deteşti şi să fugi de ele. Singurul artist care mi se părea că l-a înţeles într-adevăr pe Don Juan a fost Mozart. în li-bret, Juan al lui Mozart nu era mult diferit de cel al lui Moliere, dar muzica îmi inspira un mare om. Pro-blema era că nu puteam traduce muzica într-o viziu-ne psihologică — dincolo de dragostea de viaţă a lui Don Giovanni şi dincolo de sensibilităţile sub atîtea aspecte. Cercetările psihanalitice despre Don Juan n-au folosit la nimic. îl prezentau ca pe un homose-xual reprimat sau egomaniac/ avînd un complex de inferioritate, sau ca pe un psihopat lipsit de senti-mente pentru ceilalţi — pe scurt/ ca handicapat emo-ţional, căruia i-ar fi fost greu şi să seducă o fată pe o insulă pustie. Nu prea vedeam cum m-aş putea apropia de Ilona luîndu-l pe el ca exemplu.

Revenirea mea dintr-o iubire fără speranţă şi des-coperirea secretului se datorează unei femei care m-a luat drept un Don Juan.

Zsuzsa era o casnică de patruzeci de ani, destul de rotofeie. o întîlneam la petreceri/ unde îi speria pe ceilalţi oaspeţi cu ţipetele de uşurare pe care le sco-tea întîmpinîndu-i:

— Cît mă bucur să te văd! Auzisem un zvon că ai fi fost arestat!

Ne mai amintea şi posibilitatea ca Ungaria să fie invadată de chinezi şi

ne prevenea de dispariţia noas-tră iminentă datorită bombelor nucleare americane.

— Vă întreb/ a spus ea tare odată, cînd petrecerea se încingea şi soţul ei mîngîia posteriorul altei femei, vă întreb — ce are a face lupta împotriva comunis-mului cu incendierea acestei ţări? De ce vor america-nii să ne bombardeze *pe noi*[7] N-am suferit destule de pe urma ruşilor?
Soţul ei era un inginer în construcţii recunoscut/ un tip înalt şi arătos, degajat şi cu preocupări diver-se — ştia să facă conversatie şi era favoritul atît al fe-meilor, cît şi al bărbaţilor. Lîngă el, soţia sa banală şi neluată în seamă nici nu putea fi altfel decît agitată. Prietenii mei spuneau că Zsuzsa era nevrotică, dar eu credeam că agitatia ei constantă legată de calami-tăţile naturale era de fapt o desfăşurare măiestrită de autocontrol. Neputîndu-şi reprima nervozitatea foarte firească, atunci îşi canaliza disperarea perso-nală în subiecte de conversatie uşor de abordat. To-tuşi, ajungea inevitabil la punctul în care nici ea nu mai ştia de ce este supărată în realitate.
La o petrecere la care Zsuzsa venise fără soţul ei, a încercat să alerteze oamenii în legătură cu explozia huliganismului în Budapesta. Presa de partid, de obicei optimistă, care cenzura ştirile neliniştitoare şi le rezerva doar secţiunii de externe, relatase de cu-rînd povestea unui şofer de autobuz ce fusese atacat noaptea tîrziu, pe drumul dinspre serviciu spre casă, şi jefuit de tot ceea ce avea, chiar şi de lenjerie. Fiind-că aceasta fusese singura atrocitate internă pe care autorităţile o recunoscuseră în ziare şi fiindcă atacul avusese loc într-una din primele nopţi îngheţate din octombrie, necazul şoferului dezbrăcat fără voie în-

flăcărase imaginaţia populară. In cîteva *ziîe*, dacă era să te iei după zvonuri, în capitală mai rămăseseră doar cîţiva bărbaţi îmbrăcaţi decent şi cîteva femei neviolate. Şi totuşi Zsuzsa a încercat degeaba să stîr-nească mai mult de o vagă preocupare pentru scan-dalagiii care mişunau pe străzile întunecate. Pînă la urmă, s-a hotărît să plece prima de la petrecere/ pe la unsprezece, şi a vrut să o conducă cineva acasă.
S-a plimbat printre oaspeti vorbind cu toţi, dar cu niineni în mod special.

— Ar trebui să plec — dar pur şi simplu nu *în-drăznesc* să ies afară singură'

Era o femeie micuţă/ ştearsă, căreia probabil îi plă-ceau dulciurile: avea corpul moleşit şi lăsat, fără urmă de talie. în contrast, avea o faţă slabă, nelinişti-tă, care îmi amintea teribil de un şoarece. Cineva i-a spus să cheme un taxi, dar a ignorat sugestia.

—Merge cineva în aceeaşi direcţie? tot întreba, aruncînd mereu priviri cu subînţeles în direcţia mea.

Eram singurul bărbat neînsotit, stăteam într-un colţ şi speram să apară Ilona.

— Arăţi de parcă ţi-ai plînge de milă, a spus Zsuzsa, venind spre scaunul meu.

— Aşa e, am răspuns grav.

S-a aşezat pe marginea canapelei alăturate.

— Asta-i minunat, a adăugat, cu un zîmbet timid şi totuşi condescendent. E minunat că mai poţi să-ţi plîngi de milă. înseamnă că mai eşti încă în etapa în care crezi că meriţi să fii fericit.

— Toată lumea merită să fie fericită, am declarat cu gravitate măsurată, încercînd să o impresionez.

— Oh, nu ştiu. (îşi tărăgăna cuvintele.) Nu cred că eu merit.

— De ce?

— A, nu e mare lucru de capul meu.
— Prostii! Eşti foarte drăguţă.
—Eşti amabil, Andrăs. Dar dacă aş fi într-adevăr drăguţă/ a adăugat cu un zîmbet ispititor, nu cred că mi-ar mai fi atît de greu să găsesc pe cineva care să mă conducă acasă.
Nu mă puteam hotărî dacă Zsuzsa se temea de huligani sau încerca să flirteze cu mine. Am decis că aş putea avea o şansă cu ea. Totuşi ideea de a-i fi ne-credindos Ilonei — şi încă cu o femeie atît de neatră-gătoare — era prea umilitoare ca să o rumeg prea mult.
Fiindcă rămăsesem tăcut, Zsuzsa a adăugat poso-morîtă:
— Soţul meu lucrează acasă. Nu vreau să-l deran-*Jez,* dar cred că mai bine l-aş suna să vină să mă ia.
Nu mai puteam decît să mă arăt îndatoritor şi să scap de ea.
Mi-am regretat galanteria imediat ce-am ieşit în vîntul îngheţat de noiembrie.
— Nu te-aş lăsa să mă conduci acasă pe vremea asta, a spus Zsuzsa, dar sînt îngrozită de toate poveş-tile astea care circulă. Nu vreau să fiu atacată de cine ştie ce criminal.
Mergeam pe cele mai luminate străzi din oraş şi, în afară de un politist singuratic/ n-am mai văzut nici ţipenie.

tsA,,»t<ia«iî,,

— Nu e chiar aproape, a remarcat defensiv/ cînd mi-am ridicat gulerul paltonului şi m-am străduit să las să-mi intre în gură cît mai puţin aer rece posibil.
Morocăneala mea părea însă s-o stimuleze. A de-venit timidă.
— Cred că un băiat ca tine trebuie să aibă o mul-ţime de prietene.
— Depinde, am răspuns, cu nonşalanţa arogantă a unui bărbat care nu mai atinsese o femeie de aproa-pe doi ani. îmi displăcea că încerca să mă flateze cînd eu eram atît de inert.
Mi-a pus întrebări despre mine, la care i-am răs-puns abrupt, dar pe un ton glumeţ. Mi-am dat seama că mă purtam cu ea exact aşa cum se purtase Ilona cu mine. Deşi încercam să-mi îndulcesc comportamen-tul glumind, aşa cum făcea şi Ilona, aversiunea mea faţă de Zsuzsa era autentică. Chiar şi atunci cînd pu-neam la inimă grosolănia Ilonei găseam întotdeauna consolare în certitudinea absolută că *nu se pntea să vorbească chiar serios.* Acum mi-am dat brusc seama că de fapt *se pntea, ca* probabil simţea faţă de mine ceea ce simţeam eu faţă de Zsuzsa, cînd mergeam alături de ea prin vîntul îngheţat şi părîndu-mi-se o pacoste. Am început s-o ascult cu un disperat senti-ment de solidaritate.
în mod evident, Zsuzsa mi-a perceput interesul crescînd faţă de ceea ce spunea: vocea ei şi-a pierdut tonul egal şi a căpătat melodicitatea unei încîntări precaute. Vorbea despre copiii ei: avea o fetiţă de pa-tru ani şi un băieţel de opt, iar cel din urmă avea pro-bleme la şcoală.

— Şi eu nu pot să-l ajut la fel ca tatăl lui, mai ales la aritmetică, a spus Zsuzsa oprindu-se dintr-o dată lîngă un felinar, gîfiind. Are atît de puţin timp pentru copiii lui — călătoreşte tot timpul. Săptămîna asta e plecat iar, să repare nu ştiu ce baraj care s-a prăbuşit.

La început, am crezut că n-am auzit bine (vîntul îi înăbuşea vocea), dar apoi a adăugat nonşalant:
—— *Da,* petrec destul de multe seri singură. Stînd sub felinar, pe fundalul străzii pustii şi al blocurilor mari şi impunătoare, Zsuzsa părea mai slabă în palton decît păruse fără el la petrecere. I-am înconjurat uinerii cu braţele.
— Exact cum credeam, a spus ea cu o urmă de ciudă. Mi-am zis eu, îndată ce află că soţul meu nu e acasă, o să-şi schimbe purtarea.
Mi-am lăsat braţul în jos.
— De fapt, eu sînt îndrăgostit de o femeie şi nu pot să obtin nici măcar o întîlnire cu ea. E îndrăgos-tită de soţul ei.
— Nu te cred/ a replicat Zsuzsa cu un rîs nervos. în mod evident, o deranja că-

mi retrăsesem braţul.
— Inventezi, a continuat ea supărată. N-am mai auzit de o femeie care să-i fie infidelă soţului ei dacă sînt îndrăgostiţi unul de celălalt. Tu eşti prea Don Juan ca să-ţi pierzi timpul cu o femeie ca asta. Ştiu eu genul tău — nu umbli decît după femei pe care ştii că le poţi avea.
— Poate că nu sînt chiar atît de calculat.
— Nici măcar nu *vezi o* femeie pînă nu crezi că ai o şansă.
— Ţi-am spus la petrecerc că eşti foarte drăguţă, nu?

Am continuat să ne tocmim aşa pe cîtă flatare ne-am vinde mîndria. Eu am cedat primul.
— Eşti supărată pe mine? am întrebat gînditor, apropiindu-mă de Zsuzsa.
Mi-a luat capul între mîinile ei înmănuşate şi s-a ridicat pe vîrfuri să mă sărute. Apoi şi-a retras mîini-le şi, ducîndu-le la spate, şi-a scos inănuşile, răinî-nînd lipită de mine. li siinţeam inima bătînd chiar şi prin paltoanele dintre noi. In lumina felinarului, mi s-a părut deodată frumoasă: febrilitatea îi rotunjea faţa suptă. După ce a scăpat de mănuşi, mi-a desche-iat paltonul şi pantalonii şi mi-a căutat penisul. Cînd m-a atins, a început să tremure. Mă simţeam umil că o atrăgeam atît de mult.
— E ridicol ce-mi pot face bărbaţii! a oftat ea de parcă ar fi durut-o, dezaprobîndu-şi propriul com-portament.
Ceva mai tîrziu s-a dat înapoi, încruntîndu-se.
—N-ar trebui să mă săruţi aici. Orice trecător m.-ar putea recunoaşte.
Se pare că stăteam chiar lîngă casa în care locuia, direct sub felinar, şi n-am putut să nu-i admir uitarea de sine. Dar şi după această declarare directă a inten-tiilor ei, mi-a făcut o invitaţie convenţional-nonşa-lantă:
— E atît de frig — ce-ar fi să intri în casă să bem ceva?
Cînd am intrat în apartament, m-a condus în bu-cătărie, unde a început să scoată tot felul de sticle dintr-un dulap.

— Eu nu beau, i-am mărturisit. Cînd eram mic m-am îmbătat o dată foarte tare şi de atunci nu mă mai pot adnge de alcool.

— Şi asta ai inventat-o. Nu eşti genul abstinenfr. In bucătăria lor albă şi strălucitoare, mă simteam deconcertat ca un pacient dintr-un spital care are ne-voie să-i spună doctorul ce să facă. îmi doream să pot pleca pur şi simplu. Oare nu eram îndrăgostit de Ilona? Oare nu mi se păruse Zsuzsa neatrăgătoare cu doar jumătate de oră înainte? o fi ştiut ea care era ge-nul meu, dar eu nu ştiam, aşa că am hotărît s-o las pe ea să ştie mai bii.e. Am luat paharul de coniac pe care mi-l întindea, l-am băut dintr-o înghiţitură şi am început să tuşesc violent.
— Taci! a şoptit Zsuzsa, stingînd lumina. o să tre-zeşti copiii!
Cînd m-am oprit din tuşit, şi-a pus capul pe umă-rul meu.
— Eu nu sînt aşa de lipsită de inhibiţii ca tine. Am nevoie să beau ceva.
Şi-a trecut vîrfurile degetelor peste faţa mea ca şi cînd ar fi vrut să mă vadă cu mîinile.
— Am avut noroc că ne-am întîlnit astăzi. Gyuri e plecat de două săptămîni — îmi doream aşa de tare să se întîmple ceva! Dar nu s-a întîmplat nimic. Şi mîine se întoarce.
Imi spunea atît de limpede (şi mîngîierile ei nu *fă*-ceau decît să înrăutăţească lucrurile) că tot ce-şi do-rea era un bărbat înainte de sosirea soţului ei. Presu-pun că *ştia* că nu mă deranja.

Cum eu nu aveam nici o reacţie, s-a muiat brusc.

-.a-aiiititatei.

— Soţul meu spune că nu sînt atrăgătoare. Crezi că are dreptate?

— Prostii. Am început s-o sărut şi s-o dezbrac. Prostii.

M-a condus într-o cămăruţă de lîngă bucătărie.

— Aici e doar un pat de o persoană, dar e locul cel mai îndepărtat de camera copiilor. Nu va trebui să ne facem griji că ne aud.

Stînd în spatiul îngust dintre perete şi pat, eram strîns lipiti unul de altul în tunp ce ne scoteam hainele.

— Sînt măritată de optsprezece ani, a şoptit *ea*, dar eşti abia al patrulea amant al meu.

— Tot ai avut o aventură în plus.

M-am apropiat ca să mă cufund în trupul ei mare.

— Nu-i nevoie să minţi ca să-mi faci plăcere. Ştiu cîte femei trebuie să fi avut! Dar nu sînt geloasă.

Ne-am întins pe patul îngust; spatele meu era li-pit de peretele rece ca gheaţa. Cînd m-am ridicat deasupra/ carnea ei moale şi caldă m-a înconjurat ca o pătură confortabilă şi am început să-i sărut sînii.

— Ştiam, a exclamat ea ca într-o surpriză încîntă-toare. *Ştiam ca* îţi plac sfircurile!

Apoi, fără nici un motiv aparent, a încercat să mă îndepărteze şi a început să se frămînte.

— Nu cred că e bine să te las. Nu mă vrei *cu ade-varat.*

— *Se* pare că ştii totul despre mine, m-am răstit eu, aşa că ar trebui să ştii ce simt.

Dispoziţia Zsuzsei s-a schimbat din nou, la fel de repede-

— Cred, a spus ea desfăcîndu-şi coapsele cu în-credere, cred că vrei ceea ce poţi obţine.

Z E e E

Despre cum să ai răbdare

Libertntra este tiecesifatea mteleasa.

Friedrich Engels

Aventura mea cu Zsuzsa n-a durat pînă la sfirşi-tul iernii. Soţului ei nu-i păsa de ea ca femeie, dar era gelos, aşa că am avut putine ocazii să ne întîlnim. Deşi ar fi putut veni la mine după-amiaza devreme, cînd mama era încă la serviciu şi copiii ei erau ple-caţi/ trebuia să ne întîlnim la ea, ca să poată răspun-de la telefon dacă suna el. Mă primea întotdeauna în cămăruţa de lîngă bucătărie a menajerei. îmi părea bine că, în întuneric, nu o văzusem în prirna noapte. Cu pereţii ei înalţi, văruiţi/ dar apropiaţi unul de al-tul, cu podeaua de lemn goală şi o ferestruică pătra-tă lîngă tavan, această carceră amintea de soarta ser-vitorului în Ungaria antebelică. Nu era nici măcar recondiţionată pentru a fi cameră de oaspeţi. Nu existau perdele ori covoare şi singura decoraţiune era un peisaj vulgar pictat în ulei, genul de mîzgălea-lă verde pe care o vindeau negustorii ambulanţi dm uşă-n uşă. Nu era destul spatiu nici măcar pentru un scaun: tot mobilierul consta dintr-o comodă cu serta-re şi patul cel îngust. Curri în timpul întîlnirilor noas-tre nu mai era nimeni în apartarnent, mă întrebam de ce trebuia să facem dragoste în locul acela dezolant.

— E clar că nu vrei ca oaspetii să stea prea mult la tine, i-am spus odată Zsuzsei.

— Aici îmi e mai uşor să fac ordine după tine, mi-a răspuns.

Ar fi putut măcar să spună „după noi". o vreme, nimic din toate astea nu ne-a afectat în momentele de extaz. Corpul Zsuzsei era plin de gră-sime, dar o grăsime incendiară. Puteam să o asigur cu sincer entuziasm că nu avea nici un motiv să se sim-tă inferioară faţă de vreo altă femeie. Nu spuneam însă tot adevărul- Soţul ei cel carismatic făcuse o trea-bă temeinică, reuşind să-i distrugă încrederea în sine, iar scurtele rendez-vous-uri cu un băiat de nouăspre-zece ani nu puteau face mare lucru pentru a i-o resta-bili. Gratia şi înflăcărarea Zsuzsei erau momente spo-radice de binecuvîntare. în împrejurări normale, era întotdeauna palidă şi puţin speriată/ de parcă tocmai ar fi pierdut trenul. Savura totul cu intensitate pînă ajungea la orgasm — şi imediat după aceea se trans-forma într-o fată bătrînă şi n.efericită. „Dacă nu m-aş fi grăbit, m-ai fi lăsat aşa" se plîngea ea adesea, încă tremurînd. Fie pentru că avea nevoie să-i desconside-re pe ceilalţi ca să se simtă sigură pe sine/ fie pentru că se temea să nu mă piardă, îmi arunca mereu o re-marcă ostilă la despărţire. „Vezi să nu te lauzi cu mine pe la prieteni!" sau „Arăţi aşa de neglijent — de ce nu te tunzi?" începea să mă enerveze.

— Nu vreau să mă simt responsabilă pentru echi-librul emoţional al unui băietan, mi-a spus ultima dată cînd am fost împreună în carcera aceea pustie.

ELOGIU FEMEII.ORMATUR E / 115

Era în cea mai bună formă, tocmai îşi punea la loc rochia de catifea bleumarin care îi scotea în evidenţă pielea palidă şi făcea din ea o apariţie izbitoare pe fundalul peretilor albi-

— Nu vreau să devii prea dependent de mine, a continuat ea, şi nu o spunea pentru prima dată. Ar trebui să mai ai şi o altă prietenă în afară de mine.

— Am deja, am declarat franc, profitînd de ocazie ca să-i dau vestea.

îmi făcusem cîţiva prieteni noi în iarna aceea. Stu-denţii de la Colegiul de Teatru şi Film făceau cursul de marxisn'i-leninism împreună cu noi, la Universi-tatea din Budapesta, şi în timpul cursurilor plicticoa-se m.ai legam conversaţii. Tinerii actori şi regizori ne considerau cam băţoşi/ dar se purtau frumos şi ne m-vitau adesea la petrecerile lor. Aşa am ajuns să-l cu-nosc pe unul dintre profesorii lor, Imre Vadas/ un operator vînjos, care mînca carne crudă. Era băiat de ţărani din pustă, cu faţa rumenă, dar vorbea superb franceza şi limJbile tuturor femeilor. Deviza lui Imre era: „Nimic nu e mai uşor decît să trăieşti pe fugă/' Am devenit buni prieteni. Cînd avea chef, îi plăcea să-mi povestească despre aventurile lui/ iar una din-tre ele mi s-a părut deosebit de fasdnantă.

Cu cîteva luni în urmă, fusese să filmeze o nuntă sătească pentru un documentar color. La dans, a vă-zut o fată drăguţă, care l-a atras şi care i-a întors pri-virile întunecate. După filmări, Imre a dansat cu ea;

dar nu putea face nimic altceva, căci pleca a doua zi dimineaţă. Era învăţătoare la şcoala cu o singură cla-să din sat şi orice grabă sau propunere directă ieşea

din discuţie. Ea ar fi fost în stare să facă o scenă, iar Imre voia să plece întreg din satul acela noroios, ui-tat de Dumnezeu, dar cu frica Lui.

— Eram blocat, îmi amintesc că-mi spunea/ minu-nîndu-se. Dar mi-a venit o idee. Mesele de la petre-cerea de nuntă erau aliniate pe lîngă pereţi şi pe fie-care masă era cîte o vază cu un buchet uriaş de trandafiri — se pare că erau cadouri pentru tinerii căsătoriţi. Ce-ar fi s-o spun cu ajutorul florilor? m-am întrebat. Era răsuflată, dar ar fi *putut sa* mear-gă. Chiar dacă fata ar fi fost

şocată de propunerea mea, acel buchet uriaş de flori avea să-i distragă su-ficient atenţia ca să nu protesteze prea zgomotos. Aşa că exact în mijlocul unui dans m-am oprit — vo-iam s-o deconcertez — şi m-am dus la una dintre mese. Am înşfăcat trandafirii din vază şi m-am în-tors. 1 i-am întins — încă picurînd şi înţepîndu-mă — , zicînd: „îţi dau aceşti trandafiri superbi dacă mă laşi să petrec noaptea cu tine."

— Ce s-a întîmplat?

— A fost de acord. Roşind cum se cuvine, bineîn-ţeles. Mă, îţi spun, trandafirii au făcut toti banii.

Această.poveste a făcut o unpresie grozavă asupra mea şi am hotărît ca data viitoare cînd aveam flori la îndemînă să urmez exemplul lui Imre. După vreo săptămînă, într-o seară tîrziu, am trecut întîmplător pe la Tulip Cafe. Am văzut stînd acolo/ singură, o blondă divorţată şi fericită, despre care umbla zvonul că tocmai se despărţise recent de amant. Pe Boby, căci aceasta era bizara ei poreclă, o văzusem din cînd în cînd la Baia Lukăcs, unde făcusem greşeala să mă în-

drăgostesc de Ilona. Boby avea treizeci şi patru de ani şi era o îndntare să o priveşti, mai ales în bikinii ei al-baştri; avea nişte sîni atît de uluitori şi nişte fese atît de rotunde, că îmi venea să i le smulg şi să le iau aca-să. Era mereu însotită de vreun tip trăsnet/ care de obicei mergea cu cîţiva paşi în urma ei. Se mişca mai repede decît majoritatea oamenilor. Fuseserăm pre-zentaţi o dată, la o petrecere, şi îmi arunca din cînd în cînd cîte o întrebare/ cînd ne întîlneam. Era violonis-tă în rîndul al doilea în Orchestra Simfonică din Bu-dapesta, o femeie senzuală, dar cu o minte indepen-dentă, care trimitea repede bărbaţii la plimbare dacă nu-i făceau pe plac. Cu cîteva zile în urmă, îl dăduse afară pe sculptorul cu care trăia şi acum — dacă m-formaţia mea nu era depăşită — era liberă. în orice caz, la cafenea era singură, cu vioara aşezată pe un scaun lîngă ea. Probabil că intrase după concert să bea o ultimă ceaşcă de cafea pe ziua aceea.

Am salutat-o cu o reverenţă respectuoasă şi mi-a permis să mă aşez la masa ei. Poate că mergea repe-de, dar nu era genul repezit — avea un aer de dem-nitate gravă, mai ales cînd era aşezată. M-aş fi lăsat arestat şi torturat de Securitate dacă mai înainte m-aş fi putut culca cu ea; cu toate acestea, nu eram nervos. După ce-i făcusem curte Ilonei fără nici un succes aproape doi ani şi apoi o sedusesem pe Zsuzsa într-o singură seară, eram convins că nici o femeie nu mă va dori vreodată decît dacă avea nevoie de un bărbat şi îmi răspundea favorabil chiar înainte de a deschi-de eu gura. Imi amintesc că reflectam calm şi fericit la faptul că doar cu cîteva luni în urmă mi-aş fi stors

1

creierii încercînd să găsesc un mod de a o atrage. Acum, că ştiam că răspunsul era dat înainte de a fi pusă întrebarea, tot ce aveam de făcut era să aflu care este.

Boby era îmbrăcată cu rochia neagră de orchestră şi faţa ei rotundă părea obosita: ochii nu exprimau altă dorinţă decît aceea de a dormi. Neprimind nici o informaţie de la acea sursă de un albastru adînc şi amintindu-mi povestea lui Imre, m-am uitat în jur după flori. Deşi cafeneaua se numea „Tulip", localul dărăpănat nu oferea nici un fel de flori. Pe mese nu erau nici măcar ornamente din hîrtie sau plastic. Ştiam că la colţ se găsea o florărie care era încă des-chisă; dar ar fi fost cam ciudat să dau fuga afară şi să cumpăr un buchet de trandafiri, iar apoi să mă întorc şi să pun întrebarea. In plus, tot secretul consta în spontaneitate. Am observat că Boby încruntă uşor din sprîncene în timp ce eu mă uitam în jur la cele-lalte mese: sînt sigur că nu era obişnuită ca bărbaţii să fie preocupaţi de alte privelişti cînd se aflau în compania ei, Intorcîndu-mă din nou cu faţa la ea şi privind masa mică şi crăpată dintre noi, mă întrebam ce i-aş putea oferi. N-am văzut nimic altceva decît cănile noastre, încă pe jumătate pline cu cafea/ şi o scrumieră de tablă îndoită, cu o reclamă la bere ştan-ţată pe ea — ceea ce însemna că trebuie să fi fost fă-cută pe vremea capitalismului, înainte de 1945. o scrumieră veche de şapte ani/ conţinînd un chiştoc de ţigară de la vreun client anterior. Dar oare nu era deja dat răspunsul? Am luat scrumiera, am golit-o pe jos şi i-am întins-o.

— îţi dau această frumoasă scrumieră antică dacă vrei să fii iubita mea, i-am spus cu o voce fermă/ lim-pede.

Tocmai discutam motivele pentru care amîndoi consideram că Kodály era un compozitor mai mare decît Bartok şi ea nu a înţeles ce voiain să spun. A trebuit să-mi repet oferta.

— Iţi dau această scrurnieră antică veritabilă dacă vrei să fii iubita mea. De data asta înţelesese:

— Poftim? a întrebat.

Sînt sigur că pînă în acel moment conversaţia noastră banală u permisese lui Boby să se gîndească în continuare la ce s-o fi gîndit si înainte de a mă aşe-za eu la masă. Poate se gîndea la dezordinea din apartarnentul ei, la repetitia de a doua zi sau la ce anume să ducă la curăţătorie. Pînă şi o femeie fru-moasă, veselă şi veşnic bine dispusă trebuie să fi avut ceva în minte — după o căsătorie dusă pe apa sîmbe-tei, după un sculptor stupid, căruia se spune că-i aruncase lucrurile pe scări/ după un concert lung — în timp ce stătea singură într-o cafenea, la treizeci şi cinci de ani, aproape de miezul nopţii. Cu toate aces-tea, Boby n-a dat nici un semn că ar fi fost distrasă.

— Trebuie să recunosc, a spus privind scrumiera pe care i-o întindeam, că pînă acum n-am mai auzit o asemenea propunere.

— Atunci ar trebui s-o iei în considerare. Mesele vedne nu erau ocupate şi părea că locul gol din jurul nostru se transformase într-un deşert: o pusesem într-o situaţie de bruscă intimitate. Femeile

care îşi îngroapă adînc sentimentele sau şi le-au ucis deja se descurcă uşor într-o astfel de situaţie, într-un fel sau altul. Dar Boby era una dintre femeile ale că-ror gînduri se îmbină cu trăirile. Lucrurile „îi intrau pe sub piele", şi cînd era confruntată cu o propunere bruscă suferea automat o schimbare de dispoziţie emoţională. Nu bărbatul, ci gîndul însuşi le depose-dează pe astfel de femei de personalitatea lor, în cli-pa în care percep o radiografie a lor, un sentiment aţîţat, dar redus de conştiinţă de sine. De aici enerva-rea lor la un avans neaşteptat — sînt literalmente „scoase de pe şine". Faptul că nu-mi dădeam seama ce simţea în tirnp ce îi arătam scrumiera aceea îndoi-tă spune multe despre caracterul lui Boby. despre demnitatea ei fermă, mascată de duritate. Găsea oferta mea insuficientă.

— Scrumiera aparţine cafenelei, a spus. Mulţumit că-i atrăsesem atentia/ am pus obiectul la loc pe masă. Ea a întins mîna după ceaşcă să-şi ter-mine cafeaua şi am imitat-o — cu inuna uşoară. Mi-a trecut prin minte să-i fac complimente delicate (mi-ar fi venit la îndemînă) şi m-am gîndit că era atît de aproape, încît i-aş fi putut mîngîia pielea cu vocea inea. Puteam să-mi port vorbele pe gîtul ei lung, prin părul blond, prins într-un coc lejer; vocea mea îi pu-tea atinge vîrfurile urechilor în spatele cerceilor din onix. o puteam mîngîia cu simete — şi la urma ur-melor, nu era o idee cu totul nepotrivită/ avînd în ve-dere că era violonistă. Dar de ce să pierd timpul cu banalităţi superflue? Eram pregătit să plec şi să fiu bucuros că petrecusem cîteva minute cu o femeie su-

perbă, apoi s-o uit. Chiar mi-am întors capul de la Boby ca să privesc mulţimea tot mai rarefiată şi am întîlnit privirea unui chelner care stătea la o oarecare distanţă, un bărbat sfrijit, chel, uitîndu-se la mine cu un rînjet atotştiutor.

— Ce zici? am întrebat-o pe Boby.

— Bine, a spus ea. Dar trebuie să furi scrurruera asta pentru mine.

Forţa din glasul ei trebuia să mă avertizese că par-tea uşoară a relaţiei se terminase.

Aşa se moare, m-am gîndit adeseori în timpul nopţii, cu inima bătîndu-mi fericită în craniu. „Nu ieşi!" a spus ea cînd am terminat prima oară, „îmi place s-o si.mt mică."

Dar curînd îşi mişca din nou fundul/ în tirnp ce pe faţa ei se aşternea un surîs senin. „Ştii, la început eram îngrozită de sex", mi-a mărturisit şoptit. Nu-mi venea să cred. „Ba da, pe cuvînt. Eram înfiorător de ruşinoasă şi timidă. Viaţa mea se rezuma la mama, tata şi vioara." Apoi m-a întors pe o parte cu o miş-care a coapselor şi se tot trăgea înapoi, astfel încît a trebuit să o urmez grăbit, să n-o pierd. „Acum tre-buie să ne odihnim", a spus după aceea mulţumită/ „hai s-o facem franţuzeşte."

Stătea în capul oaselor, lovindu-şi degetele de la picioare de gambele mele şi încercînd să-mi bage căpşuni în gură, cînd am căzut într-un somn adînc, imediat după răsărit.

Ceasul deşteptător a sunat la nouă. Boby avea re-petiţie şi eu deja întîrziasem la cursuri. Am plecat în grabă din garsoniera ei, fără să mai luăm micul de-

jun. „Hai să mergem să înotăm în pauza de prînz", a propus ea în timp ce coboram în fugă scările ca s-o pornim fiecare unde avea treabă. Am dormit în tot timpul unei introduceri în *Wissenschaftslehre a* lui Fichte, am cumpărat nişte sandviciuri sleite/ pe care le-am devorat în autobuz, şi m-am întîlnit cu Boby la Baia Lukăcs la unu şi jumătate. Sosise înaintea mea şi stătea în picioare lîngă bazin, în bikinii ei albaştri, cu părul blond mai strălucitor decît soarele palid de iarnă, licărind prin geamurile îngheţate ale cupolei de sticlă. Străinii se uitau după ea, iar cunoştinţele o salutau respectuos. M-am întrebat dacă nu cumva doar o visasem, dar febra mea musculară era o bine-cuvîntată dovadă că nu.

Mi-a propus să ne luăm la întrecere pe cîteva lun-gimi de bazin. Cînd am ieşit în sfîrşit din apă, gîfîind, ea îşi usca deja părul cu un prosop. Ignorîndu-şi pu-blicul admirator, m-a sărutat lung.

— Datorită tie sînt într-o formă atît de bună^ a de-clarat ea.

— De ce?

— N-ai auzit de Legea lui Einstein? Plăcerea se transformă în energie.

I-am propus să ne așezăm puţin. Ne-am întins pe burtă, cu braţele încrudșate şi coatele atingîn-du-ni-se. Nu ştiu cum de nu observasem pînă atunci:

avea un număr lung tatuat în josul braţului. Probabil că mi-a văzut ochii mărindu-se, căci mi-a răspuns înainte de a apuca s-o întreb:

— Nu ştiai? Nu sînt o intelectuală, așa că presupun că e destul de greu să-ti dai seama că sînt evreică.

— Nu pot să-mi imaginez că ai fost cîndva într-un lagăr al morţii.

— Auschwitz — o sută douăzeci şi şapte de zile şi patru ore.

Ascultînd cuvintele ei, revedeam cu ochii minţii o fotografie a unui grup de evrei, femei şi bărbaţi cu capetele rase, fără îmbrăcămin.te, ca nişte schelete nude în picioare, în faţa unei barăci; imaginea aceea mă bîntuise multă vreme, simţeam că dacă m-aş fi aflat printre *ei*, nu mi-aş fi putut continua viaţa, chiar dacă aş fi supravieţuit. încercînd să-mi închipui prin ce-o fi trecut în tot acest timp şi văzînd-o întinsă lîn-gă mine, doar opt ani mai tîrziu, emanînd sănătate şi energie, mi-a fost ruşine că mă arătam obosit.

Cînd am plecat de la piscină, Boby s-a dus acasă să exerseze şi eu m-am întors la universitate. îmi dă-duse un bilet pentru concertul de seară, iar după aceea ne-am dus să cinăm la Tulip Cafe. I-am poves-tit cum îmi venise ideea de a-i oferi scrumiera şi mai tîrziu în noaptea aceea, cînd adormisem în sfirşit/ am fost trezit cu un ghiont în coaste.

— Cred că trebuie să-l cunosc pe prietenul ăla al tău, cameramanul, s-a plîns Boby cu voce tare. Tre-buie să mi-l prezinţi într-o zi.

După asta nu mi-a mai fost somn, aşa că ne-am ri-dicat în capul oaselor şi am stat de vorbă/ fiecare de-pănîndu-şi povestea vieţii.

La douăzeci şi şase de ani, Boby era încă virgină şi locuia cu părinţii, cînd, spre sfirşitul verii lui '44, tru-pele SS şi naziştii unguri au ocupat orăşelul de pro-vincie în care tatăl ei era profesor de muzică, iar ea,

vioara întîi în orchestra siinfonică locală. Işi amintea cum stătea cu mama ei în faţa unui afiş prin care tu-turor evreilor li se ordona să se mute în ghetou; mama ei, care nu era evreică, a început să rîdă citind menţiunea specială prin care neevreilor căsătoriţi cu evrei li se aducea la cunoştinţă că îşi puteau dizolva căsătoria printr-o simplă declaraţie la primărie şi că prin aceasta aveau să rămînă liberi şi să se bucure de toate drepturile cuvenite arienilor. ,,Am trăit cu tatăl tău douăzeci şi şapte de ani — cum îşi imaginează ei că l-aş putea părăsi, fie şi pentru o zi?" S-au mutat în ghetou; dar nu au răinas împreună decît o seară. In toiul nopţii, au fost treziţi de ţipete şi lătraturi de cîini: bărbaţii trebuiau să plece iinediat în taberele de muncă forţată. S-a stîrnit o panică generală, dar paz-nicii i-au asigurat că aveau să se revadă în cîteva zile. Şi-a îmbrăţişat tatăl şi l-a văzut aliniat într-o coloană sub luminile bolţii; nu avea să-l mai revadă nicioda-tă. A doua zi dimineaţă, femeile şi copiii au fost ferecati într-un tren de marfă, care s-a deschis cam după două săptămîni, în gara de la

Auschwitz. Pe peron era un bărbat elegant, în costum alb/ care îi tria pe nou-veniţi, indicîndu-i cu o cravaşă. Cînd bărba-tul a întrebat-o, plin de grijă, pe mama lui Boby dacă ar fi în stare să facă o muncă mai grea/ aceasta a fost atît de surprinsă de subita preocupare pentru con-fortul ei — după ce două săptămîni fusese închisă în-tr-un vagon, la un loc cu morţi şi muribunzi —/ încît a răspuns cu un zîmbet plin de recunoştinţă că ar prefera o muncă mai uşoară, cum ar fi să coasă sau să gătească. Domnul a trimis-o către un grup în care

se găseau oameni în vîrstă, femei gravide şi copii, ce urmau să fie gazaţi imediat. Dar Boby a aflat despre asta mai tîrziu, căci atunci nu înţelegeau încă ce li se întîmplă. Mama ei credea probabil că Boby avea să i se alăture, căci nu a căutat-o. Prima muncă pe care a făcut-o Boby la Auschwitz a fost să tîrască cadavrele înţepenite din camerele de gazare şi să le îngrămă-dească pentru incinerare. Şi în timp ce povestea, pe amîndoi ne-a cuprins frica şi ne-airi strîns în braţe, ca în faţa furtunii.

I-am spus despre asasinarea tatălui meu şi am plîns amîndoi pentru el şi pentru părinţii ei. Trăiam într-o lume insuportabil de crudă/ dar noi găseam re-fugiu unul în celălalt, iar dimineaţă am cerut-o în că-sătorie. Părea încîntată, dar m-a amînat.

— Ai noroc că nu sînt cu cîtiva ani mai tînără, că te-aş lua în serios. Dar în prindpiu n-am nici o obiec-ţie. Dacă mai sîntem îrnpreună peste un an, poate chiar o să ne căsătorim.

Boby mi-a dat cafea şi mere la micul dejun, iar la prînz ne-am întîlnit din nou la piscina Lukăcs. înce-peam să mă simt ametit.

— Eşti palid/ a observat ea cu îngrijorare autenti-că, chiar ai nevoie să înoţi un pic.

Seara m-a dus la o petrecere unde nu cunoşteam aproape pe nimeni şi m-a prezentat drept prietenul ei.

— în caz că vă întrebati/ adăuga ea de fiecare dată dnd cineva părea surprins/ sînt cu cincisprezece ani mai în vîrstă decît Andrăs. Dar compensează dife-renţa prin vînă.

.,,•» ÎStHttA

De fapt/ eram destul de intimidat. Mă aflam la un cocteil unde toată lumea stătea în picioare şi îmi era greu să rezist.

Unul dintre invitaţi era un critic muzical cunos-cut/ cu ochi lunecoşi, un doc des şi negru şi o soţie scundă şi rotofeie. La vederea noastră/ tipul ăsta şi-a scos bărbia în faţă/ s-a descotorosit de nevastă-sa lă-sîndu-mi-o mie şi a plecat pe urmele lui Boby prin mulţime. Am încercat să mă concentrez asupra doamnei lăsate în grija mea, dar arnîndoi eram cu ochii pe insuportabilul ei soţ, care i se adresa cu ver-vă amantei mele.

— Boby e o femeie neobişnuită, nu-i aşa? a remar-cat nevasta, ridicîndu-şi uşor, odată cu vocea/ corpul ca un balon.

— Da, aşa e, am răspuns, prea obosit ca să mă pre-fac. Mă bucur că-mi împărtăşiţi neliniştea.

Apoi am auzit toţi vocea lui Boby ridicîndu-se deasupra gălăgiei. Putea să vorbească pe un ton nor-mal, de conversatie/ şi cu toate acestea să facă pe toa-tă lumea din încăpere să tacă.

— Ţi-ai înşelat vreodată sotia? l-a întrebat ea pe criticul ahtiat.

Oaspeţii s-au întors spre ei şi brusc s-a făcut o li-nişte stereofonică — intensitatea ei era măsurată de clinchetul ocazional al cuburilor de gheaţă din paha-re. Criticul s-a apucat de cioc stînjenit — sau poate ca să şi-l protejeze de privirile radioactive aruncate de nevastă-sa.

— Dar bmeînţeles că nu! A rîs, disperat. N-am în-şelat-o niciodată.

— Atunci nu mă face să-mi irosesc timpul, a pro-clamat Boby cu un aer regesc, întorcîndu-i spatele.

Cînd plecam de la petrecere, Boby mi-a propus să mă duc acasă şi să mă culc dacă mă simteam obosit;

dar nici n-am vrut să aud. Era vineri şi în timpul nop-ţii a hotărît că ar trebui să ne ducem la schi **în** week-end. Nu schiasem decît de cîteva ori în viaţa mea, în Austria, cu soldaţii americani, şi nu aveam. nici haine, nici echipament/ nici chef să-mi petrec sîmbăta pe dealurile bătute de vînt ale Budei. Dar Boby avea o pereche de pantaloni de schi în plus şi un pulover care mi se potrivea şi ştia că puteam în.chiria bocanci şi schiuri la cabană. Am ajuns pe deal înainte de un-sprezece şi ne-am întors acasă la ea pe la opt seara.

Garsoniera lui Boby era mică, foarte curată şi pli-nă de culori vii. Mocheta neagră, din perete în pere-te, acoperea nu numai dormitorul-cameră de zi, ci şi baia, iar mobilele aveau mult albastru puternic şi portocaliu. Nimic nu părea să aibă muchii: piesele solide dădeau impresia că sînt pe cale să se dizolve în culorile lichide. Cel puţin aşa le vedeam eu în sea-ra aceea, în starea mea de epuizare şi exaltare. Boby a fiert ouă şi a făcut pîine prăjită şi ceai şi am mîncat şezînd pe covor în faţa şemineului artificial, care as-cundea caloriferul. Deasupra lui, pe un lanţ de ar-gint, atîrna scrumiera acum lustruită şi strălucitoare/ ca pentru a-mi aminti de felul meu cîndva nonşalant de a aborda femeile.

— Tot frig îmi e, i-am spus lui Boby, cu speranţa laşă că mă va ierta în seara aceea.

128 /

— Asta-i minunat! a exclamat ea, de parcă tocmai i-aş fi anunţat o veste excelentă.

— Nu văd ce-i atît de minunat.

Nu mi-a explicat pînă n-am ajuns în pat.

— Eşti rece ca gheaţa, a şoptit ea, dar eu sînt cal-dă pe dinăuntru. Asta o să fie cel mai frumos.

A avut dreptate.

Am petrecut ziua de duminică în pat şi aţipeam cînd ea făcea baie sau căuta ceva să mîncăm. Dar în săptămîna următoare nu am mai avut ocazia să dorm decît la cursuri sau la concerte. In următorul weekend m-am dus acasă şi din

cînd în cînd îmi mai luam cîte o zi liberă, dar începeam să mă simt beat încontinuu. însă nu era neplăcut. In afară de asta, eram mîndru că puteam ţine pasul cu Boby şi mă simţeam răsplătit cu vîrf şi îndesat pentru eforturile mele. Umbla prin apartament doar în chiloţi, în timp ce eu stăteam în pat privind-o — fascinat de degete-le ei de la picioare albe şi lungi, acele zece rădăcini vii ale întregului ei trup, care se cufundau şi ieşeau din adîncimea neagră a mochetei. încă le mai pot ve-dea, ca prin ceaţă, ca şi atunci. Şi încă mai simt atin-gerea degetelor ei energice pe umerii mei cînd stă-team de vorbă sau făceam dragoste.

Dacă mă enerva ceva la Boby era că părea să nu găsească nimic neobişnuit în capacitatea mea de a sta treaz împreună cu ea în fiecare noapte şi de a mă duce să înot sau să fac plimbări lungi, în pas vioi, în timpul zilei — mergînd în acelaşi timp la cea mai mare parte a cursurilor de la universitate. Aş fi vrut

să recunoască faptul că nu mulţi bărbaţi puteau sau erau dispuşi să facă ceea ce făceam eu.

— Eşti aşa de prost, mi-a spus într-o după-amia-ză, spre sfirşitul lui mai, pe cînd ne piimbam prin parc în ultima oră de soare. Te omori din cauza mea. E stupid.

—Aiurea/ am insistat, cu un presentiment neli-niştitor.

Remarcasem în ultima vrerne că era agitată în compania mea şi că îi trebuia tot mai mult timp — şi un perceptibil act de voinţă — să ajungă la orgasm cu mine.

— Mă simt vinovată în privinţa ta/ Andrăs. Părea mai degrabă iritată decît plină de remuşcări.

—Ştii, eu mai dorm uneori după-amiaza — dar tu? De la toată povestea asta o să ţi se aplece/ nu crezi?

— Nu, nu cred/ am protestat eu nefericit. Dar îmi pare bine că-ti faci griji pentru mine.

A fost singura dată cînd vedeam că nu-şi mai gă-sea cuvintele. Am tăcut am.îndoi o vreme şi ne-am continuat plimbarea pe sub copaci, luminati din cînd în cînd de pete de soare.

— Cum vrei să-ţi spun? a izbucnit ea în cele din urmă, frustrată. Nu crezi că e timpul s-o lăsăm mai moale?

N-am încercat să mă cert cu ea. Ann hotărît, nu fară amărăciune, că trebuia să fac eforturi pentru Boby atunci cînd mă iubea şi atîta timp cît aceasta încă se întîmpla. Cred că se aştepta să mă plîng/ dar nici asta nu puteam să fac. De fapt, de ce-aş fi putut să mă plîng, după acele luni de vis şi ameţeală?

UNSPREZECE

Despre fecioare

0, pnntate, durcroasa şi ni^ntonre'

Barry Pain

La noi, în campusul de la Ann Arbor, avortul este o chestiune fierbinte pe ordinea de zi. Ziarul studen-ţesc/ intitulat oarecum ponrpos, aş zice eu, *The Michi-gan Daily*, publică în fiecare ediţie cîteva scrisori pe această temă. Deşi majoritatea scrisorilor provin de la susţinătorii dreptului la liberă alegere, sprijinul pentru apărătorii dreptului la viaţă este în creştere. Cum această problemă spinoasă bîntuie mintea ori-cărei fete, nu m-a surprins deloc să văd un reportaj cu titlul „Virginitatea: o nouă modă". Un grup de studenti medicinişti din anul doi, care se autointitu-lau Doctori Bărbaţi pentru Promiscuitatea Sexuală (DBPS), a replicat printr-o scrisoare în care îşi anun-ţa intenţia de „a combate reaparitia alarmantă a aces-tei boli rare, virginitatea/ despre care s-a crezut pînă acum că a fost eradicată". Cum unii dintre medici-nişti asistau la cursurile mele, la următoarea întîlrdre a profesorilor am fost acuzat că aş fi avut un oareca-re amestec în această glumă proastă/ cu tentă de dis-criminare sexuală; ca să-mi apăr onoarea, şi pe aceea a Catedrei de Filozofie, am scris eu însumi o scrisoa-re către *The Michigan Daily*. „Am fost şocat de aro-

ganța grupului DBPS și de propunerea sa de a vinde-ca femeile de virginitate. Dacă nu pot avea nici o considerație față de sentimentele și principiile mora-le ale unei fete, ca să nu mai vorbesc de preocuparea , ei perfect justificată pentru propriul viitor, domniile lor ar trebui să se gîndească măcar la cutremurătoa-rea răsplată pe care o atrag asupra lor înșile." Au mai urmat cîteva ecouri, dar marea dezbatere pe această temă s-a stins în timpul Săptămînii Homosexualilor și a Lesbienelor.

Pe cînd erain student la Universitatea din Buda-pesta, cunoșteam o tînără actriță pe nume Mici, o roșcată cu mîini și picioare lungi. Ne-am salutat vreo doi ani pînă am ajuns să ne cunoaștem mai îndea-proape. Se spunea că era talentată și avea o frumuse-te oarecum febrilă — dar prea evidentă ca să inspire curiozitate. o știam numai de la cursurile de mar-xism-leninism/ pe care studentii de la Colegiul de Teatru și Film le făceau împreună cu noi. Totuși, mi se părea că o cunoșteam destul de bine, fie și numai din văzute și din auzite. li plăcea să strige vorbe ob-scene, purta fuste neobișnuit de scurte și la fiecare două săptămîni o aștepta un alt bărbat la ieșirea de la cursuri. în acest timp, eu am avut aventuri cu cîte-va fete de vîrsta mea și ele m-au învățat că nici o fe-meie, oricît de inteligentă și de tandră, în nici un caz nu poate ști sau simți la douăzeci de ani nici jumăta-te din cît va putea la treizeci și cinci. Cu toate aces-tea/ nu-mi mai era frică de un chip tînăr, iar dacă mă țineam departe de Mici era fiindcă nu vedeam nimic atrăgător la ea.

M-am răzgîndit într-o vineri seară, în noiembrie. Era o vineri cu roșu în calendar pentru mine, pentru că puteam aduce o fată acasă să petrecem împreună noaptea. Mama plecase la țară ca să-și viziteze părin-ții și să-i ajute la strînsul strugurilor, iar eu rămîneam singur în apartamentul nostru două zile. La vremea aceea trăiam mai degrabă ca un frate cu sora lui mai mare — prieteni buni, dar independenți unul față de altul — și rămîneam în oraș ori de cîte ori voiam. Dar ar fi fost de neconceput să aduc o fată în camera mea cînd marna era acasă. Mă bucurasem de putine ocazii de a dormi cu o femeie de cînd Boby se plictisise de mine/ iar acum, că aveam apartamentul numai pen-tru mine, eram nerăbdător să profit de această șansă de giugiuleală în voie. Din nefericire, femeia cu care eram la vremea aceea era măritată și nu puteam să-i cer pur și simplu să-și abandoneze soțul și copiii în weekend. îmi propusesem să-mi găsesc o parteneră la Balul de la Teatrul Național, care se ținea în seara aceea pentru a sărbători prima premieră a stagiunii. Pentru comunitatea teatrală și cinematografică a Bu-dapestei, era cel mai important eveniment social al anului și de obicei atrăgea cea mai numeroasă socie-tate de femei frumoase adunate la un loc pe care o vă-zusem vreodată. Studenții de la Colegiul de Teatru și Film erau și ei invitati să se amestece printrc somități și, intrînd cu un grup de prieteni, am reușit să trec drept unul dintre ei. Era un bal fastuos/ ținut într-un loc istoric — în teatrul *național* al unei țări ocupate de trupe străine. Pentru noi, în perioadele de ocupație austriacă/ germană și acum rusă, Teatrul Național a

/ **133**

însemnat ceea ce a însemnat Scala din Milano pentru italieni sub ocupaţia austriacă. Politica ungară era dictată de diviziile de tancuri sovietice, cantonate în jurul marilor oraşe; aici însă ne aflam între zidurile ce fuseseră martore ale triumfului limbii noastre, ale zi-lelor măreţe ale istoriei noastre milenare, evocată de scrutorii noştri dramatici, manifestări nemuritoare ale spiritului nostru liber. în timpul revoluţiei din 1848 împotriva austriecilor şi al revoltei din 1956 nn-potriva sovieticilor, Teatrul Naţional a fost unul din-tre principalele focare, prin reprezentaţiile spontane instigatoare ale piesei din repertoriul clasic maghiar *Bănk Băn*, despre o răscoală medievală împotriva unui doinn străin. După înăbuşirea revoltei din 1956 şi instalarea de către ruşi a regimului Kădăr/ Teatrul Naţional a fost demolat, iar pe locul lui s-a făcut o sta-ţie de metrou. Dar bătrîna şi venerabila clădire ce re-prezenta un pericol atît de mare pentru un stat colo-nial politienesc era pentru noi (şi pe bună dreptate) un afrodisiac puternic: cîtă vrerne coloanele sale de marmură au stat în picioare, ele au strălucit de mîn-drie şi sete spirituală, pasiuni gemene, născute în ace-leaşi unghere de suflet.

Foaierul cu coloane de marmură/ statui de bronz şi candelabre de cristal servea drept sală de bal pen-tru orchestră şi dansatori; garderobele erau transfor-mate în baruri şi bufete; iar lojele întunecate serveau drept budoare ad-hoc pentru cei care voiau să se re-tragă din mulţime. Mulţi şi-au trăit aici cele mai m-tense şi mai fericite clipe ale vieţii. Nu semăna deloc **134** /

cu reuniunile noastre de la universitate şi eram dor-nic să intru în atmosferă, dar nu avusesem noroc.

Incă nu aveam parteneră cînd Madame Hilda, o superbă regină shakespeariană, şi-a făcut triumfala ieşire. Această stea lesbiană era cu adevărat un per-sonaj regal, care dispreţuia profund pe toată lumea şi avea îndrăzneala s-o şi arate, indiferent dacă ţintele dispreţului ei erau neînsemnate sau bărbaţi cu pute-re de viaţă şi de moarte. Răutatea ei era atît de mo-numentală, încît i se ierta orice. Era bine cunoscut faptul că îi umilise cîndva pe Răkosi (dictatorul local impus de Kremlin, care ordona asasinarea miniştri-lor săi pentru păcate mult mai puţin grave) *şi* pe am-basadorul sovietic, cînd aceştia se duseseră în culise s-o felicite după un spectacol. Madame Hilda nu se deranja să-şi ascundă nici puternica predispoziţie masculină. Le făcea avansuri fetelor mai deschis şi mai frecvent decît majoritatea bărbaţilor. Pe la ora două noaptea, a ales în sfirşit două discipole pline de zel din rîndurile studentelor la actorie şi/ bătîndu-le pe fund cu mîini ferme, le-a mînat afară. Prin foaier, sub strălucitoarele candelabre de cristal, Madame Hilda a plutit în rochia ei de satin verde închis, îm-pingîndu-şi de la spate palidele poveri. Aparent m-conştientă de privirile lungi ale comunităţii artistice ungare/ şi-a fixat ochii şi mîinile pe fundurile un-dumdu-se stîngaci ale protejatelor ei. Madame Hilda era fairnoasă pentru ieşirile ei, în urma cărora cei care rămîneau pe scenă deveneau invizibili.

Plecarea ei de la bal a marcat trecerea către un comportament mai puţin formal. Cuplurile mulţu-

mite de alegere au început să plece, urmate de femei-le fară însoţitori: aerul devenise prea greu pentru a putea fi respirat fără cineva de care să te sprijini. Acompaniaţi de acordurile decente ale unui vals de Schubert/ bărbatii conduceau fetele la dans sau către lojele întunecoase- Feţele lor mai purtau încă expre-sia împietrită a idolilor publicului/ dar ochii le ar-deau cu o flacără mocnită, ca lumînările la o slujbă satanistă. Singur în această atmosferă afrodisiacă, nu puteam simţi decît simpatie faţă de alţi singuratici — simpatie şi surpriză/ căci Mici nu era o fată de la care te-ai aştepta să rărnînă neînsoţită.

Imbrăcată într-o rochie albă de şifon căreia cu greu îi puteai găsl bustul/ în faţă sau în spate, se plimba printre dansatori cu un aer de plictiseală ar-ţăgoasă. Cînd m-a zărit, şi-a întins braţele cu acel gest extravagant de care numai o actriţă este în stare.

— Andrăs! a exclamat ea, de parcă s-ar fi născut cu unicul scop de a se abandona trup şi suflet mie şi numai mie.

înainte de a avea timp s-o salut, Mici şi-a pus bra-ţele în jurul meu şi a început să se unduiască în rit-mul muzicii. Nu ne învîrtiserăm de mai mult de două ori cînd a început să-mi şoptească în ureche:

—Eşti mmunat... Totdeauna mi-ai plăcut, ştiai? Cînd valsul s-a terminat/ s-a sprijinit de mine.

— Se poate vorbi serios cu tine?

— Despre ce?

— Despre mine şi tine.

S-a dat înapoi cu o expresie gravă, hotărînd brusc că era timpul să-mi ceară socoteală.

136 /

— Ascultă, cum de n-ai încercat niciodată să mă regulezi?

— N-am considerat că te cunosc suficient de bine pentru asta; am spus roșind.

— Ce scuză jalnică!

— Să mergem la mine/ *am* propus, într-o stare de disconfort ațîțat.

Mă adusese în sfirșit norocul în brațele unei nim-fomane? îndată ce am ajuns în taxi, a început să mă sărute și în același timp mi-a luat mîna și mi-a dus-o sub fusta ei.

— îmi pare atît de bine că sînt singură cu tine! a șoptit ea nerăbdătoare,

Totuși eram în taxi. Am presupus că Mici era or-bită de pasiunea ei pentru mine, din moment ce nu vedea privirile furișe ale șoferului — de parcă o pa-siune arzătoare ar putea ignora o împrejurare ce i-ar împiedica împlinirea. Nu m-am gîndit nici la semni-ficația faptului că inversase un gest tradițional cînd îmi luase mîna și o pusese pe ea, în loc să mă atingă ea pe mine. Eram prea amețit de anticipare ca să re-flectez. Adîncindu-mi mîna în chiloții ei, pipăiam cu degetele acel teren umed ca cercetașii trimiși în avan-gardă.

Cînd în sfirșit am ajuns singuri în lift, Mici și-a amintit brusc de mama ei și s-a tras înapoi.

— Mamei nu i-ar plăcea să mă știe trează atît de tîrziu. (Trebuie să fi fost cam trei dimineața.) Ea cre-de în vechea zicală „Cine se culcă devreme și se scoa-lă de dimineață departe ajunge."

— Nu locuiești cu părinții tăi?

/ 137

— Stau la cămin. Ca orice fată dintr-un orășel de provincie plecată de-acasă. Părinții mei nu sînt prea încîntați. Nu le place ideea ca eu să devin actriță.

Pe cînd ieșeam din lift și mergeam de-a lungul co-ridorului circular, fața lui Mici a devenit ca de ceară în acea lumină galbenă, ciudată, caracteristică locum-ților vechi. Probabil că așa arată și fața mea, ini-am *zis, e* foarte tîrziu. îmi simțeam trupul încărcat de un fior de recunoaștere. Ea continua să vorbească despre prietenele ei de acasă. îmi părea bine că și ea avea ne-voie de o pauză pentru a se reculege după încleștarea înfocată din taxi. în drum spre patul unui coleg necu-noscut, își regăsea echilibrul amintindu-și de priete-nii din copilărie, așa cum fac scafandrii/ mai întîi în-doindu-și tălpile pe trambulină, ca să fie siguri că au o priză fermă înainte de a sări.

Cînd am ajuns în camera mea, Mici s-a uitat în jur/ măsurînd-o cu o privire rapidă și practică, apoi s-a îndreptat drept spre pat cu un gest direct și profesio-nist, care mi-a amintit de Fräulein Mozart. S-a așezat pe pat și și-a scuturat de pe umeri bustul îndoielnic al rochiei. înainte de a apuca să mă așez lîngă ea, scă-pase și de sutien. Goală pînă la buric, și-a îndreptat spatele, împingîndu-și sînii mici înainte. Pe cînd o priveam, simtindu-mă surprins și mișcat în același timp, a declarat cu un surîs bizar:

— Vreau să aprinzi toate luminile. Vreau să-ți văd fața.

Am aprins toate luminile, m-am așezat lîngă ea și am început să-mi scot hainele. Mici m-a feras însă spre ea, strivindu-și sfircurile goale de jacheta mea.

138 /

— Aș prefera să-mi scoți mie chiloțeii. M-am supus pe loc. în timp ce

făceam asta/ fusta i-a alunecat în sus şi ea şi-a desfăcut coapsele subţiri/ palide, apoi le-a strîns la loc. N-a vrut totuşi să se despartă de rochia ei albă de şifon, care acum forma un ghemotoc bizar în jurul taliei- Am încercat s-o pă-trund, dar acest ghem îmi era oarecum în drum.
— A fost o petrecere sexy, nu-i aşa? a şoptit, prin-zîndu-mi membrul pregătit şi trăgîndu-mi-l în sus pe abdomenul ei. L-a atins, l-a mîngîiat, l-a împins în jos, să-l ţină nemişcat, toate acestea cu ochii închişi. Oare ce vedea? Sigur vedea ceva — îmi dădeam sea-ma din felul în care zîmbea. Oare avea nevoie de un stimul în plus, de imagini sugestive şi ţinea ochii în-chişi pentru ca în spatele pleoapelor să poată privi alte trupuri în timp ce-l simţea pe al meu? Se spune că o fată cu imaginaţie e în stare să întreţină relaţii se-xuale în grup chiar şi cu un singur partener.
După vreo oră, am început să devin nerăbdător şi Mici, simtind greutatea crescîndă a mişcărilor mele, s-a rostogolit pe partea cealaltă a patului şi şi-a în-crucişat picioarele. Părea nemulţumită.
M-am întins pe deasupra ei spre vechiul meu pa-tefon şi am început să învîrtesc manivela. Mi se pă-rea o metodă la fel de bună ca oricare alta de a încer-ca să mă liniştesc. Cu o fată ce trecuse la fapte aşa de repede mă simţeam dator s-o las să-şi aleagă singură ritmul.
—Uită-te la mine, am auzit-o spunînd. Vreau să-ti văd faţa.

M-am uitat la ea şi i-am sugerat să treacă sub pă-tură — altfel, ar putea răci.
— Nu pot.
— De ce?
— Sînt credincioasă.
— Cum adică, eşti credincioasă?
— Sînt virgină.
Mi-am îndreptat hainele răvăşite, fiindu-mi ruşi-ne de prostia mea.
— Uită-te la mine, vreau să-ţi văd faţa, a insistat Mici, şi eu am. început să bănuiesc de ce.
Dar a preîntîmpinat orice reproş i-aş fi putut face.
— Chiar dacă nu te uiţi la mtne, îmi dau seama că eşti supărat. Dar asta dovedeşte că nu mă iubeşti. Dacă m-ai fi iubit, te-ai fi mulţumit doar să ne jucăm.
— Ei bine, ne-am jucat, am spus cu amărădune, stînd în picioare în mijlocul camerei, exilat în ţara ni-mănui. Ce-ar fi să ne jucăm de-a altceva, pentru di-vertisment? Vrei să asculţi discuri? Să stăm pur şi sirnplu de vorbă?
—Trebuie să fie patru dimineaţa, s-a bosumflat Mici, e prea tîrziu pentru conversaţie.
— Bine, vrei să mergi acasă?
— Ţie îţi vine uşor să vorbeşti, eşti băiat. Şi-a tras pe ea partea de sus a rochiei, dar nu şi su-tienul, şi şi-a lăsat fusta în jos.
—N-aş mai putea s-o privesc pe mama în ochi dacă m-aş lăsa vreodată dusă de val. Nu rîde (nici n-aş fi putut) — tu n-o cunoşti pe mama. Voia să se călugărească, chiar şi pe cînd o curta tata. Dar pe urmă a lăsat-o însărcinată/ aşa că asta a fost.

Adăugă cu o grimasă conciliantă:
— Cred că ai putea spune că am fost un fel de pe-ţitoare încă înainte de a mă naşte.
— Asta sună la fel de fals ca tot ceea ce ai mai spus.
— Şi dacă mă laşi însărcinată? Bineînţeles, nu te-ai gîndit la asta!
— N-am lăsat niciodată pe nirneni însărcinată/ am protestat plin de mine. Dar călugăritele nu te învaţă despre contracepţie/ nu?

— îmi placi, dar n-o s-o fac.
— La dans mi s-a părut că te plîngeai că nu te-am „regulat"!
— Mă plîngeam că n-ai *încercat.*

Spunînd asta, Mid nu şi-a putut rcprima complet un chicot triumfător. Sunetul m-a aruncat exact de unde începusem, cu opt ani în urmă, cu adolescentele.

— Uite ce *e,* Mici, o să-ţi chem un taxi.
— Nu **vreau** să **plec.**
— Mici — ori pleci, ori chem politia.
— Şi ce-o să le spui? Tăcere.
— Dacă ai şti ceva despre femei, ai şti că te iubesc.
— Foarte bine/ atunci plec *eu.*

M-a prins la uşă şi s-a sprijinit de mine, tristă şi rănită. A început să-mi desfacă cravata, întrebîn-du-mă cu voce răguşită:

— Ce-ar fi să-ţi scoţi hainele?

Copleşit de iluzia că făceam progrese, m-am dez-brăcat. M-a condus la **pat** ţiriîndu-mă de membru şi ne-am reînceput giugiulelile, amîndoi goi, cu excep-

/ 14:1

ţia acelui ghemotoc mişcător de pe talia lui Mici. Nu-mi pot aminti exact ce s-a întîmplat şi în ce ordi-ne/ deşi îmi amintesc durerea de cap care mi se ac-centua constant şi cîteva dintre momentele mai vio-lente. Mici a reuşit să mă ispitească iar şi iar, încolăcindu-mă în jurul trupului ei, dar întotdeauna strîngîndu-şi coapsele la timp ca să ină împiedice s-o pătrund. Eu încercam, aşadar, s-o prind în timp ce ea făcea fiţe. Tremurînd de furie, am acuzat-o că era sa-dică. Ura pe toată lumea sau doar bărbaţii? Şi de ce? o bătuse tatăl ei cînd era mică? o dată am făcut-o curvă virgină, ceea ce a făcut-o să plîngă-

— Prefer să o fac cu tine decît cu oricine altcineva/ dar trebuie să mă păstrez pentru soţul meu. îşi şterse lacrimile cu sutienul.

— însoară-te cu mine mîine şi poti să mă ai chiar în biroul ofiţerului de stare civilă, după aceea. Nu-i vorba că sînt timidă sau ceva de genul ăsta. Aş face-o chiar în biroul lui. Şi vorbesc serios.

— Da, sînt convins că ţi-ar plăcea. Am avea toate luminile aprinse, ca să poţi vedea faţa ofiţerului.

Mici rîse. Dar nu voia să mă lase să stau prea mult departe de ea: probabil voia să demonstreze că mă putea excita chiar şi după ce mă lămurisem în pri-vinţa ei — sau poate voia doar să se distreze, în felul ei. Dacă mă duceam să mă aşez la birou cu spatele la ea, venea şi începea să mă sărute pe ceafă, pe vîrful urechilor. Cînd eram destul de excitat, ne întorceam în pat. Putea fi însăşi întruchiparea pasiunii pînă la momentul adevărului — şi din nou, mai tîrziu. Ca

sa-l citez pe Abraham Cowley, era *femeia exterioară* perfectă.

Oriunde-n jiind ei
mbire-a-mbraţişat
Dar, vai, el mduntru
nicicînd nu a intrat!

în schimb, s-a oferit să-mi facă felatie. Eram deja prea sceptic ca s-o mai cred.

— Nu e decît încă unul dintre trucurile tale sadi-ce — o să mă muşti.

— Dacă aş fi sadică, a replicat ea, nu m-aş oferi să te eliberez, nu?

— Aş prefera să-mi explici cum e cu credinţa ta. Cîndva am vrut să mă fac preot, poate înţeleg.

— Ei, vrei să ţi-o fac sau nu?

— Nici prin cap nu-mi trece să-ti stau în cale.

— De fapt, îmi place. Am mai făcut-o pentru o mulţime de băieţi. Ţi-aş fi făcut-o imediat ce am m-trat dacă ţi-ar fi trecut prin cap să mi-o ceri. Prima dată am făcut-o la cincisprezece ani, cu un tip care a spus că mă omoară dacă nu-i cedez. Trebuia să fac ceva ca să-l potolesc. Atunci nu mi-a plăcut, dar acum îmi place.

Atunci, sau mai tîrziu/ am făcut amor franţuzesc. Am avut orgasm amîndoi, dar asta nu m-a ajutat, durerea de cap mi s-a înrăutăţit. Mici era complet sa-tisfăcută. Cred că era apogeul visurilor ei caste: mis-terioasa concepţie imaculată.

Pe la şapte dimineaţa i-am spus că voiam să dorm şi că ea putea să plece, să rămînă sau să doarmă cu mine.

— o să dorm în fotoliu, a decis ea.

M-am trezit pe la prînz cu cea mai puternică du-rere de cap din viaţa mea. Imi simţeam creierul miş-cîndu-mi-se prin scalp. Aspirinele nu mi-au fost de folos şi pînă la urmă am ajuns la secţia de urgenţe a unui spital/ unde au hotărît să-mi facă o injectie cu morfină. Asta a fost însă în seara acelei zile. în mo-mentul trezirii *am* avut o viziune înceţoşată a lui Mici, stînd cocoţată pe biroul meu şi legănîndu-şi pi-cioarele.

— Cum te simţi? a întrebat ea.

— Mi-e atît de rău, că abia te văd.

— Şi eu mă simt groaznic. Trebuia să faci un pic uz de forţă la momentul potrivit.

Cu. toate acestea, era dispusă să-şi asume şi ea o parte din vină.

— De cînd m-am trezit mă gîndesc la toţi bărbaţii pe care i-am pierdut. Şi totul pentru un soţ stupid, pe care nici nu-l cunosc încă.

— Virtutea îşi este propria răsplată, Mici.

— Nu rîde de mine! se plînse ea amar. Cum aş fi putut? în străfundurile durerii mele de cap era descoperirea că, în faţa unei femei goale, nu aveam nici voinţă, nici raţiune.

— Să mă vezi după ce mă mărit. o să mă culc cu fiecare bărbat care o să mi-o ceară, n-o să-mi pese nici dacă-i cocoşat.

Este o traducere cuvînt cu cuvînt a declaraţiei ei. Sînt sigur că nu mi-am amintit cu acurateţe tot ce-a spus în noaptea aceea/ dar această declaratie a fost prea şocantă ca să pălească vreodată în memoria

mea. Mai ales că am credinţa că şi-a tradus în practi-că hotărîrea.

S-a retras de la Colegiul de Teatru şi Film cam după un an. Ca să-şi suplimenteze bursa, se angaja-se cîntăreaţă într-un club de noapte şi acolo l-a cu-noscut/ nici mai mult, nici mai puţin/ pe ataşatul mi-litar al unei puteri NATO din sudul Europei. N-am cum să ştiu cît adevăr era în toate acele zvonuri, dar e sigur că după ce s-a măritat cu acest demnitar pu-tea fi văzută aproape în fiecare seară cu diverşi di-plomaţi comunişti şi occidentali, în diverse baruri ale celor mai bune hoteluri. Prieteniile ei au devenit chiar o problemă în Războiul Rece, căci era bănuită de ambele părţi că oferea informaţii inamicului. Unul dintre colegii mei, al cărui tată era ministru ad-junct la Externe/ ne-a spus că o vreme Mici a fost urmărită la *tete-ă-tete-urile ei* atît de serviciile de m-formatii sovietice/ cît şi de cele nord-atlantice. Diplo-matul a fost rechemat de guvernul său şi Mici a pă-răsit Ungaria împreună cu el, la cîteva luni după ce se căsătoriseră.

Cît despre întorsăturile propriei mele vieţi după noaptea de neuitat pe care am petrecut-o împreună, n-am mai încercat nidodată să deflorez o virgină. Nici nu m-am gîndit vreodată să mă căsătoresc cu vreuna. Indiferent ce am mai făcut, m-am ţinut de-parte de fetele pure. Ele se tem de consecinţe/ eu sînt îngrozit de preliminarii.

DOISPREZECE

Despre păcatul capital al trmdăviei

M.i-am rumnt viaţa într-o risipire mo-rala, în nngherul meu.

Dostoievski

Cred că aveam pe atunci în jur de optsprezece ani, eram încă îndrăgostit fără speranţă de Ilona şi eram disperat după îmbrăţişarea unei femei/ a oricărei fe-mei/ cînd într-o zi, aflîndu-mă într-o aripă pustie a bibliotecii universitare, m-am trezit singur cu o stu-dentă care avea să devină niai tîrziu mare vedetă, campioană la tenis, Margit S. Am legat cîteva cuvin-te, ne-am sărutat, ne-am mîngîiat. Era o brunetă atră-gătoare/ cu buze şi mameloane roşii/ pe care le-a lă-sat pradă gurii mele, dar în zadar am implorat-o să mergem într-un loc mai retras. Repeta întruna:

„Ajunge! Ajunge!" — n-avea timp de pierdut/ apoi brusc m-a părăsit. Gustul şi mirosul sînilor ei mă năuciseră. Rareori am dorit o femeie cu atîta dispera-re. Mă cuprinsese slăbiciunea răului de mare. Stîrni-se în mine o furtună într-un ocean de pasiuni: sim-ţeam valurile de sînge inundîndu-mi creierul şi precipitîndu-se apoi către membre. M-am masturbat grăbit, în spatele mesei mele de lectură. Dintre toţi copiii pe care aş fi putut să-i am vreodată/ puţini ar fi ieşit atît de robuşti şi plini de viaţă ca aceia pe care

146 /

i-aş fi putut concepe în acea clipă: palmele mi s-au umplut de spermă pînă la refuz. Şi tocmai cîiid mă întrebam, la masa mea, ce să fac cu lichidul care-mi umplea mîinile, Margit S. s-a întors ca să-mi spună că se răzgîndise şi că puteam merge acasă la mătuşa ei/ care era plecată.

Astăzi i-aş mărturisi ce mi se întîmplase şi proba-bil că ar distra-o şi chiar s-ar simţi flatată. Dar în acel moment eram atît de ruşinat şi mă temeam atît de tare că s-ar putea apropia de mine şi ar putea vedea ce e în mîinile mele/ încît i-am spus pe un ton destul de acru că mă cufundasem din nou în cărţile mele şi că aveam de gînd să rămîn acolo. A făcut ochii mari, s-a întors pe călcîie, s-a îndepărtat în grabă şi din ziua aceea a devenit duşmanul meu de moarte. De atunci, pentru mine masturbarea înseamnă ocazii ratate. Cît despre Margit, m-a denunţat la secretarul de partid al Universităţii din Budapesta, spunînd că i-aş fi mărtu-risit cum am inventat citate din *Das Kapital* pentru examenele de marxism-leninism, pentru că presupu-neam că era imposibil ca vreunul dintre examinatori să fi citit cartea în întregime. Am negat imediat, fireş-te, dar tot a fost cît pe ce să fiu exmatriculat.

De acest incident nefericit mi-a reamintit o revistă pornografică, trimisă de unul dintre studentii mei, cu un bileţel în care mă întreba: „Ce părere aveti despre asta?" în revistă apărea un lung articol care trîmbiţa triumfal „revoluţia masfrurbării". Articolul mi-a parvenit la scurt timp după ce *The Michigan Daily* publicase pledoaria mea în favoarea abstinen-ţei la virgine, de aceea am bănuit că studentul meu

/ 147

mă provoca să le ofer ceva alternative. Pentru mine a fost o ocazie de a conştientiza ceva ce ştiam doar la nivel subliminal: aveam înjurul meu, în campus şi în împrejurimi, o mulţime de bărbaţi tineri — şi unii mai puţin tineri — asemenea eroului din *Amintiri din subterana*, care păreau să trăiască izolaţi, irosindu-se în singurătatea colţurilor. Şi nu erau ologi, nefericiţi, hidoşi sau mutilaţi, nişte oameni pe care nimeni nu i-ar fi privit a doua oară,

erau bărbati frumoşi, atră-gători, pe care femeile i-ar fi îmbrăţişat cu plăcere. Se pare că revista pornografică avea dreptate cînd lăsa să se înţeleagă faptul că, dacă exista o revoluţie sexu-ală, esenţa ei era singurătatea.

Cînd iTii s-a oferit următoarea ocazie de a mă adresa unei adunări de bărbaţi singuri şi plini de sine, am decis să-mi arăt poziţia printr-un poem pe care l-am intitulat „Predică", ca să-i scandalizez şi să-i pun pe gînduri:

Predică la o întîlnire a onanistilor anonimi

Sfintul Duh
salaşluieşte

în dulcile umori
vitale ale
organelor
genitale,

cSîauzindu-ne
să neferim

de pacatid
capital al
trîndaviei,

sa ne iuţim paşii
şi să ne întărim
membrele

— umorile ne umplu de curiozitate,

de curaj pentru a explora,

de îndrazneala de aface saîtul în necunoscut.

Lafel cum se ridica membrul barbatului,

sî' noi ne ridicăm deasnpra propriei indiferente faţa
de străini;
învaţăm săfim toleranţi, rabdători, iubitori, uneori chiar înţelegatori în anticiparea placerii:
femeile se deschid, bSrbaţii se cnfimdS., coapse şifrunţi
scSldate-n sudoare şi-n orice poziţie ne-am aşeza,
exersam deprinderea de-a trăi cn cei vii.

2

Să ne închipiim douăfemei
una uşor lesbiana, cufaţa îngropată
în izvorul alteifemei, a carei voce
îircă şi coboara,
iar fesele fetei cu limba încolăcindu-se
tresaltă în ritmul retragere-respiraţie-avînt

— şi tu intrînd numai cînd ea explodează.
Sau gîndeşte-te la o orgie în cnlori tipatoare
pînS în cele mai mici dorinţe ale tale:
şi oricît de somptuos arfi, rodul minţii solitare tradează doar Upsa imaginaţiei despre ceea ce arfi o binecuvmtare:

un sarut sau o îmbrăţişare.

Cînd eşti sursa şi destinaţia propriei desfătări picioarele îţi amorţesc, prea sldbite să mai alergi în căutarea companiei. Şi valuri de plăcere solitară te poartS. spre insule pustii.

/ 149

Cei puternici, se spune, nn depind de nimeni nici măcar pentru placere;

ei au aflat druniid drept şi sigur
spre victorie.
Violatorul strapunge cu penisul;
dacă iubita lui e o iluzie, victima nu-i mai puţin reaîă. Cei pnternici, spim eu, au răbdare aşteaptă, implora, aleg sa mfrunte respingerea, toanele, certnhle, chinuriîe iubirii decît sa se înalţe singuri —joacă cartea iubirii în doi se expun, vulnerabili, lăsîndu-se în grija nmii tovaraş.

150

TREISPREZECE

Despre mamele de copii mici

— Hai, lial, zise tatril lni Tom, vrei, nu vrei Pe crahil s-ofaci voie en tiit-ţi mai daii. E timpnl, băiete,-o nevnsta să iei!
— Că bine zici, tata. Ctii nevnsta sa-i inu?

Thomas Moore

Lanţnrile căsniciei sînt ntît de grele, încît e nevoie de doi sff îe poarte — iineori de trei.

Alexandre Dumas

în anii de studenţie ce-mi mai rămăseseră, am avut multe experienţe frustrante, dar putine datora-te femeilor. Imi datorez norocul dragilor neveste care au împărţit cu mine bucuriile şi necazurile lor matri-moniale. Idilele noastre au fost netulburate şi neum-brite, n-au existat nici sîcîieli, nici bătăi de cap, nici certuri — la urma urmelor/ ce rost ar avea relaţiile ex-traconjugale dacă ar fi la fel ca-n căsnicie? în plus, nu trebuia să plătesc pentru dragostea lor cu obligatii sociale, într-o vreme în care încă mai trebuia să învăţ/ s-o ajut pe mama şi să mă ocup de toate activităţile indispensabile oricărui bărbat tînăr. Ele m-au salvat de greşeala tragică de a mă căsători prea devreme, deşi multora le-am făcut propuneri de căsătorie. M-au salvat, de asemenea/ de excesele pasiunii: de regulă, nevestele sînt prea ocupate ca să-şi epuizeze amantii. Eu nu le puteam oferi decît o distragere temporară de la neplăcerile lor domestice, dar era o

bucurie fără teama de pedeapsă. Mă puteau îmbrăţi-şa fără a atrage asupra lor obligaţia de a-mi spăla şo-setele. Astfel, ne petreceam timpul liber în adultere fericite.

Ceea ce mi-a rămas însă cel mai clar în amintire este nefericirea unora dintre aceste neveste, în spe-cial a acelora cu copii mici. De regulă, manna de co-pii mici trece prin cea mai rea criză din viaţa ei. A avut două sau trei sarcini la intervale scurte una după alta, perioada primelor aventuri extraconjuga-le ale soţului. Ardoarea lui răcită nu face decît să-i sporească neliniştea în ce priveşte silueta şi vîrsta ei, în vreme ce visul despre o viaţă de dragoste şi o tine-reţe eternă i se sfărîmă în bucăţi. Se confruntă cu sar-cina imposibilă de a-şi recîştiga soţul tocmai în mo-mentul în care este prinsă de noi griji şi îndatorin legate de creşterea celor mici. In tirnp ce îi învaţă să meargă, încearcă ea însăşi să-şi găsească echilibrul pe terenul alunecos al noii realităţi. Va lipsi soţul ei şi în seara asta? Mai poate fi dorită? Nimeni nu are atî-ta nevoie ca ea de reconfortarea pe care ţi-o aduce o nouă aventură, şi totuşi ironia amară a sorţii ei este că tocmai atunci cînd soţul o ignoră şi posibilii amanţi fac acelaşi lucru: bărbaţii au tendinţa de a o vedea ca mamă. Tocmai cînd se simte mai femeie ca oricînd se presupune că trebuie să se preocupe nu-mai de copii şi de gospodărie.

Odată, e adevărat, am cunoscut o mamă care nu avea a se plînge de nirnic: avea un soţ care o adora şi care merita să fie iubit/ cinci băieţi frumoşi şi cu-minţi, de care se bucura şi îi plăcea să aibă grijă, ţi-

•.•«a'g"ţ«(i»*giRW""^""

nînd şi o casă curat-ă şi veselă. Cu toate acestea, avea şi nenumăraţi amanţi, aparent singura ei problemă fiind un miraculos exces de energie. Am cunoscut şi mame a căror nefericire era atît de covîrşitoare, încît:
sedativul unei aventuri nu le era de nici un folos. Nusi era o astfel de femeie — deşi nu e tocmai cinstit s-o aşezăm pe Nusi în vreo categorie.

I-am cunoscut sau mai degrabă i-am găsit mai în-tîi pe copiii ei. Mă plimbam prin Insula Margareta (un parc plăcut şi populat pe Dunăre/ între Pesta şi Buda) şi i-am văzut rătăcind fără ţintă prin mulţime:
un băiat de vreo cinci ani, cu privirea gravă, tîrînd după el, de mînă, o fetiţă mai micuţă, care plîngea. Am încercat să aflu ce se întîmplase. Băiatul nu voia să vorbească cu un străin, dar în cele din urmă fetiţa mi-a spus că mama lor se dusese la toaletă şi le spu-sese să aştepte afară, dar fratele ei se plictisise şi o trăsese după el. îşi căutau mama de mai bine de o oră şi pînă atunci nici unul dintre trecători nu le dă-duse vreo atentie. Cum aveau şanse mari să nu-şi gă-sească mama dacă se tot plimbau/ am hotărît să-i an-corez la un chioşc de răcoritoare de lîngă pod, pe unde ea trebuia să treacă la ieşirea de pe insulă. Era o după-amiază fierbinte de la mijlocul lui iulie, şi cînd le-am oferit suc de zmeură cu gheaţă au accep-tat să vină cu mine. Băutura rece i-a dezlegat limba băieţelului şi mi-a cerut un sandvici.

Amîndoi se purtau de parcă n-ar fi văzut în viaţa lor mîncare. De fapt, erau palizi şi păreau subnutriti, iar hatnele lor ieftine de vară/ deşi curate şi călcate,

purtau semnele mai rriultor cîrpeli. Amîndoi aveau însă ochi superbi: mari, adînci şi strălucitori.

— Eşti un betiv? a întrebat băieţelul între două sandviciuri.

— Nu, nu sînt beţiv.

— Şi tu eşti doar un băiat, nu?

— Cred că putem spune că sînt un om mare.

— Minţi' replică el cu dispreţ. Oamenii mari sînt beţivi.

— De unde ştii?

— Tata e beţiv-

— Şi mama ta e beţivă? am întrebat.

— Nu, dar ea e doar femeie.

—Copii de mahala, a remarcat femeia cu părul alb şi cu fată blîndă din spatele tejghelei, care ne au-zise conversaţia. Sînt drăguţi acum, dar or să se transforme în nişte monştri, o să vedeti.

Cum copiii înghiţiseră cîte sandviciuri şi sucuri putuseră, i-am dus la cîţiva paşi mai încolo de chioşc. Fata, Nusi, a rămas agăţată de mîna mea, dar fratele ei Joska a început să se plimbe de colo-colo şi am fost nevoit să alerg după el de cîteva ori.

— El *mereu pleaca, a* comentat sora lui. E o *manie** lael.

— De data asta ai să stai cuminte/ i-am spus în cele din urmă, sau îţi rup urechile.

Joska a dat din umeri, resemnat şi deloc impre-sionat.

* *Mania* este unul dintre cuvintele cele mai obişnuite în lim-ba maghiară, din motive evidente.

— Toată lumea mă bate,

— Cine te bate?

— Tata şi toată lumea.

— Şi mama ta te bate?

— Nu; ea nu, şi nici bunica nu mă bate — dar ele sînt doar nişte femei.

Incepea să-mi fie milă atît de băieţel, cît şi de mai-că-sa.

— Ei bine/ eu sînt bărbat şi nu te bat. De fapt, n-am bătut niciodată pe nimeni. Am vrut doar să te sperii ca să stai aid.

— Minti, a proclamat el ca mai-nainte.

— Ba nu. Chiar n-am bătut pe nimeni niciodată.

— Atunci ai minţit cînd ai spus că-mi rupi urechile.

— Da, atunci am minţit.

— Vrei să spui că n-ai bătut pe nimeni niciodată?

— Niciodată, am insistat eu. Băiatul s-a gîndit o vreme la asta, măsurîndu-mă cu o privire bănuitoare.

— Eşti evreu?

— Nu, de ce?

— Tata spune că evreii sînt ciudaţi.

— Poate nu ştie el.

Joska a acceptat şi asta cu un aer resemnat.

— Poate nu ştie. Bunica zice că tata nu face decît să-şi bată gura.

Am mai aflat că tatăl lor era mecanic, că lucra într-o uzină, că nu aveau numai o cameră, ci şi o bucătărie, şi că tata petrecea adeseori noaptea în vecini, unde era o fată care se vopsea — chiar şi pe păr. Tata zicea că

era mai drăguţă ca Mama, care, după cum m-a asigu-rat băiatul în mod repetat, „era doar o femeie".

Cînd Mama a sosit în sfîrşit/ a fost o surpriză. A venit alergînd spre chioşc, purtînd un pulover de bumbac de un albastru spălăcit, fără bluză, şi la înce-put am crezut că nu era decît o fetişcană însetată. Deşi copiii ei erau blonzi, Nusi era brunetă, iar părul des, întunecat îi cădea liber pe umeri. Ochii îi erau la fel de mari şi negri ca ai copiilor şi o clipă au sclipit cînd mi-a mulţumit că le-am tinut companie puştilor. o femeie puternică, sexy/ m-am gîndit. Nuinai po-iTieţii arătau că nici ea nu se hrănea destul. Veştile co-piilor despre sandviduri şl sucuri au supărat-o.

— Nu trebuia să le cumpăraţi nimic chiar dacă v-au cerut, a spus ea defensiv. Ar trebui să ştiţi că co-piii nu pot face datorii. Dar presupun că vă aşteptaţi să vi se plătească toate astea oricum.

Suspiciunea era, în mod evident, o trăsătură de familie Ain plecat împreună cu ei de pe insulă şi — în timp ce băiatul îşi tîra sora după el în faţa noastră — i-am spus lui Nusi că o găseam fascinantă. A reac-ţionat cu o violenţă neaşteptată.

— Doamne! Trebuie să fii în mare nevoie dacă re-marci o epavă ca mine!

— Detest femeile care îşi desconsideră frumuse-ţea. E o ipoCrizie.

— în nici un caz n-am ceva fascinant, a spus, oa-recum mai calm. Apoi s-a aprins din nou: Ce, eşti vreun pervers?

— Nu, pur şi simplu îmi plac fetele cu sîni fru-moşi.

— Şi zi aşa, îţi faci veacul prin parcuri ca să agăti femei/ ai?

— Nu mă duc nicăieri să agăţ femei, sînt prea ocupat. Dar îmi încerc norocul oriunde dacă văd pe cineva pe care mi-ar plăcea să-l cunosc.

o clipă şi-a îndreptat ochii spre mine. Intre noi şi copii începuseră să se interpună oameni: trebuia să ne grăbim ca să-i prindem din urmă. Am ajuns la po-dul care ne ducea spre Pesta şi tocmai traversam flu-viul cînd ea a revenit la subiect.

— Deci eşti unul dintr-ăia, nu?

— Da, am recunoscut, sînt unul dintr-ăia. Şi din nou, cu suspiciune rece:

— Din ce trăieşti?

— Sînt student, trăiesc din burse.

— E o slujbă bună.

Totuşi nu avea destulă încredere în mine ca să ac-cepte o întîlnire.

— De ce aş accepta? Sînt sigură că o să te răzgîn-deşti şi n-o să vii.

A vrut să se uite în oglindă şi a căutat una în po-şetă, dar fără nici un succes.

— Uite ce e, a spus în cele din urmă, n-o să-ţi dau întîlnire, dar poţi să vii cu noi acasă. Las copiii cu mama şi pe urmă poţi să mă duci la un film sau ceva.

Era mai mult decît cerusem.

— Soţul tău n-o să protesteze?

Pînă acum nu vorbiserăm despre el. Eram îngrijo-rat că m-ar putea lua drept evreu şi ar încerca să mă bată.

o asemenea posibilitate n-o îngrijora nicidecum pe Nusi.

— o să fie plecat.

— Dar inama ta?

— A, ea mereu zice că de ce nu ies să mă distrez. Dar nu-mi place să ies singură şi nu pot să sufăr prie-tenele femei.

— Voi toţi aveti ceva cu femeile? Fiul tău zice de-spre tine că „eşti doar o femeie".

— E vorba lui taică-su.

Mergînd lîngă ea, am observat că Nusi avea un maxilar puternic şi ascuţit. Am. mers mult cu tram-vaiul pînă am ajuns la periferie, într-un iad de fa-brici, mahalale, smog şi straturi groase de funingine. Clădirile, panourile de reclarnă, pînă şi geamurile erau negre. Locuiau într-un bloc de cinci etaje, o con-strucţie pătrată, ca o închisoare, şi am urcat o scară întunecoasă şi dărăpănată, trecînd pe lîngă mai mul-te uşi deschise, care duceau direct în bucătării întu-necoase. Uşa de lîngă apartamentul lor de la etajul trei era închisă. Speram că era a fetei vopsite şi că so-ţul lui Nusi era fie acolo/ fie plecat din clădire. Cînd am intrat în bucătărie, am văzut o privelişte pe care n-am s-o uit niciodată. Nu avea fereastră, iar pereţii erau acoperiţi de rafturi deschise, pe care se înşirau veselă, oale, mîncare, haine şi cearşafuri. Rafturile serveau, după cîte se părea, ca dulapuri pentru toate obiectele inici ale gospodăriei. **în** afară de aragaz şi de masa de bucătărie cu dnci taburete de lemn, mai erau un fotoliu vechi (camera de zi) şi, într-un colţ, un pat, în care dormea mama lui Nusi, după cum

aveam să aflu. într-un alt colţ era o cadă lipită de pe-rete (baia). Toaleta comună se afla la capătul corido-rului, la fiecare etaj. Stînd în fotoliu/ vedeam în dor-n-iitor: două paturi şi marginea unui dulap de haine. Totul era meticulos ordonat şi cît se poate de curat. Sotul lui Nusi era plecat.

— Mamă, m-a prezentat Nusi afectat, domnul acesta mi i-a găsit pe copii pe Insula Margareta, aşa că l-am invitat la o ceaşcă de ceai.

Bunica semăna mult cu Nusi, doar că era mai bă-trînă şi mai puternică. Părea supărată.

— Aş fi făcut de mîncare pentru o persoană în plus, dar n-am ştiut că veniţi.

— De fapt, voiam s-o invit pe Nusi la cină, dacă se poate.

— Da' cum să nu, dacă vrea, a dat bătrîna din cap uşurată.

— El/ dacă ieşim în oraş la cină ar fi bine să-mi pun o bluză, a spus Nusi, dispărînd în dormitor. A închis uşa şi am auzit-o răsucind cheia în broască, ceea ce mi s-a părut un exces de modestie.

— Cînd vine tata acasă? a întrebat mica Nusi.

— Nu te teme, o să vină să mănînce. Am încercat să spun că n-aş vrea să nu-şi găseas-că soţia acasă (era sîmbătă seara) şi că poate ar trebui să ieşim altă dată, dar bătrîna m-a întrerupt.

— Nu te teme, Joska va fi bucuros să mănînce o porţie în plus.

M-am uitat la băiat, dar acesta a scuturat din cap.

— De tata e vorba.

Nusi a revenit îmbrăcată cu o bluză albă drăguţă pe sub pulover şi am plecat imediat. Eram nerăbdă-tor să ies din bucătăria aceea, deşi mai tîrziu m-ani obişnuit cu ea şi chiar mi-o aminteam cu nostalgie cînd nu m-am mai dus pe acolo.

Cînd am ajuns din nou în oraș/ am mers la un res-taurant liniștit și am cerut *paprikăs de* pui și lumînări aprinse pe masă. în timp ce aşteptam să ne aducă co-inanda, Nusi a glumit pe seama norocului meu de a putea cîştiga bani făcînd ceea ce-mi plăcea, studiind. Am întrebat-o ce-ar face dacă ar putea să-și cîștige existenţa făcînd ceea ce îi plăcea *ei.*
— Aş avea grijă de un bărbat care să mă iubească şi mi-aş creşte copiii.
Cînd au sosit lumînările și chelnerul le-a pus în așa fel încît să compună un cadru strălucitor pentru fața ei palidă și ochii ei negri imenşi, a adăugat cu furie:
— Dar urăsc să visez cu ochii deschişi, niciodată nu iese nimic din asta.
Cînd am fost serviti, s-a abandonat mîncării și sarcinii de a mă interoga. Luptîndu-mă cu aluneco-sul *paprikās* de pui, a trebuit să răspund la întrebarea (mergea drept în miezul fiecărei chestiuni) cîtă vre-me ieşeam cu o femeie.
N-am reușit să dau un răspuns fără să-mi stropesc cămașa cu sos.
— Stau cu o fată atît cît pot să o tin şi atît cît poa-te ea să mă ţină.
— Vrei să spui că ai femei una după alta, ai? Eram. o pradă uşoară pentru acest tip de întrebări şi Nusi m-a perpelit temeinic. Cu toate acestea —

după cum am aflat mai tîrziu — mă acceptase cu mult înainte de a începe să stăm de vorbă. Dacă în-cerca să mă cunoască, nu era o cîntărire ezitantă a avantajelor şi dezavantajelor: pur şi simplu voia să fie pregătită,
— îmi place să ştiu la ce mă pot aştepta de la un bărbat, a spus ea.
— Şi la ce crezi că te poţi aştepta de la mine?
— Nu ştiu, a admis ea gînditoare. Dar orice-ar fi, nu e cine ştie ce.
Dacă mă găsea atît de n.epromiţător, mi-am zis, aş putea foarte bine să tac din gură. Căderea mea într-o tăcere morocănoasă a părut să-i facă plăcere.
— Eşti jignit, aşa-i? a întrebat ea cu bruscă afecţiune.
— Da, sînt.

— Ei bine, asta ar dovedi că ţii un pic la mine, nu? Soţul meu nu tine, a spus ea cu o scăpărare de amă-răciune. îl interesez atît de puţin, că pot să-l fac în toate felurile şi nici nu mă ascultă.

Mai tîrziu, Nusi m-a întrebat despre universitate.

— Spune-mi ceva ce merită să ştiu; de exemplu, ce studiezi?

Ea lucra într-un magazin, ambala marfă, dar cînd stăteam de vorbă era ca şi cînd aş fi fost cu o colegă. Gîndea repede şi cu precizie şi dovedea un apetit au-tentic atît pentru fapte, cît şi pentru idei. Nu mi-a tre-buit mult să-i văd în noi pe Eliza Doolittle şi pe pro-fesorul Higgins. Mă și vedeam cinînd cu ea în acelaşi restaurant cîţiva ani mai tîrziu: Nusi purtînd o rochie nouă, elegantă, fiind poate profesoară, un aparta-ment plăcut care să ne aştepte. Potenţialul ei fusese

irosit în mod criminal din cauza sărăciei şi a unui soţ insensibil, dar în sfîrşit ajunsese în mediul ei. o fe-meie care nu se aştepta la cine ştie ce din partea mea, dar căreia îi transformasem viaţa. Am hotărît că aşa se va întîmpla.
Ea a tras însă o altă concluzie din conversaţia noastră.
— Ei, cred că nu trebuie să-mi fac probleme că eşti mai tînăr decît mine, a spus Nusi cînd ne-am ridicat de la masă. N-oi fi ştiind tu multe despre viaţă şi oa-meni, dar măcar ştii mai multe decît mine despre lu-cruri care se învaţă din cărţi. Cred că asta echilibrea-ză oarecum balanţa. Nu pot să suport tipii mai proşti decît mine.
Am plecat de la restaurant şi/ cum nu aveam unde să ne mai ducem/ iar ziua caniculară se transformase intr-o noapte caldă, am hotărît sa ne întoarcem pe m-sula Margareta. Am luat autobuzul pînă la Dunăre şi am trecut podul ţinîndu-ne de mînă. Rîul mirosea a proaspăt ca un izvor de munte. Era o lună palidă/ iar masa blîndă şi întunecată a insulei se întindea în faţa noastră ca un pat uriaş, cu pîlcurile negre şi pufoase de copaci drept perne. Probabil că Nusi făcuse aso-cieri similare, căci s-a oprit brusc.
— Te avertizez, n-o să ajungi nicăieri cu mine în seara asta. Nu mă culc cu un tip decît dacă îl cunosc de cel puţin o lună.
Era gata să se întoarcă şi n-a vrut să meargă mai departe pînă n-am reuşit s-o conving că-i acceptam condiţiile.

"""SWW"""""

— Ai nevoie de o femeie ca mine să te aducă pe calea cea bună, a conchis ea.
Insula era tăcută şi părea pustie. Poate că mai erau şi alte cupluri, dar dacă erau, se ascunseseră bine. Şi dacă Nusi voia să ştie totul despre mine, era la fel de doritoare să-mi spună totul despre ea. Era dezamăgită şi disperată în ceea ce spunea, dar felul ei de a spune era aproape vesel. Căsnicia ei începuse să meargă prost cînd a rămas prima dată însărcinată.
— Ştia că eram însărcinată, dar mă tot împroşca cu înjurături pentru că arătam grasă. Mă înnebuneau toate înţepăturile alea despre silueta mea. Era copilul lui şi tot ce avea de spus era că eram grasă.
Lucrurile au părut să se amelioreze o vreme după ce s-a născut fiul lor: Jozsef a devenit din nou ama-bil. Chiar a hotărît să facă ore suplimentare, să stea la fabrică pînă la miezul nopţii, ca să pună bani deopar-te pentru fiul lui. Nusi s-a simţit în siguranţă pînă cînd o „prietenă" i-a adus vestea că Jozsef făcea ore suplimentare cu o fată, nu la uzină. Cînd li s-a născut fiica/ nici măcar nu mai încerca să inventeze vreo po-veste pentru lipsa lui de acasă.
— Cînd n-a mai încercat nici măcar să mmtă am ştiut că îmi ajunsese.
— De ce nu divorţezi de el?
— Pentru cine? a întrebat ea, cercetîndu-mă. Nu m-am oputut abtine s-o sărut pentru felul ei practic de a gîndi şi mi-a răspuns la sărut cu gura ei plină şi moale. Era mai întrebătoare decît în întrebă-rile ei. Aşa cum ne plimbam, mînă în mînă, pe aleile luminate de lună şi prin iarba înaltă şi răcoroasă, îti

pufreai imagina că aveam să începem o viată nouă împreună.
Slujba ei nu era bine plătită, dar Jozsef începuse să aducă toată leafa în casă — de cînd începuse să se culce cu tîrfa de alături.
— Ea insistă să ne aducă nouă banii — nu vrea să se certe cu noi pe hol, se teme de bîrfele vecinilor. Jozsef mînca acasă şi încă îşi tinea lucrurile acolo.
— Uneori se mai culcă cu mine, cînd e atît de beat de nu mai ştie ce face.
Cînd am obosit să ne plimbăm, ne-am aşezat sub un stejar uriaş, înconjurat de tufişuri. Nusi s-a lăsat pe spate, sprijinită de copac. Am început să ne săru-tăm şi mi-am băgat mîna sub puloverul ei — dar am retras-o repede, căci gura ei devenise flască, reamin-tindu-nu de moratoriul de o lună.
—Nu te teme, a spus Nusi, m-am pregătit cînd irii-am pus bluza.
S-a lăsat să alunece şi s-a întins pe pămînt.
— Am vrut doar să aflu dacă mă placi destul de mult ca să stai cu mine o lună fără.
Cînd am pătruns-o, corpul i s-a contractat de par-că s-ar fi rupt în două şi a savurat momentul cu m-tensitate. Dar cînd îşi scutura frunzele de pe pulover/ a remarcat cu o grimasă:
— Cînd aveam şaptesprezece ani făceam dragos-te prin tufişuri — acum am treizeci şi unu şi tot prin tufişuri trebuie s-o fac. Mare progres, nu-i aşa?
îi fusese fidelă soţului ei pînă în ultmui vreo doi ani, cînd se împrietenise cu cîţiva bărbaţi.

— Dar n-a mers niciodată. Bărbaţii nu înţeleg că dacă ai copii nu poţi să dai fuga pur şi simplu ori de cîte ori vor ei. Cel putin au spus că nu înţeleg — era o scuză bună ca s-o termine.

Am condus-o pe Nusi acasă cu un taxi şi a doua •ZA, duminică, ne-am întîinit din nou. Mi-a spus că re-nunţase la şcoală cu doi ani înainte de absolvire, ca să se mărite/ iar eu am convins-o să se înscrie la un liceu seral pentru trimestrul din toamnă si să-şi ia di-ploma, Acum puteam să mergem în apartamentul nostru cu cărţi şi notiţe. Cînd mama era plecată, fă-ceam dragoste; cînd era acasă, o ajutam pe Nusi la lecţii. Se schimbase mult/ întinerise, se împlinise, se făcuse mai frumoasă, dar rămăsese la fel de sceptică.

— Faci toate astea ca să nu fii nevoit să te simţi vi-novat cînd ai să mă părăseşti.

L-am întîlnit pe soţul ei o singură dată/ la vremea cinei, în bucătăria lor, şi deşi îl ştiam drept „beţivul", era perfect treaz. I-am fost prezentat ca instructor de la şcoală. Jozsef s-a uitat cu subînţeles la mine/ apoi la Nusi, după care s-a aşezat să mănînce. Era un băr-bat chipeş, musculos/ de vreo treizeci şi cinci de ani şi părea obosit.

— Şcoală! Nu mă face să rîd, Nusi. N-o să reuşeşti niciodată.

— E inteligentă, am remarcat eu.

— Pe dracu', a afinnat el hotărît, atacîndu-şi mîn-carea.

Am încercat un ton de comentariu lejer.

— Poate dumneata eşti prea prost ca să-ţi dai sea-ma cît de deşteaptă e.

Falca lui şi-a încetinit mişcarea, dar a continuat să mănînce. Faţa lui Nusi, deşi necli.ntită, a căpătat un aer surîzător. Copiii au privit fix în farfurii şi şi-au apucat cu eleganţă furculiţele.

— Eşti burlac? m-a întrebat Jozsef mai tîrziu. în-ii dădeam seama din vocea lui că plănuise o revanşă.

— Da, am răspuns precaut.

— E o viaţă uşoară/ ai? Azi o găină, mîine o pui-cuţă, ai?

— Unii le numesc femei.

îl detestam pentru că se lua de Nusi în loc să se ia de mine. Dar ştia că ne doinina pe amîndoi; falca lui şi-a mărit viteza.

Nusi s-a întors spre el cu o privire asasină.

— Nu cred că te priveşte viaţa privată a domnu-lui Vajda.

Privirea nevesti-sii continea întreaga măsură a vi-novăţiei lui, aşa că a început să rîdă nervos.

—Ce-am făcut? Nu poate omul să facă puţină conversaţie în casa lui?

— Casa *hd\ a* comentat bătrîna. S-a întors din nou spre mine.

— Aşa e cînd te-nsori, amice — tăbărăsc găinile pe tine. Să nu te-nsori nidodată. Ce n-aş da să fiu iar bur-lac! Liber ca pasărea cerului — nimic nu-i mai frumos.

Mama lui Nusi nu şi-a putut reprima un nou co-mentariu.

— Aş vrea să ştiu cine mai e burlac/ dacă nu tu! Că sigur te porţi ca un burlac. încă n-am văzut o pa-săre în colivie aşa de liberă ca tine.

Jozsef a scuturat exasperat din cap.

— Nu-i acelaşi lucru, mamă, nu-i acelaşi lucru. A dat din umeri, arătînd că orice i-aş fi luat, pen-tru el nu avea nici o valoare.

— Nu sînt maică-ta. Şi în ce mă priveşte, n-ai de-cît să te muti alături.

— Cum aş putea? Cum aş putea s-o părăsesc pe Nusi?

Vorbea cu soacră-sa, dar se uita la soţia lui, căi-nînd-o răzbunător.

— Mi-ar fi milă de ea — cine-ar mai avea grijă de ea după ce-aş pleca?

Nimeni n-a mai scos o vorbă şi după cină Jozsef s-a ridicat.

— Mă întorc/ i-a spus ameninţător lui Nusi şi, fă-cîndu-mi un semn de rămas-bun, ieşi.

— Se duce la ibovnică, mormăi bătrîna, şi zice că nu-i burlac.

Nusi s-a dezlănţuit.

— L-ai auzit? Mănîncă aici pentru că-i e milă de mine! îi e milă de mine'

Era furioasă. Lovi cu pumnii în masă, iar farfurii-le se cutremurară clincănind.

— Aş vrea să existe un Dumnezeu, El l-ar pedepsi pentru asta, dacă nu pentru altceva!

Şi-a împins scaunul înapoi şi a început să se plim-be prin bucătărie, învîrtindu-se în jurul ei ca o prizo-nieră într-o celulă cînd îşi aminteşte că e condamna-tă pe viaţă.

— Mi-a distrus viaţa şi vrea să pară că-mi face o favoare!

A ridicat braţele către cer, repetînd de mai multe ori:

— Aş vrea să existe un Dumnezeu! Cînd am încercat s-o liniştesc, s-a pornit împotri-va mea.

— Nu-mi pasă dacă mă părăseşti sau nu/ dar să nu-mi mai stai în preajmă cînd n-o să te mai poţi pur-ta frumos cu mine! E cel mai rău lucru pe care i-l poţi face unei femei.

Apoi, în sfirşit, a început să plîngă/ iar spatele i s-a încovoiat de parcă deodată toată greutatea acelei bu-cătării ticsite şi fără ferestre se lăsase peste ea. Mica Nusi privea din braţele bunicii ei, temătoare şi ezi-tantă. **în** cele din urmă s-a eliberat, s-a dus încet spre mama ei şi, neajungînd mai sus, i-a îrnbrăţişat ge-nunchii.

A doua zi am închiriat o cameră de hotel ca să pu-tem fi singuri măcar douăzeci şi patru de ore. Pentru că o doream şi o iubeam/ puteam s-o înveselesc des-tul de uşor şi am avut multe zile frumoase pînă la că-derea zăpezii.

Apoi am început să mă întîlnesc cu soţia unui ho-mosexual.

Era mama a doi băieţei, dar soţul ei n-o mai atin-sese niciodată după ce el îşi plămădise cu succes ali-biurile; cu toate acestea, îi interzicea nevesti-sii să aibă aventuri amoroase, căci asta i-ar fi făcut pe oa-meni să-l suspecteze pe el. îşi apăra cu mare grijă se-cretul. Ca în orice dictafrură, regimul reglementa strict natura umană, pedepsind orice exces sau de-viere/ iar el nu voia să-şi rişte slujba, care îi aducea o vilă şi o maşină cu şofer. Ca să se asigure că ea nu fă-

'.'•'"•'^SSSB*"""

cea nimic care să-i pericliteze poziţia vulnerabilă/ o invitase pe sora lui să locuiască la ei, cu unica misiu-ne de a nu-şi scăpa din ochi cumnata. Tată grijuliu, îşi punea copiii să-i povestească în fiecare seară cum fusese ziua respectivă: ce făcuseră, ce făcuse mama, dacă se întîlniseră cu oameni interesanţi. Figură im-punătoare, masculină, mergea la recepţii şi petreceri oficiale la braţul soţiei lui şi nu se dezlipea de ea. Era gelos şi nu se jena s-o arate. Surîdea modest cînd oa-menii îl numeau Othello ungur. „Cred că sînt un soţ de modă veche"/ spunea el, pe jumătate scuzîndu-se, „sînt îndrăgostit nebuneşte de soţia mea." Soţia lui era o femeie frumoasă şi stranie.

Mă întîlneam mai rar cu Nusi şi trebuia să fac un efort ca să par entuziasmat şi interesat. Mă acuza că sînt distrat şi nerăbdător cu ea şi au început scenele. Cu toate acestea, nu puteam să iau de bună ce-mi spusese şi s-o părăsesc, aşa cum zisese că ar trebui să fac atunci cînd nu voi mai putea fi drăguţ cu ea. Mer-gea la cursuri serale şi se descurca bine/ avînd şanse reale de a căpăta o slujbă de secretariat în cîţiva ani. Aceasta, după cum prezisese cu atîta intuiţie, ajuta la ostoirea sentimentului meu de vinovăţie, dar nu atît de mult încît să mă pot hotărî s-o rup cu ea. Dacă a existat vreodată o ferneie care suferise destule deza-măgiri şi pierderi încît să-i ajungă pentru toată viaţa, aceasta era Nusi. Totuşi, nu puteam avea erecţie dintr-un sentiment de vinovătie şi obligaţie. Erau momente cînd ajungeam în pat cu ea după aranja-' mente complicate şi sfirşeam prin a-mi cere scuze.

„Nu există animal mai rău decît un bărbat care nu mai iubeşte o femeie", declarasem cîndva în legătu-ră cu soţul ei, iar acum descrierea începea să mi se potrivească. Bine venita escapadă din nefericirea căs-nidei se transforma de data asta într-o capcană cu ni-mic mai puţin nefericită decît căsnicia însăşi.

Odată, i-am mărturisit problema pe care o aveam noii mele arnante, plîngîndu-mă că nu ştiam ce era mai rău pentru Nusi — să ne despărtim sau să con-tinuăm.

— Dragul meu, a remarcat ea oftînd, tu nu te con-frunţi cu o problemă morală — este o chestiune de imensă vanitate.

Cîteva zile mai tîrziu, am avut o ceartă violentă cu Nusi. Ea m-a acuzat că eram plictisit de ea, iar eu am protestat spunînd că o iubeam la fel de mult ca întot-deauna şi că singura noastră problemă era firea ei suspicioasă. Cum nu m-a crezut, în cele din urmă am recunoscut că avea dreptate şi i-am sugerat că ar tre-bui s-o terminăin.

După cîteva clipe de deliberare întunecată, şi-a în-dreptat umerii şi a privit prin mine cu ochii ei imenşi.

— Ei bine, se termină aşa cum am crezut întotdea-una că se va termina. Aş vrea să mă surprindă şi pe mine cineva într-o bună zi.

PAISPREZECE

Despre nelinişte şi rebeliune

Frica de viaţa, frica de tme însitţi...

Seren Kierkegaard

La Mohăcs s-a pierdnt mai nnilt.

Veche zicală ungurească

Ar trebui să descriu prea multe experiente care nu au nimic de-a face cu iubirea ca să explic de ce am plecat din nou din Ungaria, de data aceasta pentru totdeauna — şi atît de curînd după ce mă oferisem să mor pentru ea. Se pare că-mi iubeam ţara cu înflăcă-rare, ca şi cum ar fi fost o femeie, şi exact la fel de ne-statornic.

Cum dragostea este eternitatea într-o emoţie de o clipă, nu te poţi împiedica să nu fii pe jumătate con-vins că dragostea autentică va dăinui mereu. Cînd nu se întîmpla aşa, şi în cazul meu nu s-a întîmplat niciodată, nu puteam scăpa de un sentiment de vino-văţie privind incapacitatea mea de a simţi emoţii re-ale şi durabile. Această ruşine era depăşită în inten-sitate numai de întrebarea dacă iubita mea mă iubise vreodată cu adevărat, atunci cînd ea era cea care pu-nea capăt relatiei. în aceasta mă asemăn celor mai mulţi dintre contemporanii mei sceptici: cum nu ne mai reproşăm. neputinţa de a ne conforma precepte-lor etice, ne flagelăm cu biciul profunzimii psihologi-ce. Cînd vine vorba de dragoste, respingem distinc-

ţia între moral şi imoral în favoarea distinctiei între „autentic" şi „superfidal". Sîntem prea înţelegători ca să ne condamnăm acţiunile; în schimb, ne con-damnăm motivele. După ce ne-am eliberat de rigori-. le unui cod de comportament/ ne supunem unui cod al motivării pentru a atinge sentimentul ruşinii şi al neliniştii, la care părintii noştri ajungeau prin mijloa-ce mai puţin sofisticate. Am respins moralitatea lor religioasă/ pentru că îl asmutea pe om împotriva m-stinctelor sale, îl trăgea în jos sub apăsarea unei cul-pe împovărătoare, pentru păcate care erau de fapt opera legilor naturale. Cu toate acestea/ încă mai is-păşim creaţia: mai degrabă ne considerăm rataţi de-cît să renunţăm la credinţa noastră în posibilitatea perfecţiunii. Ne agăţărri de speranţa iubirii eterne ne-gîndu-i chiar şi o validitate temporară. E mai puţin dureros să gîndeşti: „Sînt superficial", *„ea e* egocen-*trica"*, „nu puteam comunica", „totul a fost doar o chestie fizică", decît să accepţi pur şi simplu că dra-gostea este o senzaţie trecătoare/ din motive care sca-pă controlului nostru şi dincolo de personalităţile noastre. Dar cine se poate consola cu propriile argu-mentaţii? Nici un argument nu poate umple golul lă-sat de un sentiment mort — acel memento al vidului ultim, nestatornicia noastră finală. Sîntem

infideli vietii însăşi.
Poate de aceea preferăm să ne aplecăm mintea asupra unor subiecte mai puţin efemere decît noi în-şine. Eu personal am aflat o mare uşurare în contem-plarea anxietătii la rdvel abstract şi mi-am cîştigat licenţa şi masteratul prin studiu conştiindos, acor-

dîndu-i o atenţie spedală lui Kierkegaard. De aseme-nea, m-a preocupat foarte mult starea natiunii.
Nu pot descrie în cuvinte cît de tare îi uram pe ruşi. Studenţilor mei nu le place să vorbesc despre aceste lucruri, ei cred că, de fapt, eu cer să crească numărul de rachete nucleare. Nu, nu fac asta, nu cred că ele sînt soluţia/ dar aceasta nu neagă faptul că marii imperialişti ai prezentului sînt ruşii, iar domi-naţia lor în colonii este dintre cele mai dezgustătoa-re. Nu sînt mulţumiţi să jefuiască şi să le porun-cească localnicilor, ei vor să fie iubiţi. Una dintre fabulaţiile lor cele mai rele la vremea aceea erau pa-radele de 7 Noiembrie pentru a sărbători crearea Uniunii Sovietice. Era de obicei o zi rece şi aspră/ dar Partidul scotea pe toată lumea în stradă, ordonîn-du-le pur şi simplu oamenilor să mărşăluiască în grupuri de la locul de muncă sau de învăţămînt, ast-fel încît responsabilii de personal să-i poată nota pe cei care nu veneau. îmi amintesc de parada din 1952, cînd Catedra de Filozofie mărşăluia în urma Biroului de Stadstică şi eu îl priveam pe unul dintre funcţio-nari — un bărbat scund, între două vîrste/ cu o faţă albastră ca cemeala — strădumdu-se să-şi tină ridi-cată uriaşa pancartă de lemn. De mai multe ori era să se împiedice de mînerul lung/ tot încercînd să prote-jeze portretul de carton al lui Răkosi să nu se îndoa-ie din cauza vîntului, şi tot dădea înapoi, peste noi. Apoi, fără nici un avertisment, a ieşit din rînd şi a în-ceput să izbească pancarta de un stîlp. „M-am sătu-rat de mutra asta urîtă!" a strigat. „Bandit chelios! Singura zi în care puteam să dorm mai mult, şi ei ne

ELOGIU yEMESLOH MATURE

tîrăsc în stradă!" Izbea pancarta cu forţa subită a unui nebun/ pînă a facut-o literalmente bucăţi. „E sluga ruşilor! Auziţi? E un criminal!" Din senin, într-o clipă, au apărut doi oaineni în uniformele al-basfere ale Securităţii, în.hăţîndu-l fiecare de cîte un brat. In tirnp ce-l duceau de acolo, a început să scîn-cească cu o voce de băbuţă: „Era prea grea, tovarăşi, ăsta a fost singurul motiv/ credeţi-mă... era prea grea."
Nu poţi să asişti la prea multe scene ca asta fără să crească în tine dorinţa de a cîrmi spre alte zări. Şi în-tr-adevăr, la începutul anilor '50, întreaga tară era în-cărcată de o atmosferă prerevoluţionară şi atît popu-laţia, cît şi Securitatea erau din ce în ce mai agitate.
Din ce în ce mai mulţi oameni au început să cite-ze din poemul lui Petofi care a aprins scînteia revo-luţiei împotriva Imperiului Habsburgic la 15 martie 1848:

Sculaţi-vS, maghiari, acinn ori niciodata!

Revoluţia din 1848 a fost înfrîntă de austrieci cu ajutorul Rusiei Imperiale. Petofi însuşi a fost redus la tăcere de cavaleria cazacilor pe un cîmp de bătălie din Transilvania. Dar nici amintirea înfrîngerii, nici micimea ţării noastre ciopîrţite nu ne-a făcut să ne împăcăm cu soarta de a fi înlănţuiţi de Uniunea So-vietică. La urma urmelor, turcii nu au reuşit să ne subjuge, nici măcar după Mohăcs.
Mohăcs este un sunbol care îi face pe unguri să tresară de mîndrie încăpăţînată: un nume pentru po-top şi viaţa de după/ numele unei bătălii de demult,

ce a lăsat cicatrice adînci şi gust de victorie arnară. în 1526, într-o aşezare mică, numită Mohăcs, aflată pe Dunăre, la sud de Budapesta/ armata turcească invadatoare a anihilat întreaga armată maghiară, cu ca-valerie şi cu pedestraşi cu tot, şi vreme de o sută şap-tezeci şi patru de ani după aceea Ungaria a fost provincie a Imperiului Otoman. în această perioadă, aproape jumătate din populaţia ţării, milioane de oa-meni, au murit de foame, de ciumă sau au fost vîn-duţi pe pieţele de sclavi din Africa de Nord. Şi iată că Imperiul Otoman nu mai există, dar Ungaria există încă. Pentru unguri acesta este adevărul suprem de-spre istorie şi politică, îl învaţă de mici copii, cu mult înainte de a atinge vîrsta şcolară. Eu am aflat prima dată de dezastrul de la Mohăcs şi de prăbuşirea de mai tîrziu a puternicilor noştri cuceritori de la părin-ţii franciscani, care mai apoi au fost alungaţi din mă-năstire de Securitate, din ordinul ruşilor. Dar aceasta nu înseamnă că noi am uitat că impemle sînt tre-cătoare.

Aşa cum obişnuia să spună Lajos Kossuth, condu-cătorul revoluţiei de la 1848, ungurii au o *personalita-te istorica*— adică gîndesc la scara istoriei, în termeni de secole şi milenii, pentru a ţine piept puterilor mortale din prezent. Şi nu doar că ştiu să privească înapoi, la cei o mie de ani de istorie atestată a naţiu-nii, dar istoria a fost aceeaşi permanent, astfel încît şi cei slabi cu duhul şi-o pot aminti: este istoria înfrîn-gerii şi a rezistenţei. Povestea înfrîngerilor şi a supra-vieţuirii lor este pentru ei un fel de religie, ca şi pen-

tru evrei; în minţile lor sînt adunate dezastre care nu au reuşit să-i distrugă.

Ne-mn pnniif deja
pedeapsa Pentru
pacatele trecutuhii
şi aîc vutondiii,

spune imnul naţional, dînd glas autocompătimirii sfidătoare ce face din maghiari nişte supuşi rebeli şi agitaţi, indiferent cît de des ar fi înfrînţi. Momentele lor de glorie au fost prea puţine pentru a le alimenta mîndria, dar triumful lor este acela că au supra-vietuit invaziei tătare (1241), ocupaţiei turcesti (1526-l700), ocupaţiei austriece (171l-l918) şi ocu-paţiei germane (1944-l945). Cetăţenii marilor puteri au tendinţa să creadă că victoria e veşnică; ungurii se concentrează asupra declinului puterii, asupra inevi-tabilei căderi a biruitorilor şi asupra resurecţiei pieri-ţilor. De aceea puţini dintre noi şi-au închipuit vreo-dată că ruşii vor rămîne pentru totdeauna. Singura întrebare era cînd şi cum vor pleca.

Pe scurt, îi uram pe ruşi cu prea mare încredere şi ardoare.

Ca în majoritatea ţărilor în care lipsesc presa libe-ră şi orice altă formă de exprimare deschisă a senti-mentului public, universitătile erau focare de răzme-riţă. La întrunirile noastre am hotărît că Ungariei i-ar fi mai bine liberă şi independentă: am cerut să se pună capăt arestărilor şi executiilor arbitrare/ ca ruşii să plătească grîul şi uraniul pe care îl luau din ţară/ să nu mai existe baze militare sau trupe străine pe pămîntul Ungariei, să aibă loc alegeri libere. Protes-tam împotriva dominatiei mediocrităţilor fără coloa-

nă vertebrală, aflate în toate funcţiile de răspundere, şi juram să eliminăm sărăcia. Simţeam aţintite asu-pra noastră privirile unei lumi pline de speranţă (la fel şi privirile poliţiei) şi visam la gloria îngemănată de a ne elibera ţara şi de a contribui la căderea Impe-riului Rus — dacă mai înainte nu eram ucişi.

Toţi studenţii de la întrunirile noastre, fără excep-ţie, îşi aminteau de precedentul creat de contele Zri-nyi în 1566. Contele Miklos Zrinyi a ţinut piept ani de zile turcilor din castelul său de la Szigetvăr, pînă cînd, în sfirşit, în 1566, însuşi Suleiman Magnificul a decis să-l zdrobească cu o armată de o sută de mii de oameni. Zrînyi şi apropiaţii săi au ţinut piept acestui puhoi săptămîni la rînd. Cînd li s-au terminat rezer-vele de hrană şi munitie, s-au îmbrăcat în uniformele de paradă, au luat cîteva monede de aur în buzuna-re, pentru soldaţii care aveau să fie destul de bărbaţi pentru a-i ucide, şi s-au avîntat din ruine/ într-un atac de cavalerie sinucigaş. Şi au pătruns destul de departe în cîmpul inamic înainte să fie ucişi/ iar Su-leiman Magnificul/ şocat de acest atac neaşteptat/ su-ferind deja acut din cauza şederii prelungite în faţa acestui „muşuroi de furnici", a clacat şi a decedat în urma unui atac de apoplexie în timpul învălmăşelii din jurul cortului. Lupta pentru putere care a urmat între moştenitorii turci le-a oferit ungurilor un răgaz de cîţiva ani. Mai mult, contele Zrinyi a reuşit să-şi asume înfrîngerea cu un succes spectaculos, iar stră-nepotul său a scris un poem eroic despre fapta sa/ astfel încît bătrînul nobil şi-a condus atacul de cava-lerie în imaginaţia fiecărei generaţii de maghiari, o

provocare şi un îndemn la luptă indiferent care-ar fi şansele, o dovadă că uneori cei puţini pot da lovituri mortale celor mulţi.

Şi cu toţii am auzit clopotele Huniadului bătînd de amiază. Iancu de Hunedoara a fost un *condottiere* din secolul al XV-lea, care a devenit cel mai bogat baron din Ungaria şi generalul unei armate bine plătite şi bine pregătite, armată ce i-a nimicit pe turci în 1456 la Năndorfehervăr, capitala de sud a Unga-riei (astăzi devenita Belgrad); astfel, Austria şi Italia au fost salvate de ceea ce părea pe cale să devină o victorie sigură a Islamului. Pentru a comemora ma-rea victorie a Huniadului asupra păgînilor, Papa Calixtus al III-lea a dat ordin să fie trase clopotele la amiază pînă în ziua Judecăţii de Apoi — de aceea clopotele încă răsună la amiază în bisericile catolice. Dar marea victorie a Huniazilor nu a fost aceea asu-pra turcilor, ci asupra timpului: pentru că a făcut clo-potele să bată şi ne-a salvat de prăpastia disperării. Dictatura este un discurs continuu, care te învaţă că gîndurile/ sentimentele şi dorinţele tale nu au nici o însemnătate, că eşti un nimeni sortit să trăiască cum decid alţii în locul tău. o dictatură străină înseamnă o dublă lecţie a disperării: nici tu, nici naţiunea ta nu însemnaţi nimic. Dar clopotele Huniadului ne spu-neau altceva, ne demonstrau însemnătatea actului istoric: prin victorie sau înfrîngere/ actiunea ne dă şansa de a întreţine speranţa urmaşilor secole de-a rîndul.

Aşadar, revoluţia noastră însemna trecut şi pre-zent deopotrivă. Ne-a modelat visurile şi caracterele;

Huniazii ne erau modele vii, apropiaţi în prezent. Fiul acestui *condottiere,* Matei/ a devenit marele rege ungur renascentist Matei Corvin (1458-l490), iubitor şi protector al artelor şi ştiinţelor, apărătorul poporu-lui său, primul rege care i-a eliberat pe şerbi şi a im-pus taxe nobililor, iar nu ţăranilor, erou al poemelor şi cîntecelor populare, el făcîndu-şi un obicei din a ieşi îmbrăcat în haine de ţăran, astfel încît bogaţii să se întrebe mereu dacă nu cumva săracul pe care au de gînd să-l înjosească este însuşi regele. Matei avea într-adevăr ideea că fiecare ungur are ceva regesc şi pînă în prezent maghiarii încă suferă de îngîmfarea osului domnesc, deşi este o concepţie oarecum în-drăzneaţă despre regalitate. Bărbatul pe care l-am văzut cel mai des înfăţişat pe tron a fost Gheorghe Doja, încoronat în 1514 pe un tron de fier încins cu o coroană de fier încins — un rege ţăran, ars de viu de nobilii victorioşi pentru că a pornit răscoala ca să apere drepturile ţăranilor conferite de Huniazi.

Istoria Ungariei este bogată în atrocităţi comise în numele lăcomiei şi al dorinţei de averi; dar în clipa în care siguranţa ne era pusă în pericol, am avut eroi care ne-au inspirat să ne riscăm nu doar viaţa, ci şi averile. Primul dintre aceştia a fost Ferenc Răkoczi/ care prin naştere avea dreptul cam la o cincime din Ungaria şi care a fost la vremea sa unul dintre cei mai bogaţi aristocraţi din Europa. Prinţul Răkoczi (fiul principelui Transilvaniei şi al unei descendente a lui Zrînyi, ea însăşi un formidabil general) a riscat totul pentru a porru un război de eliberare împotriva Austriei (1703-l711) şi în cele din urmă a ales să re-

nunte la toate pămînturile sale şi să trăiască în exil decît să se închine Habsburgilor. „Dumnezeu poate face cu mine orice doreşte", a spus Lajos Kossuth în 1848, evocînd sentimentele lui Răkoczi, „Dumnezeu mă poate face să sufăr, mă poate face să beau cucută sau mă poate trimite în exil. Dar un singur lucru nu-l poate face nici măcar Dumnezeu: nu mă poate face supus austriac."

Un popor în memoria căruia persistă astfel de strămoşi nu poate deveni sclav de bunăvoie. Si aşa cum noi ne identificam cu eroii noştri din trecut/ la fel îi identificam pe tiranii noştri cu cei ai strămoşilor noştri. Toţi sînt la fel: străini care încearcă să ne con-ducă. De aceea Habsburgii erau urîţi şi respinşi nu doar ca Habsburgi, ci şi ca ţinînd locul tătarilor şi turcilor, iar ruşii erau urîţi nu doar ca ruşi/ ci şi pen-tru tătari, turci, austrieci şi germani.

Totul era limpede, dar cînd demonstratiile noas-tre s-au transformat într-o revoluţie/ în octombrie 1956, totul s-a înceţoşat din nou. Am luptat şi eu ca şi ceilalţi, dar eram prea îngrozit sub barajul de tancuri şi artilerie grea ca să mă simt erou. Dacă sim-ţeam totuşi ceva, atunci simţeam blestemul norocu-lui, printre camarazii care zăceau pe trotuar/ morti, sîngerînd încă. Nu puteam avea nici măcar senti-mentuî îndreptăţirii: luptînd împotriva ocupaţiei ru-seşti şi a unei dictaturi corupte şi incompetente, mă trezeam trăgînd în tineri ţărani ucraineni înspăimîn-taţi, care aveau tot atîtea motive ca şi noi să urască lucrurile împotriva cărora luptam. Credeam că ştiu totul despre războaie încă din 1944/ dar am avut şo-

•S'SîS^W""""""

cul amar să descopăr că nu poţi înfrunta adevăratul inamic nici măcar într-o revolutie. Am rezistat însă de-a lungul a trei săptămîni de lupte de stradă, să-rind din ruină în ruină, speriat şi flămînd — convins după o vreme că nu puteam nici să învingem, nici să supravietuim. Dar Znnyi şi Doja m-au ajutat să ră-mîn în picioare. Au existat momente în care am trăit un fel de comuniune mistică cu patria mea, simţin-du-mă bucuros că, dacă nu puteam face mai mult, măcar mă puteam alătura celor care muriseră pentru Ungaria de-a lungul unui mileniu de neşansă. La douăzeci şi trei de ani, încă mai credeam că fiecare om nu poate avea decît o patrie adevărată.

M-am transformat într-un internaţionalist nesta-tornic în timpul celei de-a doua treceri a graniţei aus-tro-ungare. lată-mă fugind din nou, de data asta ală-turi de numai cîţiva alţi refugiaţi, dar tot într-o zi de decembrie, la fel de rece şi prin aceiaşi munţi. Aveam, de fapt, senzaţia bizară că retrăiam un epi-sod din copilăria mea. Cerul era la fel de întunecat ca în iarna lui '44; copacii tăcuti se înălţau la fel de gra-ţioşi şi de imperturbabili, ca apartinînd unei alte lumi; iar stîncile înzăpezite aduceau ecoul răpăitului mitralierei de parcă împuşcăturile nu s-ar fi oprit din copilăria mea. De data asta nu mai trebuia să ne te-mem de gloanţele rătăcite ale armatelor inamice: pa-trula de granită, nevăzută, ţintea direct spre noi. Eram nu atît speriat, cît furios, realizînd că aveam să fiu un animal vînat doar atîta vreme cît aveain pă-mîntul natal sub picioare. „Asta e!" am început să bombănesc. „Adio, Ungarie!" întrebîndu-mă dacă

ELOGIU FEMEILOR MATUXE

gloanţele atinseseră pămîntul sau propriu-mi trup cînd spintecau liniştea cu un şuierat, încercam să mă tîrăsc prin zăpadă şi apoi să alerg din faţa lor — pa-siunea pentru Ungaria mi se dizolvase.

De partea austriacă a graniţei am găsit o şosea şi ne-a luat un camion cu lapte care trecea pe acolo, du-cîndu-ne pînă în satul cel mai apropiat. Piaţa satului era deja plină de refugiaţi, care băteau din picioare să se încălzească şi se holbau la un şir de autobuze ar-gintii nou-nouţe. Acestea aveau plăcuţe galbene, vopsite de inînă, care anunţau destinaţiile: Elveţia, S.U.A., Belgia, Suedia, Anglia, Australia, Franţa, Ita-lia/ Noua Zeelandă, Brazilia, Spania/ Canada, Ger-mania de Vest şi/ simplu/ Viena. La secţia de poliţie de pe cealaltă parte a pieţei, funcţionari ai Crucii Ro-şii acordau primul ajutor, oferind cafea fierbinte şi sandvişuri, în timp ce infirmiere în haine negre şi cu bonete albe alergau prin multime în căutarea răniţi-lor sau a copiilor mici care puteau avea nevoie de ceva. Alţi funcţionari, care păreau mai puţin impre-sionaţi, îi împingeau pe refugiad să aleagă un auto-buz şi să se urce în el. „Revoluţia asta trebuie să fi fa-cut mai multă vîlvă decît am crezut", comenta un tînăr. „Avem parte de primirea cu covorul roşu, re-zervată victimelor catastrofelor senzaţionale."

Cei mai multi dintre noi eraum uluiţi de vederea acelei pieţe noroioase de *ţara*, cu autobuzele ei mer-gînd spre toate cele patru zări. Cu mai puţin de o oră în urmă, nu ne puteam mişca fără să se tragă în noi;

acum eram invitaţi să ne alegem locul sub soare. Nu avea absolut nici un sens, lucrurile nu se legau. „Nu

sînt destule mijloace de transport aici pentru toţi oa-menii ăştia!" a strigat o femeie în vîrstă/ într-un acces de isterie. „Or să se încarce peste măsură autobuzele şi o să murim cu toţii pe serpentinele din munţi!"

Nu a rîs nimeni. Viaţa îşi etalase deja prea multe posibilităţi ca să se mai simtă cineva încrezător.

„Autobuzul acela pe care scrie Brazilia — au de gînd să-l conducă peste ocean?" am întrebat o fată cu faţa rotundă, aflată lîngă mine în multime şi care pă-rea înspăimîntată.

A rîs nervos şi mi-a explicat că autobuzele nu mergeau decît pînă la diferitele gări şi tabere de refu-giaţi, unde urma să aşteptăm trierea şi transportul mai departe.

Unde să-ti petreci restul vieţii? Un cuplu cu un co-pil mic, care se urcase deja în autobuzul pentru Bel-gia, a coborît şi s-a repezit spre vehiculul pe care scria Noua Zeelandă. Alţii se tot plimbau printre şi-rurile de autobuze, citind şi recitind numele ţărilor cu expresii studioase/ dar fără să fie în stare să se ho-tărască. Şi eu, unde aveam

eu să-mi dau în sfirşit doctoratul? In ce limbă? Mi-era imposibil să cred că făcînd cîţiva paşi într-o direcţie sau alta aveam să re-zolv aceste probleme pentru totdeauna. întîmplător, stăteam lîngă literele galbene care compuneau „Sue-dia". Dacă păşeam în autobuzul acela, aveam să cu-nosc femei în Stockholm şi aveam să ne îndrăgostim — dar dacă treceam la vehiculul următor, n-aveam să aflăm niciodată unii de existenţa altora. Fata cu faţa rotundă s-a hotărît în cele din urmă să se ducă în Brazilia. Am condus-o la autobuzul ei şi înainte de a

ELOGIU I-'EMFILOR. MATURk

urca — mai mult ca să-mi alin propria neajutorare decît s-o înveselesc pe ea — am tras-o spre mine şi am sărutat-o. Mi-a întors sărutul şi pentru un lung moment ne-am amintit unul altuia că încă mai eram un bărbat şi o femeie şi că aveau să fie bărbati şi fe-mei peste tot. M-am gîndit s-o întreb cum o cheamă, dar n-am făcut decît să pun mîna acolo unde sînii îi împungeau paltonul, apoi am privit-o plecînd. Şi-a găsit un loc lîngă fereastră şi mi-a zîmbit, dezvelind un dinte din faţă spart. Dacă n-ar fi fost dintele ace-la, poate că aş fi scris aceste amintiri în portugheză. Dar senzaţia paltonului ei încă îmi mai încălzea de-getele pe cînd mă îndreptam/ nemaisimţindu-mă chiar atît de pierdut/ spre autobuzul pe care scria „Italia". După cîteva săptămîni în frig, tînjeam după libertatea soarelui.

A doua zi eram la Roma/ împreună cu alţi trei sute de unguri dărîmaţi, dintre care nu cunoşteam pe nici unul. Ajungînd la noua gară, am văzut oameni sor-bindu-şi espresso-urile la mese acoperite cu feţe de masă albe, chiar lîngă şine. Nu erau decît trenuri electrice, iar gara strălucitoare şi impecabilă părea un mic palat al plăcerilor, cu soarele strecurîndu-se prin pereţii de sticlă. Ne-am urcat din nou în autobu-ze şi am fost duşi la Albergo Ballestrazzi, un hotel vechi şi confortabil/ de pe o străduţă lăturalnică în-gustă, lîngă Via Veneto. Ne-a fost greu să intrăm în clădire: drumul era blocat de camioane încărcate cu cadouri şi de sute de oameni care veniseră să-i vadă pe *poveri refugiati.* Pe cînd mă străduiam să-mi cro-iesc drum înăuntru, un domn în vîrstă mi-a vîrît în

mînă un ghem de bancnote (8o 00o de lire/ am desco-perit mai tîrziu, cînd le-am numărat). Am fost uimit să-i descopăr mila din priviri. De ce îi era milă de mine? mă întrebam; dar apoi m-am oprit şi am încer-cat să nu caut răspuns. I-am mulţumit în latină şi am intrat în hotel. Holul arăta ca un magazin — prin amabilitatea comercianţilor din Roma. Standuri cu costume, rochii şi haine scumpe, mese acoperite cu fuste, bluze, pantofi — tot ce-şi poate dori un om cînd soseşte fără bagaj într-un oraş străin. Cu toate acestea, alăturîndu-mă compatrioţilor mei în năvala asupra bunurilor, am auzit o femeie plîngîndu-se cu voce tare că nu găsea mănuşi albe din piele de căpri-oară pe măsura ei. Am înhăţat mai întîi o valiză uria-şă şi, verificînd cu grijă măsurile şi modelele, am ales şase cămăşi albe, cravate, lenjerie, ciorapi, două pe-rechi de pantofi, trei costume, şase pulovere negre şi un palfron elegant. Darurile ne ajutau să amînăm pu-ţin momentul în care aveam să conştientizăm pe de-plin că îi lăsaserăm în urmă pe toţi — şi tot ceea ce am ştiut, dorit, urît sau iubit vreodată. Ne agăţam de noile noastre posesiuni; iar feţele noastre, ce păruse-ră atît de umile şi de temătoare în tren, căpătaseră expresia neliniştit mulţumită de sine a proprietaru-lui. Dînd din coate prin mulţime cu prada mea, am remarcat un *bellboy* slab, negricios/ care mă privea cu dispreţ şi repulsie. Asta eram eu, un străin adunînd tot ce era mai bun pe

gratis. Pe *el* îl întrebase cineva vreodată de ce anume avea nevoie? M-am simtit vi-novat şi în acelaşi timp am fost copleşit de un senti-ment lirdştitor de satisfacţie pentru norocul meu.

Ni s-a dat fiecăruia cîte o cameră frumos mobila-tă, gratuit, a plouat peste noi cu tot felul de cadouri şi cu o grămadă de bani, iar noi nu aveam nimic alt-ceva de făcut decît să ne relaxăm şi să ne simţim bine — şi să aşteptăm următoarea schimbare drastică în soarta noastră.

A doua zi după prînz, studenţii rebeli aflaţi la Al-bergo Ballestrazzi au fost chemaţi în hol ca să se în-tîlnească cu un ziarist care scria o serie de articole de-spre viaţa universitară din Ungaria. Intre timp, holul îşi recăpătase înfăţişarea obişnuită, adică aceea a unui salon inexplicabil de mare dintr-o casă modes-tă mic-burgheză: oglinzi banale în rame groase de lemn, un covor uzat şi multe fotolii vechi cu tapiţeria decolorată. într-unul din fotolii era aşezată conforta-bil o femeie. Nu părea să observe apropierea micului nostru grup, deşi în ultima clipă s-a ridicat să ne în-tîmpine/ scuturîndu-ne mîinile cu însufleţire şi repe-tîndu-şi prenumele: „Paola."

Paola nu părea deloc italiancă: o frumuseţe cu faţa serioasă, înaltă, blondă şi, după cum aveam să aflăm în curînd/ lipsită de compasiune. Cum nici unul dintre noi nu vorbea italiana, a întrebat dacă îi putea traduce cineva în engleză. Mi-am oferit servi-ciile şi m-a privit sceptică un moment. „Bine, a decis ea, să trecem la treabă."

Mai întîi, a vrut să ştie ce grade universitare aveam şi ce văzuserăm şi făcuserăm în timpul revo-luţiei. Fie că încercam să spunem vreo glumă ori să descriem un episod tragic din zilele luptelor, ea nu reacţiona decît cu pixul şi nu arăta nid un fel de

emotie — era doar neJiniştită din cînd în cînd ca n-o să-şi poată descifra notitele.

—Nenorocita asta nu poate să ne înghită? s-a plîns unui dintre băieti. Să fiu *aî* naibii dacă-i mai răspund *a vreo* întrebareJ

— Ce-a zis? a înt-rebat Paola/ fiindcă eu nu tradu-sesem.

— Se întreabă dacă putem să vă spunem ceva su-ficient de interesant ca să merite introdus în articole-le dumneavoastră.

Paola a ridicat din sprîncene, dar n-a coment-afr. în cele din urmă, şi-a închis agenda, a anunţat că se va întoarce a doua zi şi a încheiat interviul într-o notă personală.

— Cred că toţi ati fost extrem de norocoşi să scă-paţi teferi.

Mai tîrziu în după-amiaza aceea — presimţeain asta de zile *întregi* — am avut o criză gravă de auto-compătimire. Am fost supus periodic acestei boli încă din copilărie — de fapt, nu m-am vindecat nici-odată pe deplin/ doar am învătat să traiesc cu ea. De data asta însă criza a fost mai puternică decît oricînd. Am urcat în camera mea, am încuiat uşa şi chiar am | ignorat soneria pentru cină: n-aş fi putut suporta să |

mă întîlnesc sau să vorbesc cu nimeni. întins pe pat, | îmi plîhgeam singurătatea.
•

Dar de ce să mint? Am plîns pentru mama. Am plîns îndelung, scuturat de suspine; mă sunteam alungat din pîntecele iubirii ei protectoare. Mi-am amintit de primul an de şcoală/ cînd alergam spre , casă îngrozit că s-ar putea să nu o găsesc — că nu mă |

aşteptase — că fugise! Mi-am amintit de ziua în care m-am tăiat la genunchi în timp ce Jiicam fofrbal — mă simţeam deja mai bine din momentul în care a înce-put să mă bandajeze. îini aminteam pînă şi gustul clăt-itelor pe care mi le-a făcut după aceea. Acum eram rănit şi ştiam că nu voi mai putea niciodată să alerg acasă.

Curînd am început să mă urăsc. Acum am mo-mente în care sînt mîndru că am reuşil- să lupt săptă-mîni la rînd, deşi eram atît de speriat, dar atunci nu mă pufream gîndi decît că în cele din urmă fugisem. Cu o săptămînă în urmă eram la Budapesta, acum mă aflam la JRoma — unde aveam să fiu mîine şi dne ştie de ce? Imi părăsisem t-ara/ iubitele, prietenii, ru-dele şi nu aveam să-i mai văd niciodată. Nu puteam înţelege ce mă împmsese să fac aşa ceva. Vorbind cu ziarista aceea italiană, snoabă despre revoluţie, m-am convins că nu mă mai interesau tndependen-ta, libertatea, egalitatea şi dreptatea din Ungaria — toate lucrurile acelea pentru care imi dădusem irevo-cabil viaţa peste cap. Mă irita pînă şi să traduc ştirile despre Ungaria: n găseam pe camarazii mei refugiaţi tot atît de obositori şi de enervanti ca şi rudele unei foste iubite şi am hotărît să mă ţin dt mai departe po-sibil de ei. întins îmbrăcat pe patul nedesfăcut toată noaptea, am dormit putin, *iar cînd* am rcusit să atipesc, am visat un tanc care trecea peste mine îna-inte şi înapoi, făcîndu-mă una cu asfaltul.

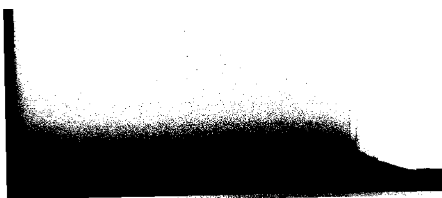
în dimineaţa următoare, m-am trezit cu o uşoară febră si cu un furuncul mare/ dureros, la *subiaţul* drept, aşa că am dat fuga la doctorul hotelului. După

-ws-gţ^^H'ww-

părerea lui, corpul meu pur şi simplu se adapta la schimbările de climat şi de dietă; eu cred că doar se revolta împotriva schimbărilor la care fusese supus. Atît febra, cît şi furunculul au continuat să mă chi-nuie mai bine de o lună, timp în care m-am tîrît prin muzeele şi bisericile Romei, fie singur, fie în compa-nia unor italieni care se ofereau ca însotitori şi ghizi pentru refugiaţi. Erau amabili, dar nu-mi ştiau nu-mele sau/ dacă-l cunoşteau, nu ştiau să-l pronunţe şi oricum. nici eu nu mai ştiam cui îi aparţinea. Nu eram decît un *povero nngherese* printre alţii. în cîteva săptămîni, învăţasem să mă descurc în italiană, însă nu puteam ignora faptul că nu era vorba atît că-mi însuşeam o limbă străină/ cît că renunţam la limba maternă. Aveam capacitatea de a face cunoştinţă cu oameni şi locuri noi/ dar acest talent mă împingea automat să înlocuiesc ceea ce aveam deja. Mi-am abandonat multe dintre pasiuni: să scriu poezii, să cînt la pian. Nu mă puteam tine de nimic multă vre-me. Roma te ispiteşte să reflectezi la trecut şi am în-ceput să-mi număr toţi prietenii şi iubitele pe care le părăsisem şi pe cele care mă părăsiseră ele pe mine. Au apărut şi au dispărut: întreaga mea viată a fost o serie de apariţii şi dispariţii. Părea, de fapt, că nicio-dată nu cîştigasem ceva ce nu pierdusem. Mă sim-ţeam vinovat mai ales faţă de Maya şi ceea ce mă frul-bura cel mai mult nu era atît faptul că făcusem dragoste cu verişoara ei, cît că am făcut-o chiar aco-lo, pe patul Mayei, pe patul în care mă învăţase să iu-besc — un detaliu la care nu mă prea gîndisem nici-odată, dar care acum mă izbea ca o nelegiuire.

E

întîn
Cun
deve
retră
fi fo

CINCISPREZECE

Despre fericirea cu ofemeie frigidă

Te inbesc foartc niult peniru cn îinprenna cu tine Am gasit un mod de a ma iubi din

nou.

Attila Jozsef

Eram atît de sătul de mine însumi, încît am înce-put să fiu atras de o femeie care nu-mi arătase nici un pic de simpatie. Deşi Paola scria o serie aparent ne-sfîrşită de articole despre studenţii unguri, indiferen-ţa ei personală faţă de noi nu era afectată de faptul că se afla în compania noastră zi de zi. Cum eram trans-latorul ei în fiecare după-amiază în holul întunecos al hotelului Ballestrazzi, am încercat să-i ghicesc vîr-sta. Putea să fie oricare între douăzeci şi opt şi trei-zeci şi şase: avea riduri fine pe frunte şi pe gît şi to-tuşi ochii ei de un albastru deschis străluceau cu inocenţa (sau ignoranţa?) netulburată a unei fete ti-nere. Cînd intra în hol, purtînd rochii de mătase sau jerseu strînse pe corp, izbitor de elegantă, corpul său arăta ca şi cînd ar fi fost masat într-o forrnă perfectă de un şir lung de amanţi arzători. Dar pe măsură ce se apropia, strălucirea caldă se transforma în graţie rece. Avea o faţă suplă, distantă, un oval palid de madonă bizantină şi am început să mă întreb dacă atingînd-o s-ar fi trezit la viaţă.

— Ştii, i-am spus într-o zi, sînt un translator destul de bun. Am făcut asta destul de des cînd eram copil.

Speram, desigur, să mă întrebe unde şi de ce. în momentele în care nu mai credeam în mine/ obişnu-iam să exploatez cu destulă neruşinare povestirile mele din tabăra armatei americane/ ca antene şi sti-mulente. Dar pe Paola nu o interesau. Am încercat/ de asemenea, s-o impresionez cu talentul meu pen-tru limbi străine, trecînd de la engleză la italiană ori de cîte ori puteam, ca să mă dau mare cu fiecare cu-vînt nou pe care-l învăţam. Nu a reacţionat. Majori-tatea băieţilor se retrăgeau din compania ei irnediat ce puteau şi am rămas adeseori singur cu ea înainte să fi aflat tot ce-i era necesar pentru episodul de a doua zi. încercam s-o ajut, deşi furunculul meu zvîc-nea şi tot corpul îmi era scuturat de febră, iar uneori făceam aluzii la suferinţa mea. Primea aceste remard personale cu o sprînceană ridicată, de parcă aş fi ru-gat-o să scrie un articol pe prima pagină despre sta-rea sănătăţii mele,

— îmi pare rău, dar trebuie să te părăsesc şi eu, i-am spus într-o zi, sătul pînă peste cap şi într-o en-gleză clară. Mă simt aşa de rău, încît cred că sînt pe moarte.

— Acum spune-o în italiană, mi-a cerut ea, în ita-liană. Nu trebuie să fii leneş

— trebuie să exersezi limba pe care o ştii cel mai puţin.

Prea slăbit ca să scrîşnesc din dinţi, am repetat într-o italiană umilă că sînt pe moarte.

— Excelent! a exclamat Paola şi a zîmbit. Atunci ne vedem mîine.

Infuriat, m-am. dus să mă plimb ca să mă calmez. La un capăt al Via Veneto se găseşte una dintre por-ţile Vilei Borghese, amplasată într-un parc luxuriant şi totuşi ordonat, cu arbori bătrîni şi flori proaspete, natură sălbatică într-un cadru artistic proiectat cu grijă, pădure şi grădină totodată. Are un mic lac, alei elegante ce şerpuiesc printre statui de marmură şi peste tot (deoarece parcul ocupă una dintre cele şap-te coline ale Romei) oferă privelişti cu domuri de bi-serici, ziduri de palate — o adiere a Renaşterii. Nici-odată n-am văzut ceva atît de magnific şi în acelaşi timp atît de liniştitor ca Grădinile Borghese şi tot plimbîndu-mă de jur împrejur m-am relaxat sufi-cient ca să-mi dau seama că aerul rece şi mişcarea mi-au. limpezit capul şi mi-au domolit febra. Şi to-tuşi, fără indiferenţa odioasă a Paolei faţă de suferin-ţele mele/ aş fi petrecut după-amiaza zăcînd în hotel, plin de gînduri negre. într-adevăr, acest tip de înlăn-ţuire cauză-efect s-a dovedit modelul relaţiei noas-tre: de obicei Paola mă făcea să fiu furios, dar sfir-şeam prin a mă simti mai sănătos şi mai plin de viaţă.

— Eu nu am o personalitate efervescentă, a obser-vat ea după ultimul interviu din hol, cînd am fost lă-sati din nou singuri. Şi mă concentrez pe ceea ce fac. Am observat că prietenii tăi nu mă plac.

— Ei te consideră lipsită de simţul umorului/ apa-tică şi insensibilă, am informat-o.

— Asta sună destul de perspicace. Se arăta impre-sionată/ ca şi cînd ain fi

vorbit despre altcineva. Tre-buie să spun că am fost impresionată favorabil de

mulţi dintre voi, a adăugat în spiritul obiectivităţii. Toţi sînteţi prea agitaţi din cauza politicii, dar cel pu-tin nu sînteţi ca italienii — nu sînteţi obsedaţi de sex.

Nu ştiu cum ar fi reacţionat ceilalţi băieţi dacă ar fi fost de faţă să audă complimentul, dar asupra mea a avut un efect- profund. Cînd, la vîrsta de nouă ani, eram în spital cu peritonită, l-am auzit pe doctor spunîndu-i mamei să se pregătească pentru funerali-ile mele şi m-am pus pe picioare în două săptămîni. Remarca Paolei m-a afectat în acelaşi fel. Am între-bat-o dacă ar vrea să-mi arate Roma/ ca răsplată pen-tru serviciile mele de translator; a fost de acord şi am aranjat o întîlnire pentru a doua zi. După ce a plecat/ m-am dus în camera mea, am făcut zece flotări, am făcut baie şi am hotărît să fac dragoste cu acea feme-ie imediat ce-mi dispărea furunculul.

La a doua întîlnire/ pe la mijlocul lui ianuarie, am început să-i fac avansuri verbale ghidului meu. Mă conducea printr-un mic muzeu şi eu tot insistam că ea era mult mai frumoasă decît oricare dintre pictu-rile sau statuile pe care mi le arăta. în rochia de un maro roşcat, cu părul blond pieptănat neted peste cap, lăsîndu-i liberă faţa impasibilă, arăta ca o mu-mie regală egipteană, emailată în roşu cafeniu şi ocru — orice perioadă ar fi invocat, nu era niciodată cea prezentă- Nu a răspuns la laudele mele, cu excepţia ridicării sprîncenelor. Era oare un obicei al ei din co-pilărie/ mă întrebam, prin care-şi exprima surpriza şi dezaprobarea? încercase de-a lungul anilor să scape de acest obicei şi în cele din urmă renunţase dispera-

"î.^^Fp'r^-•

tă? Imi imaginam orice-ar fi putut să o facă mai uma-nă şi mai plăcută.

Cînd a trebuit să ne despărţim, în faţa muzeului, n-ii-am încercat norocul.

— Ştii, nu am fost niciodată invitat la masă într-o casă de italieni.

— N-ai pierdut nimic — în Roma hotelurile au cea mai bună mîncare.

— Totuşi nu este ca mîncarea gătită acasă.

— Ce se întîmplă cu tine azi? în primul rînd, sînt căsătorită. In al doilea rînd, dacă am să vreau să te invit la masă, o să-ţi spun.

Era definitiv. I-am dat mîna.

— Atunci, mi-a făcut plăcere să te cunosc, poate o să ne mai întîlnim dacă rămîn în Italia.

Paola mi-a luat mîna şi nu i-a dat drumul. Unele femei nu ar trebui să fie grosolane, dacă nu doresc să devină amabile din jenă faţă de lipsa lor de maniere.

— Presupun că dacă nu te invit la masă ai să crezi că este din cauză că eşti refugiat.

— Nicidecum, am protestat, strîngîndu-i degetele lungi şi netede. îmi dau seama că pur şi simplu nu mă placi.

Şi-a retras mîna şi s-a uitat în jur să vadă dacă eram priviti de careva dintre trecători.

— Nu am acasă decît conserve.

— îmi plac conservele.

De data asta şi-a îngustat ochii/ deşi ar fi putut fi din cauza soarelui strălucitor.

— Bine, dar ţine minte, tu ai vrut-o.

Cînd m-a condus în apartamentul ei, am sărutat-o pe ceafă. Pielea ei era atît de frumoasă, încît părea că radiază lumină într-un alcov fără ferestre. A stat nemişcată o clipă, apoi şi-a purtat corpul şi parfumul într-o bucătărie luminoasă, modernă.

— Nu aş fi femeia potrivită pentru tine, a spus cu hotărîre, nici chiar pentru o legătură ocazională.

Totuşi situatia noastră devenea mai intimă. A în-călzit nişte ravioli din conservă şi ne-am aşezat la masa din bucătărie la o mîncare banală, ca un cuplu căsătorit de o veşnicie. Ceea ce mi-a amintit că Paola spusese că era căsătorită.

— Unde este soţul tău? am întrebat neliniştit. Ui-tasem de el.

— Nu mai trăim împreună de şase ani, a admis ea cu un surîs de scuză. Sîntem separati legal — asta avem în Italia în loc de divorţ.

— De ce l-ai părăsit?

— El m-a părăsit.

Răspunsul nu invita la alte întrebări şi a fost bine, pentru că dacă Paola mi-ar fi spus mai mult, proba-bil că mi-aş fi pierdut curajul şi m-aş fi retras la Al-bergo Ballestrazzi. Am început să vorbim despre po-litică şi mi-a explicat relaxată diferenţele dintre facţiunile Partidului Creştin Democrat aflat la pute-re, ca şi cînd ar fi fost sigură că am înţeles că tot ce aveam să capăt era mîncare la conservă. Inspirat de mîndria atinsă şi de mirosul parfumului ei (în cele-lalte dăţi nu-l remarcasem, deşi acum întrecea chiar aroma de ravioli), abia am putut aştepta sfîrşitul me-sei şi *am* refuzat propunerea ei de a face cafea, ca şi

cînd ar fi însemnat o pierdere de timp intolerabilă. I-am cerut să-mi arate apartamentul/ dar nu mi-a atras atenţia decît ca un fundal albastru şi verde pentru faţa ei, pînă cînd ain ajuns la un pat rotund uriaş. Paola m-a lăsat să o sărut şi să o îmbrăţişez fără să-mi răspundă; dar cînd am început să-i desfac nas-turii de la rochie a încercat să mă îndepărteze cu coa-tele şi genunchii. Rochia strîmtă îi împiedica efortu-rile la fel de mult ca şi mine, şi în cele din urmă am reuşit să-i dezgolesc sînii, care s-au rotunjit, eliberaţi de sutien. Nici unul dintre noi nu vorbise, dar cînd mi-am aplecat capul peste pieptul ei alb, a remarcat cu o nuanţă de malitiozitate în voce:

— Ştii/ sînt frigidă.

Ce era să fac acum, stînd deasupra ei, cu sînii ei goi prinşl în mîinile mele?

— Tocmai am scăpat dintr-o revoluţie, i-am de-clarat hotărît/ dar fără să-mi arăt faţa, nu poti să mă sperii.

Ca răspuns, Paola mi-a ridicat capul şi mi-a oferit un sărut puternic, pasional. Pe cînd ne dezbrăcam unul pe altul, am început să bănuiesc că această mis-terioasă femeie italiană mă minţise ca să mă încerce. Nu mă avertizase Nusi că nu se va culca cu mine cel puţin o lună, cu nici o oră înainte de a face dragoste prirna dată?

Din nefericire/ în viaţă există puţine paralele feri-cite. După ce ne-am descotorosit de haine, Paola şi le-a adunat pe ale ei, le-a împăturit ordonat pe birou şi şi-a atîmat rochia în dulap. Apoi s-a dus la baie să se spele pe dinţi. Am privit-o cu un amestec de neîn-

credere, teamă şi dorinţă. Goală, fesele ei erau mai mari decît lăsa rochia să se ghicească, dar îi confereau corpului ei înalt şi zvelt un centru ferm, excitant. Cînd s-a întors de la baie, cornbinaţia dintre părul ei lung, blond şi smocul blond, scurt dintre coapse a fă-cut să-mi revină crampele dureroase din adolescenţă. A păşit spre mine, cu strălucirea stranie a trupului ei gol, firesc şi sigur/ de parcă am fi fost căsătoriţi de zece ani. Şi-a împins în afară vîrful limbii — apoi a trecut pe lîngă mine ca să ia cuvertura de pe pat, **pe** care a împăturit-o de trei ori şi a aşezat-o pe scaun. îngrozit că ar fi putut să petreacă toată noaptea tot împăturind lucruri, am prins-o de fesele red.

— Sînt prea mari, a comentat ea calrn. Le-ain strîns cu toată violenţa frustrării mele şi probabil că a durut-o, pentru că mi-a răspuns înfi-gîndu-şi dinţii în limba mea pînă la sînge. Şi numai faptul că nu mai fusesem cu o femeie vreme de două luni m-a ajutat să trec peste următorul sfert de oră. Paola s-a comportat mai degrabă ca o gazdă atentă decît ca o amantă: îşi ridica şi îşi răsucea corpul cu atîta amabilitate, încît m-am sirnţit ca un oaspete că-ruia i se oferă atît de multe, încît să înţeleagă singur că va trebui să plece curînd. Nu m-am simtit bine în ea şi nu ain putut să termin prea curînd. La sfirşit/ mi-am trecut mîinile peste corpul ei; tot nu-mi venea să cred că poate exista o formă atît de perfectă fără conţinut.

— Ţi-a plăcut? m-a întrebat. De vreme ce toate celelalte eşuaseră, am încercat s-o îmbunez cu vorbe.

— A fost minunat.

— O/ sînt bucuroasă, bucuroasă, bucuroasă.

— Te iubesc.

— Nu vorbi aşa, *a* protestat Paola. Şi-a tras pătu-ra pînă la gît, împiedicîndu-mă să-i admir corpul. Mă faci să simt că ar trebui să-ţi spun acelaşi lucru. Şi nu pot să spun că te iubesc. N-ar fi adevărat.

— Atund să minţim.

— Poate că tu poţi să minţi, eu nu pot. In timp ce mă gîndeam la un mod politicos de a pleca, mi-am lăsat mîna să alunece între picioarele ei şi am început să mă joc cu ea, aproape mecanic — ca să descopăr că asta-i plăcea mai mult decît să facem dragoste.

— Nu ne simtim bine fără să dregem lucrurile? a întrebat liniştit.

Oare era una dintre acele femei care nu simt decît prin alte căi? Cum nu sînt genul care să renunţe prea uşor, am tras pătura plin de speranţă şi m-am răsucit pentru a ajunge la sursa misterului ei. Dar mi-a îm-pins capul la o parte şi mi-a tras un ghiont violent în piept, aproape să mă arunce din pat.

— Nu face asta. E murdar să faci lucruri din astea.

— Dar eşti curată. Şi miroşi atît de bine!

— Nu sînt perversă — îmi place în mod normal.

— Adică atunci cînd nu termini?

— Mi-ar fi ruşine.

— Poate nu ştii/ i-am spus, că una dintre cele mai tandre vorbe de alint din maghiară este „carne dul-ce". Şi ntmeni nu se ruşinează de asta. lubiţii îşi spun astfel de faţă cu toată lumea.

— Ţi-ar fi silă.

Am încercat să o conving pe Paola că fiecare par-te a ei era perfectă, dar ea se încăpăţîna. Şi cu cît vor-beam mai mult, cu atît conta mai puţin.

In cele din urmă am început să-mi caut hainele în lumina cenuşie — se întunecase — apoi m-am sculat şi am început să mă îmbrac.

— De ce te îmbraci? m-a întrebat oarecum sur-prinsă.

— Cred că trebuie să plec — s-a făcut tîrziu. Paola a rămas tăcută un moment, apoi a izbucnit neaşteptat.

— Voi, bărbaţii, sînteţi toţi nişte maim.uţe înfumu-rate. Nu vă bucuraţi de femei, nu vă bucuraţi nid măcar de propriul orgasm. Singurul lucru pe care-l doriţi este să faceţi o femeie să se aprindă cu un *big bang*. Cel care a inventat bomba atomică a fost un bărbat.

— Poate că ai obtine un *bang*, dacă ai încerca.

— 0, Doam.ne/ am treizeci şi şase de ani, Andrea. Am încercat destul.

Am aprins lumina, ca să-mi găsesc pantofii.

— Ce-ai încercat? Să ai un bărbat deasupra ta?

— Ţi-am vorbit despre soţul meu? m-a întrebat sprijinindu-se pe coate şi ignorînd sarcasmul meu. Este avocat — a candidat la Parlament de două ori pentru partidul monarhist şi, desigur/ a fost înfrînt. Credea că era vina mea,

pentru că eram frigidă. Spu-nea că i-am distrus încrederea în sine. A citit o mul-time de lucrări de psihanaliză **şi** a hotărît că trebuie să fiu o masochistă, aşa ca a început să mă bată cu un

prosop ud de fiecare dată înainte de a face dragoste. Mă săturasem pînă peste cap de acel prosop şi în cele din urmă i-am spus că poate ar trebui să aflăm dacă nu cumva eram vreo sadică.

— El ce-a spus?

— Chiar a vrut să încerce. L-am lovit într-o seară/ el a insistat, dar mie nu mi-a plăcut/ de fapt uram să

fac asta. Aşa că i-am spus că s-a terminat cu experi-mentele.

M-am aşezat pe marginea patului ca să-mi leg şi-returile.

— Nici unul dintre amanţii tăi nu a fost mai bun?

— 0, întotdeauna e ca între prieteni. Este un edi-tor de la ziar care vine cîteodată. Dar nu vrea să facă prostii/ ca tine. Are dncizeci şi unu de ani.

Uram ideea de a încălca teritoriul unui gentleman în vîrstă, şi probabil că se vedea.

— La ce te gîndeşti? m-a întrebat, apropiindu-se să-mi mîngîie mîna cu afecţiune. o femeie foarte contradictorie.

— Mă întrebam ce se va întîmpla cînd guvernul italian o să obosească să ne ţină în hotel/ am mintit.

Dar rostind cuvintele am început să mă neliniş-tesc din nou/ gîndindu-mă ce-o să se întîmple cu mine.

— Cel mai rău este că de fapt nu am nici cea mai vagă idee. Am de la Crucea Roşie o listă de universi-tăţi italiene şi am trimis un maldăr de cereri — dar chiar dacă îmi acceptă diplomele aid, probabil că nu or să mă lase să predau, cu italiana mea. Şi vreau să

fiu profesor, m-am pregătit pentru asta prea mult timp ca să renunţ acum.

Mă vedeam deja chelner într-o cafenea ieftină, primind mici bacşişuri.

— Ei, o să obţii ceva. Şi/ între tirnp, eşti în Roma, stai într-un hotel care te-ar costa 1o 00o de lire pe zi/ dacă ar trebui să-l plăteşti. De ce nu te bucuri şi nu te relaxezi? Am observat că eşti foarte încordat.

Cum altfel aş fi putut să fiu în compania ei?

— Ţie ti-e uşor să vorbeşti/ m-am plîns cu amără-ciune. Ai un serviciu sigur, eşti în ţara ta, nu trebuie să-ţi faci griji, întrebîndu-te ce se va întîmpla mîine cu tine.

Paola s-a ridicat şi a început să se îmbrace.

— Nimeni nu ştie ce se va întîrnpla cu el mîine. Iţi place să-ti plîngi de milă.

Acum, că discutam o problemă pe care putea s-o trateze pur raţional, îşi recăpătase siguranţa de sine. Şi probabil că s-a simţit la fel de uşurată ca şi mine că amîndoi eram din nou îmbrăcaţi: era desigur mult mai potrivit pentru natura relaţiei noastre.

— o multime de oameni, a adăugat energic, ar da orice să aibă problemele tale.

— N-ar trebui să vorbesc cu tine, nu faci decît să-mi amintești că sînt absolut singur în lumea asta.

— Cine nu e?

Dintr-un motiv oarecare — poate pentru că a ple-cat la baie să se pieptene, cu mişcări lente, visătoare ale braţului, ca şi cînd tocmai s-ar fi distrat pe dnste — m-am simţit obligat s-o conving că am toate moti-vele să mă simt mizerabil. Cînd părăsisem Ungaria,

îmi anulasem întreg trecutul, înţelegea ea asta? Ni-mic din ce făcusem în

viață nu mai însemna ceva. I-am povestit despre tancul rusesc care trecea peste mine în fiecare noapte.

— Pentru că te gîndești mereu prin ce ai trecut. Iti petreci tot timpul plîngîndu-ți de milă.

— Nu aș îndrăzni în prezența ta.

— Ești student la filozofie — ar trebui să știi că viața este haotică, fără sens și dureroasă în majorita-tea timpului.

— Tocmai de aceea sînt atît de nefericit, am pro-testat.

— La douăzeci și trei de ani/ nu ești prea bătrîn ca să te superi pentru lucruri atît de evidente?

Am încercat să-i dovedesc că știu mai multe decît ea despre absurditatea existentei și am început să discutăm despre Camus și Sartre. Pe cînd vorbeam, treceam dintr-o cameră în alta ca să nu fiu prea aproape de femeia aceea rea. Mă întrebam cînd o să am un apartament ca al ei. Era într-adevăr un loc ex-traordinar. Nu avea nimic din acea precaritate opre-sivă a majorității apartamentelor moderne, deși clă-direa nu avea decît cîțiva ani. Tavanele erau înalte, camerele enorme și foarte interesant proiectate. Dor-mitorul era rotund și avea o fereastră semicirculară mare, în fața căreia se afla un birou în formă de semi-lună, cu o Olivetti portabilă pe el. în afară de asta, singura mobilă era un pat rotund uriaș, peste care Paola rearanjase repede cuvertura aurie matlasată. Baia alăturată, în marmură gri cu auriu, era de di-mensiunea unei băi publice mici. Salonul albastru cu

verde avea forma literei S și această linie șerpuită dă-dea iluzia de mișcare, în ciuda canapelei și a fotolii-lor masive m.odelate pe curbele peretelui.

— Nu mă surprinde, i-ain spus Paolei, că poți ac-cepta absurditatea existentei cu atîta calm.

— A trebuit să mă mut de aici de două ori, pentru că nu-mi puteam perrnite chiria. Și nu am mașină.

— Soțul tău nu-ți plătește pensie?

— Da, conform legii așa ar trebui și, desigur, și-ar putea permite/ dar nu aș **putea** să merg la tribunal și să-l oblig să mă întrețină, avînd în vedere că i-am fă-cut viața mizerabilă.

Nu simțeam. nevoia s-o contrazic. Venise timpul să-mi iau rămas-bun, dar înainte de a aduce subiec-tul în discuție, și-a trecut brațul pe după al meu cu un gest încrezător.

— Hai să ne plimbăm, Andrea. Credea că intenționam să mă mai văd cu ea? în lift, mi-a tras capul către ea și a șoptit:

— Știi, îmi **place,** în felul m.eu ciudat. Mă faci să mă simt ca o femeie adevărată.

Și acesta a fost cel mai bun argument al Paolei pentru a mă converti la o viziune stoică asupra exis-tenței: în loc să-mi plîng de milă, a început să-mi pară rău de ea. Dar motivul pentru care m-am dus la următoarea întîlnire a fost mai mult acela că primi-senri o scrisoare de la Monseniorul Universității din Padova. Mă informa că, în general, universitătile ita-liene impuneau calificări mai riguroase în domeniul filozofiei creșdne decît se părea că aveam eu; că pen-tru moment nu au fonduri disponibile ca să-mi acor-

de o bursă pe durata necesară pentru a-mi perfecțio-na italiana și a-mi termina teza de doctorat; și că poa-te ar trebui să apelez la fundatiile americane. Monse-niorul m.ă mai sfătuia, pentru că vorbeam germana și engleza, să încerc la universitătile din Germania de Vest sau în țările vorbitoare de limbă engleză. Se pă-rea că Italia nu ar avea nevoie de Signor Andrea Vaj-

da, cu diplomele sale *cum laudae* de la Universitatea din Budapesta.

Citind și recitind scrisoarea, m-a cuprins brusc dorința de a o auzi pe Paola spunîndu-mi că nu aveam de ce să mă plîng și că erau oameni care mu-reau de foame în Sicilia. în afară de asta, începusem să mă gîndesc la faptul că în toți

cei treizeci şi şase de ani ai săi nici un bărbat nu fusese capabil să o desci-freze. Ce-ar fi dacă eu aş fi acela? în Budapesta nata-lă nu aş fi conceput o astfel de ambiţie. Pe cînd îmi reveneam după iubirea fără speranţă pentru Ilona, am învăţat că în această lume existau obstacole mult mai importante de depăşit decît o femeie dificilă. Cînd am început să-mi iau studiile în serios, mi-am investit eul în a deveni un profesor bun şi, poate/ au-torul cîtorva eseuri filozofice valoroase; iar setea mea masculină de emotii, conflict şi pericol mi-era satis-făcută de Securitate. Oricît de mult iubeam femeile, tot ceea ce doream de la ele era o afecţiune directă şi am început să le evit pe cele a căror comportare su-gera complicaţii. Dar în Roma, unde eram hrănit, în-grijit şi plictisit, redus la viaţa incertă şi fără scop a
unui refugiat rătăcit, Paola îmi oferea fericirea unei provocări constante.

Am început să ne petrecem după-amiezele împre-ună — şi uneori şi nopţile/ în apartamentul Paolei. Viaţa cu ea era ca şi cînd aş **fi** trăit pe un platou înalt. Aerul era curat, dar mai rarefiat. Trebuie să-ţi înceti-neşti reacţiile, să respiri uşor/ să fii calm şi atent şi să eviti emoţiile. Din motive evidente, conversaţia era un element important al relatiei noastre.

Odată, cînd făceam dragoste şi am încercat un mod pe care ea îl considera straniu, Paola s-a dat jos din pat şi s-a întors cu un teanc de cărţi de şi despre Sartre.

— M-am gîndit/ a spus, că trebuie să fii deprimat, neavînd nimic de făcut aici. Trebuie să lucrezi la ceva. Ştii, nu există nici un motiv să nu-ţi scrii teza numai pentru că nu ştii încă unde o vei susţine. lar eu pot să te ajut să obţii revistele şi lucrările de care ai nevoie-

Nu puteam să nu-mi dau seama că Paola îmi adu-sese cărţile pentru a scăpa de lupta din pat, dar asta nu a făcut sugestiile ei mai puţin atractive. Ain petre-cut restul serii studiind cărţile, iar a doua zi am înce-put să-mi fac însemnări privind *Teoria îui Sartre de-spre autoamăgire, aşa cum se aplică la corpul propriei sale filozofii*, pentru care Universitatea din Toronto mi-a acordat titlul de doctor trei ani mai tîrziu. A apărut în al doilea nuinăr din *The Canadian Philosophical Re-uiew* (volumul l/ numărul 2, pp. 73-l58), aducîn-du-mi relativa recunoaştere de care mă bucur în pro-fesia mea. în orice caz, mulţumită căii alese de Paola pentru a evita cea mai delicată problemă personală dintre noi, m-am dedicat unui lucru care-mi făcea

plăcere şi pe care-l găseam util — ceea ce a contribuit în mare măsură la calmarea nervilor mei. Coşmaru-rile au încetat şi am început din nou să-mi găsesc un loc în lume.

Totuşi, după un timp, noutatea stării spirituale de bine a început să pălească. Nu mai eram flămînd de sex sau de companie/ îmi lipsea din ce în ce mai mult ceea ce Paola nu putea să-mi dea şi am început să-mi pierd speranţa că aş putea s-o schimb vreodată. La început, obişnuiam să lăsăm luminile aprinse în dor-mitorul ei, dar treptat ne-am obişnuit să le închidem pe toate înainte de a ne atinge. Eram enervat în spe-cial de spasmele şi de gemetele ei. Pe măsură ce în-cepea să tină la mine, dorea să-mi arate că am făcut-o să se bucure în felul ei propriu, dar prefăcătoriile ei nu făceau decît să arnintească neîncetat că era indife-rentă şi că se şi străduia să joace teatru. îmi dădeam seama cu amărăciune că eram un parazit al satisfac-ţiei, un înfreţinut sexual. Toate acestea mă făcuseră să fiu obsedat de vaginul ei încăpătînat, izvorul mi-rosind a pin al necazului nostru. Am încercat adese-ori să-l sărut, dar m-a respins întotdeauna. Dacă o certam, era dezolată.

—Am fost fericită cît am fost virgină, s-a plîns odată cu amărăciune. Atunci era suficient să fiu o fată frumuşică, inteligentă şi amabilă. De atunci în-coace,

eterna poveste. lată o femeie sexy, s-o punem jos. Şi cînd în sfirşit cedează, acrită de moarte că nu este lăsată în pace, ce dezamăgire! Aş vrea să fiu urî-tă, atunci toţi m-ar lăsa în pace şi n-ar trebui să le as-cult reproşurile.

ELOGJU FEMEILOR MATURE / 207

— Cine se plînge? Nu mai vorbi prostii.
— Ai vrut mîncare din conservă, îţi aminteşti? Atunci am făcut dragoste în mod normal, simu-lînd bucuria la unison. Patul nostru era scăldat în su-doarea remuşcărilor şi nu mai era nimic de făcut. La început, am crezut că încercările mele de a-i oferi plăcere o vor încînta, dar apoi mi-am dat seama că la ea luau forma unei recunoaşteri a reproşului meu că era incapabilă de satisfacţie. Desigur, am încercat s-o conving că sexul însemna mai nnult decît plăcere — mult mai mult, într-adevăr! — şi că era facil/ idiot să faci un fetiş din orgasm. A fost de acord. Dar ceea ce societatea consideră un principiu al binelui devine şi un imperativ moral (indiferent dacă este salvarea su-fletului sau a corpului), iar transgresarea lui aduce inevitabil pericolul conştiinţei. Paola nu putea să se simtă mai puţin vinovată de frigiditatea ei decît s-ar fi simţit îndreptăţită să facă dragoste în Evul Mediu. De fapt, uneori îmi doream să fi fost în secolul al XII-lea, cînd răceala ei ar fi însemnat mîndria virtuţii sale şi s-ar fi simţit păcătoasă nurnai pentru deliciile cărnii, în tiinp ce acum era condamnată să se sirntă vinovată de frustrarea ei dureroasă. îmi era imposi-bil să nu împărtăşesc vinovăţia ei. Dacă ar fi fost mai tînără şi nu ar fi fost convinsă că nefericirea ei nu era greşeala amantului/ am fi putut sfirşi strangulîn-du-ne reciproc (chiar dintre frigide, sînt de preferat femeile mature), dar deşi amîndoi ştiam că nu eu sîht cauza, eram asociat cu suferinţa ei. lar încercările mele de a o alina nu făceau decît să îngrcuneze situa-ţia. Pe de altă parte, să ignori excitarea disperată şi

relaxarea corpului ei ar fi însemnat să negi pînă şi le-găturile elementare de simpatie dintre noi. Eram pierduti într-un deşert de imposibilităţi.

Paola spusese că o fac să se simtă ca o femeie ade-vărată pentru că o doreain şi îmi plăcea să fiu cu ea, iar uneori era mama binecuvîntată a plăcerii mele. Dar amanta nu ar fi putut îndura aşteptările mocni-te care nu se aprindeau niciodată/ decît poate într-o disperare prudentă. Dacă am putea subsuma toate problemele sexuale inhibiţiilor, atunci ar fi mult mai puţine, şi totuşi la început eram sigur că Paola refu-za să consimtă la orice forrne de jocuri amoroase din modestie. Totuşi, rezistenţa sa violentă nu arăta ruşi-ne/ ci frică. Frica ţîşnea din albastrul ochilor ei şi atîr-na peste corpul lung şi alb — frica de speranţe false şi înfrîngeri şi mai mari.

Chiar şi o privire sentimentală o punea în gardă pe Paola. Avea oroare să se lase dusă de val sau mai degrabă să uite că nu poate uita de sine. Intr-o seară blîndă de sfirşit de martie stăteam la marginea unei cafenele pe bulevard, privind valul splendorii uma-ne şi, pentru că Paola părea relaxată şi veselă, am început s-o privesc rugător, ca şi cînd ar fi fost o fe-meie străină pe care încercam s-o agăţ. A ridicat sprîncenele şi a întors capul.

— Problema ta este că te iubeşti prea mult.
— Cum poti să iubeşti pe cineva dacă nu te iu-beşti pe tine însuţi?
— De ce ar trebui să n"iă iubesc? m-a întrebat cu obiectivitatea ei obişnuită şi deprimantă. De ce tre-buie să iubim pe cineva?

Poate că am fi putut face faţă lipsei sale de satis-facţie fizică, dar consecinţele metafizice deschideau un gol între noi. Din cauza lor era atît de dificilă — de fapt, pentru lung timp, chiar imposibilă — testa-rea ipotezelor mele pline de speranţă privind o cale uşoară de a ne elibera de rănile produse de prosopul ud al soţului ei.

Apoi/ într-o sîmbătă dimineaţă/ am fost trezit de căldură. Soarele îmi bătea în ochi prin geamurile fe-restrei rotunde şi prin perdelele albe, vaporoase, iar temperatura în cameră trebuie să fi fost de cel puţin treizeci şi cinci de grade. Noaptea/ aruncasem pătu-ra şi cearşaful, iar Paola zăcea pe spate cu genunchii ridicaţi, respirînd neauzit. Niciodată nu sîntem atît de m.ult în puterea corpurilor noastre, în strînsoarea celulelor noastre inconştiente ca atunci cînd dorrnirn. Cu inima bătîndu-mi puternic, m-am gîndit că de data asta o s-o aduc unde vreau eu sau o îndepărtez definitiv. Incet, i-am depărtat picioarele: un hoţ care dă ramurile la o parte pentru a se furişa într-o grădi-nă. în spatele smocului de iarbă blondă am putut ve-dea mugurul ei roz închis, cu cele două petale lungi uşor depărtate, ca şi cînd ar fi simţit şi ele căldura. Erau deosebit de frumoase şi am început să le miros şi să le ling cu vechea lăcomie. Curînd, petalele s-au catifelat şi am putut să gust stroph de bun venit, deşi corpul rămînea nemişcat. Probabil că Paola se trezi-se/ dar se prefăcea că nu; a rămas în starea de visare în care încercăm. să scăpăm de responsabilitatea ori-cărei fapte, negînd cu anticipaţie atît victoria, cît şi înfrîngerea. Au trecut zece minute sau o jumătate de

oră (timpul se dizolvase în miros de pin) pînă cînd abdomenul Paolei a început să se contracte şi să se ri-dice/ tremurînd, eliberîndu-şi în final bucuria/ acea explozie de care nu se pot lipsi nici măcar amanţii ocazionali. Cînd si-a epuizat elanul, m-a tras de bra-ţe peste ea şi am putut să o pătrund, în sfirşit, cu con-ştiinţa curată.

— Ai o mutră încrezută, au fost primele ei cuvin-te după ce a putut să-şi concentreze din nou privirea ochilor albaştri.

Aveam un prieten comun: un pictor ungaro-ita-lian, Signor Bihari, un gentleman înalt/ cu alură spor-tivă/ de şaizeci de ani. Purta întotdeauna o eşarfă ele-gantă, creată de el, şi obişnuia să asigure pe toată lumea că prindpala lui ainbiţie în viaţă este să rămî-nă tînăr ca Picasso. îşi începuse cariera ca reporter în Budapesta, dar ziarul îl trimisese în 1924 într-o mi-siune de două săptămîni la Faris şi de atunci nu se mai întorsese în Ungaria. Sotia sa era o doamnă fran-ţuzoaică pe care o aducea după el la Albergo Balles-trazzi ca să audă cel putin conversaţii în maghiară şi să afle cum sună limba maternă a soţului ei. Stătea lîngă el, bulversată, în timp ce el vorbea cu refugia-ţii. Signor Bihari n-o cunoştea numai pe Paola/ ci şi pe editorul care fusese prietenos cu ea/ şi aşa am aflat că Paola o rupsese cu acesta/ spunîndu-i că este în-drăgostită de un refugiat ungur.

I-am repetat asta Paolei, curios să văd dacă va re-cunoaşte o destăinuire atît de afectuoasă.

— Nu-l crede, a s'pus Paola, am vrut să scap de el în mod paşnic şi nu poţi scăpa de cineva spunîndu-i adevărul.

— Şi care este adevărul?

Ne aflam în bucătăria ei, unde pregătea masa, îm-brăcată doar cu sutienul **şi** o fustă subţire; pentru că era deja vară. Eu stăteam la masa din bucătărie aspi-rînd aroma mîncării delicioase şi o priveam cum se mişcă, stîrnindu-mi un amestec de tot felul de dorinţe.

—Ei bine, a spus, cu atenţia îndreptată asupra cratiţelor şi tigăilor care sfirîiau, adevărul este că în circa zece ani intenţionez să nu mai lucrez şi să mă retrag la vechea noastră casă din Ravenna. Pînă atunci, părinţii mei vor fi inurit şi am să trăiesc aco-lo cu o altă fată bătrînă. Nasurile noastre se vor as-cuţi cu fiecare iarnă, cred.

— Poate am să fiu profesor la Ravenna.

— Există destui profesori de filozofie în Italia cît să umple Adriatica. Ai să ernigrezi în altă ţară, mai devreme sau mai tîrziu. Ceea ce va fi foarte bine, fiindcă o să mă scutească de experienţa neplăcută de a te vedea plictisindu-te de mine.

Prezicerea că mă voi plictisi de ea părea cît se poa-te de improbabilă. Intre noi exista acum mai puţină tensiune decît existase vreodată cu majoritatea fe-meilor pe care le cunoscusem şi fericirea noastră re-laxată îmi amintea de momentele proaste prin care trecusem cu toate amantele mele. Imi aminteam cli-pele de nelinişte cînd recitam în minte date istorice în timp ce ,făceam dragoste/ ca să nu mă bucur mai mult şi mai repede decît partenera mea. Cu Paola, nu

aveam nici un motiv să-mi reglez reacţia. Ea mă pri-mea cînd era deja udă şi tremurîndă — ceea ce cum-va o făcea de fiecare dată mai apetisantă. Ne înţele-geam extraordinar şi eram fericiti.

N-am putut găsi o slujbă, iar la începutul lui au-gust Albergo Ballestrazzi avea să fie redat oaspetilor care plăteau. Dacă m-aş fi dus să locuiesc cu Paola, probabil că m-ar fi întreţinut multă vreme. Aşa că a avut dreptate în privinţa plecării din Itali?". Signor Bihari avea un prieten la Ambasada Canadei, care avea prieteni la Toronto, iar aceştia mi-au promis o slujbă la universitatea de acolo, ofertă pe care nu am avut curajul să o refuz.

La 16 august/ Paola m-a condus la aeroport. Ne zgîlţîiam pe bancheta din spate a unui taxi vechi şi/ văzînd că eram mohorît şi tăcut, m-a tras de păr.

— Nu că ţi-ar părea rău că te desparţi de mine, a spus ea acuzator, ti-e frică să te duci în Canada.

— Şi una, şi alta/ am recunoscut şi am început să plîng, ceea ce cred că a făcut despărţirea mai uşoară pentru calculata mea amantă.

După ce ne-am luat rămas-bun la poarta termma-lului/ Paola s-a întors să plece/ apoi a venit înapoi şi *m-a mai* îmbrăţişat o dată.

— Nu-ţi face griji, Andrea/ a spus ea, citînd o glu-mă de-a noastră, cu un zîmbet serios, toate drumuri-le duc la Roma.

ŞAISPREZECE

Despre femeile mature ca

adolescente

sc.v pe hnia

Norman Mailer

în lumea modernă a apărut un nou gen de solitu-dine: singurătatea vitezei. E atît de uşor să te urci în-tr-un avion şi să te duci într-un Loc în care nu cunoşti pe nimeni. Nu am nici un fel de rude în Ann Arbor:
cele pe care le ştiu eu sînt la Londra, Frankfurt, Mila-no, Paris, Lyon şi Sydney, Australia. Sora tatei, mătu-şa Alice, este acum o femeie bătrînă, care cultivă căp-şuni în apropiere de Freiburg. o nepoată de-a mea care a plecat la Barcelona s-a căsătorit cu un inginer spaniol şi au emigrat împreună la Caracas. Am un alt văr, mulatru american, care este, sau cel puţin era atunci cînd am avut ultima dată veşti despre el, mu-zeograf în Cleveland. Un unchi de-al meu, care a participat la programul spaţial de la Cape Kennedy/ s-a pensionat şi locuieşte la New York, în Upper West Side. Eu am venit de la Roma la Toronto — cre-deam eu că pentru totdeauna — şi acum iată-mă în Michigan. Americanul tipic dintr-un orăşel căruia de multe ori îi lipseşte viaţa din marele Toronto.
încă îmi amintesc cum îmi ţiuiau urechile la ateri-zare, în timp ce mă îndepărtam de avion pe asfaltul unui nou continent, simţindu-mă de parcă mi s-ar fi

uscat sîngele **în** vine. Un funcţionar gras/ în unifor-mă/ mi-a dat un formular albastru, pe care era scris numele meu şi afirmarea existenţei mele canadiene: *imigrant nou aterizaf.* Mi-a mai înmînat şi o bancnotă de cinci dolari, mi-a explicat că erau „bani de bun ve-nit" şi m-a pus să semnez o chitanţă. Apoi mi-a indi-cat cu un gest larg al mîinii că puteam pleca oriunde doream. Mi-ar fi plăcut să mă răsucesc pe călcîie şi să mă duc direct înapoi în Europa, dar cum nu aveam decît chitanţa de la biletul meu dus şi mai puţin de o sută de dolari, inclusiv banii de bun venit, mi-am tî-rît cele trei valize afară din terminalul murdar şi dă-răpănat- După o privire aruncată peisajului vast, pustiu, străin, mi-am căutat susţinere în propria-mi umbră gigantică/ pe care soarele o arunca în faţa mea pe pămînt. Cîţiva kiloinetri mai încolo/ un uriaş nor răuvoitor de smog maroniu atîrna în aer, semnalînd prezenţa oraşului în care aveam să trăiesc.
Şoferul meu de taxi era un bărbat corpolent, cu o faţă *patrata*, plată şi ochi inexpresivi, care nu prea m-vitau la discuţii. Dar nu cunoşteam pe nimeni altci-neva, aşa că i-am spus că tocmai sosisem în Canada şi că aveam nevoie de o cameră ieftină în cartierul în care se afla universitatea. Din fericire, s-a dovedit a fi austriac şi cînd a aflat că veneam din Ungaria şi cu-noşteam bine Salzburgul, a devenit prietenos şi mi-a promis că mă ajută să mă instalez. Vorbindu-mi în oglinda retrovizoare, a remarcat că eram destul de tî-năr ca să-i fiu copil şi m-a avertizat că în Toronto nu existau cafenele şi că ar trebui să-mi fac cît mai repe-de o prietenă, pentru că prostituatele erau scumpe.

Pe cînd ne îndreptam spre oraş pe şoseaua Queen Elizabeth, cu plopi înalţi şi tufişuri de o parte şi de alta/ apoi pe malurile lacului Ontario, am început să mă gîndesc că peisajul era destul de plăcut şi oare-cum asemănător cu cel dinjurul lacului Balaton. Dar austriacul insista că era populat cu spirite diferite de cele pe care le cunoscusem. acasă.
— Cei de aici sînt oameni ca peste tot, dar nu re-cunosc asta decît dacă sînt beţi. Şi apoi leşină pe po-deaua taxiului sau le vine ideea strălucită să te jefu-iască. Am momente cînd aş prefera să conduc o birjă prin Viena pe vremea lui Franz losif.
Făcu o mică pauză în memoria apusului Imperiu Austro-Ungar/ de care nici

unul dintre noi nu avea cum să-şi amintească.

—Canadienii iubesc mai presus de toate banii, ceea ce e foarte bine, a continuat el, dar după aceea vin băutura, televizorul şi apoi mîncarea. Sexul este mult mai jos pe listă. Cînd tu ai pune mîna pe o fată, un canadian pune mîna pe încă o bere. Pe aici e plin de bărbaţi graşi şi de femei nefericite.

Şi el arăta destul de greoi, am remarcat.

— Ei, a recunoscut el arţăgos/ după ce o să trăieşti aici cîţi ani am trăit eu, o să te schimbi şi tu.

Am parcat pe strada Huron, o stradă îngustă, cu pomi de o parte şi de alta şi cu case victoriene cu cre-neluri, dărăpănate, din cărămidă roşu închis, transformate în pensiuni, şi am mers din uşă în uşă între-bînd dacă au camere de închiriat. Austriacul a admonestat vreo duzină de proprietărese pentru preţurile exorbitante pe care le cereau, apoi m-a sfă-

tuit sa iau o cameră la mansardă cu zece dolari pe săptămînă. Avea un tavan jos/ în pantă, tapet cu im-primeu şi linoleum., dar eram nerăbdător să mă stabilesc undeva, fie şi temporar. Ne-am întors la maşi-nă să-mi iau bagajul şi i-am mulţumit pentru inexplicabila lui amabilitate.

— De mîine nu mi-ar mai păsa de tine, a spus el, ridicînd palmele desfăcute pentru a da mai multă greutate vorbelor sale, dar nu puteam lăsa în voia sortii un om în prima lui zi în Canada. Şi eu am ve-nit singur aici — în *'51,* în toiul iernii! Nu uiţi nicio-dată prima zi, crede-mă. E cea mai rea.

A luat banii, dar n-a vrut să accepte nici un bacşiş şi ne-am despărţit cu o strîngere de mînă afectuoasă.

L-am revăzut trei ani mai tîrziu: renunţase la şo-fat şi deschisese Prăvălia de Ştrudele Vieneze de pe strada Yonge. Cred că îi mergea bine, căci mi-a spus că tocmai se întorsese dintr-o vacanţă în Japonia. Faptul că l-am reîntîlnit ca mic întreprinzător de suc-ces şi călător prin lume, încă supraponderal, exaltat de bunăstarea lui neaşteptată mi-a reînviat amintirea pe care i-o purtam/ de călăuză aproape mistică pe acest continent de imigranţi.

Lucrurile asupra cărora m-a avertizat el, lucruri pe care le detest şi azi la fel de mult ca-n ziua în care am sosit aici — băutura, petrecerile/ hocheiul şi televiziunea —/ reprezintă trăsături evidente ale stilului de viaţă atît în Statele Unite/ cît şi în Canada, dar la fel de evidentă este bunăvoinţa de a-i da o şansă unui străin. Datorită prietenului lui signor Bihari de la Consulatul Canadian din Roma/ am cunoscut o se-

rie de înalţi funcţionari din învăţămînt, care parcă abia aşteptau să mă ajute. Mi-au găsit o slujbă la o şcoală de băieţi în primul an, apoi m-au ajutat să ob-ţin un post de asistent la Universitatea din Toronto. După cinci ani la Universitatea din Toronto, am ve-nit la Universitatea din Saskatchewan şi apoi la Uni-versitatea din Michigan de la Ann Arbor, unde am rămas pînă azi — deşi mă bate gîndul să concurez pentru un post la Columbia. Presupun că pentru unii oameni e imposibil să se stabilească într-un singur loc o dată pentru totdeauna, după ce au părăsit ora-şul copilăriei lor; sau poate că oricît de mult aş sta în Canada n-o să mă simt niciodată cu adevărat acasă şi de asta vreau să mă tot mut. îmi doresc încă să lo-cuiesc într-un oraş în care străzile şi pi-eţele poartă numele unor mari oameni, şi nu al unor antrepre-nori, primari sau copaci.

De ce nu putem avea oraşe în care geniile să fie onorate la fiecare colţ de stradă? Cum vrem să creş-tem copii civilizati, dacă ei nu s-au întrecut nicioda-

tă pe bulevardul Shakespeare? Cum mai pot oainenii să aspire şi la altceva decît la bani cînd nu mai au în jurul lor nimic care să le amintească de nemuritorii creatori ai unor lucruri ce nu-şi pierd valoarea odată cu inflaţia? Am trimis diverse scrisori ziarelor, în care le propuneam, printre altele, să redenumească străzile în după numele lui Moliere, Mozart sau Mark Twatn. Dar acestea nu fac obiectul prezentei scrieri decît în măsura în care sugerează că atunci cînd am venit de la Roma eram o persoană complet

buimăcită, dacă după toţi aceşti ani eu încă nu m-am adaptat Lumii Noi. Mi se părea uneori, mai ales în primii mei ani în Toronto, că traversasem Atlanticul numai ca să-mi pierd pretioasa încredere în femeile mai în vîrstă. Şi cu riscul de a-mi submina propria argumentaţie/ tre-buie să recunosc că există femei pentru care semnele anilor se văd numai pe feţe, nu şi în mintea sau ca-racterul lor. De fapt/ s-ar părea că fetele proaste de-vin şi mai stupide pe măsură ce se maturizează. Sînt devorate de vanitate şi avariţie, acesta fiind probabil motivul pentru care m-au cruţat în vremea studen-ţiei mele, cînd eram tînăr şi sărac. în puţinele ocazii în care le-am atras atenţia, la Budapesta, am ştiut cum să le recunosc şi am fugit la timp. Dar conştiin-ţa faptului că trebuia să păstrez distanţa faţă de fe-ineile care îl adorau pe Tovarăşul Stalin sau muzica ţigănească a fost o protecţie şubredă împotriva per-sonalităţilor la fel de deformate din Arnerica de Nord. Mi-a luat ceva timp să realizez că trebuie să stau departe de femeile care îşi coboară privirea ro-şind respectuos la menţionarea Companiei de Telefo-nie Bell, care se uită cu orele la televizor în fiecare zi, care fredonează melodii din reclamele la detergenţi, care sărută cu ochii deschişi şi se mîndresc cu faptul că sînt practice. Astfel de femei sînt adeseori pericu-loase şi îţi aduc întotdeauna suferinţă şi încă mă mai resimt de pe urma ghinionului de a fi dat peste una dintre ele în a doua zi petrecută în Lumea Nouă, într-o vreme cînd nu-mi trebuia mult să devin depri-

mat în împrejurările cu totul străine în care mă aflam.

Ea a apărut/ destul de sugestiv, într-un decor de reviste de cinema/ programe TV, *înilk-shake-un*, paste de dinţi/ medicamente, aparate de fotografiat, foarfe-ce, şerveţele şi diferite articole cu preţ redus la Ofer-ta Specială, într-un magazin de pe Bloor Street. Era la distanţa de jumătate de cvartal de pensiunea mea şi intrasem acolo să mănînc ceva de seară, ca să nu fiu nevoit să ies în oraş mai departe decît era necesar. Terminasem de mîncat şi tocmai beam un pahar cu lapte cînd am devenit conştient de zîmbetul ei adre-sat mie. Cred că niciodată nu am avut mai mare ne-voie de un zîrnbet sau de o privire ca în acel mornent. Mă simţeam singur pe o planetă străină, nu cunoş-team pe nimeni, femeie sau bărbat, nu aveam nici măcar cu cine schimba o vorbă/ eram îngrozit la gîn-dul că trebuia să mă întorc singur în camera mea po-somorîtă de la mansardă; şi deodată m-am simţit re-adus pe pămînt/ în faţa unui răsărit.

Avea vreo treizeci şi cinci de ani, păr roşcat, ondu-lat, buze groase şi o siluetă plinuţă/ dar destul de fru-moasă, şi îmi zîmbea, privindu-mă direct în ochi, fără nici un efort de a ascunde că mă place. Şi nu m-am mai simţit la mii de kilometri depărtare de casă.

Cînd m-am ridicat să plătesc, ea a ieşit şi a zăbo-vit lîngă uşă/ urmărindu-mă prin geam. Speram să fie o femeie divorţată, acum singură şi la fel de dor-nică de companie ca şi mine; deja ne vedeam cuplati pentru la noapte. Cînd am

ieşit din magazin, era la numai cîţiva paşi înaintea mea.

— Scuzaţi-mă că vă vorbesc fără să vă fi fost pre-zentat, am spus cînd am ajuns-o din urmă, dar aş vrea să vă cunosc.

— Plecaţi! mi-a poruncit *ea*, cu o voce plină de indignare şi a grăbit pasul.

Innebunit de singurătate mai mult decît de dorin-ţă/ am urmat-o.

— Mă numesc Andrăs, i-am spus. Dumneavoastră?

— Lăsaţi-mă în pace sau chem poliţia! o bătrînă care trecea pe acolo a auzit-o şi mi-a aruncat o privire urîtă. M-am oprit un moment, dar apoi, amintindu-mi cum mă fixase mai devreme în magazin, am alergat după ea, doar ca să fiu din nou ameninţat.

— Dacă mă mai urmăriti, strig după ajutor! Ce-ai, eşti violator?

Am renunţat şi am privit-o cum se depărta. De vreo două ori s-a uitat în urmă ca să vadă dacă o ur-măream; iar a doua oară cînd s-a întors, rîdea.

Eram furios. Nu atît pentru că-şi bătea joc de mine, cît pentru că nu avea nici un motiv să facă asta, în afară de pura răutate irnpersonală. Cunoscusem fete care se amuzau cu tachinări sadice, dar o femeie care nu putea avea în nici un caz mai puţin de trei-zeci şi cind de ani şi totuşi se purta ca o adolescentă frustrată era o experienţă nouă. Sînt superstiţios în ce priveşte începuturile proaste şi incidentul m-a umplut de presimtiri negre legate de obiceiurile amoroase ale canadiencelor.

Unele dintre cele pe care am reuşit să le aduc în patul meu au fost şi mai bizare. o bibliotecară de

treized şi doi de ani şi-a desfăcut picioarele pentru inme la mai puţin de jumătate de oră după ce ne-am cunoscut la o petrecere şi în mai puţin de o oră îmi propunea să ne căsătorim. Apoi mi-a ţinut un curs despre noile m.ele responsabilităţi ca viitor soţ. Avea să fie datoria mea să-i asigur o viaţă confortabilă cît trăiam şi după moartea mea — adică trebuia să-mi fac o asigurare de viaţă. în mai puţin de două ore, această creatură ciudată era gata să mă ia de bărbat şi să mă şi îngroape. Nu a vrut să plece pînă nu i-am explicat că proveneam dintr-un trib care o înmor-mînta şi pe văduvă alături de cadavrul soţului.

în acele zile, m-am tot gîndit la relaţiile goale din-tre sexe, la distanţele care par să se strecoare pînă şi în cele mai trainice căsnich. Ain crezut că era din ca-uză că nu aveau bideuri în baie. „Dacă ne-am fi cu-noscut aici", i-am scris Paolei/ „nu m-ai fi lăsat nicio-dată să mă apropii de tine."

o mare parte a timpului am scris scrisori, majori-tatea pentru mama şi Paola, şi răspunsurile lor îmi erau cea mai dragă companie.

Idilele mele neplăcute, dar din fericire scurte, îmi par acum simple preludii la întîlnirea mea cu Arm, o femeie iratională pînă la cruzime, care a avut o influ-enţă profundă asupra vietii mele — ca pentru a de-monstra că modul cel mai bun de a educa un bărbat este să-l faci să sufere. Cu ea am avut două aventuri sortite eşecului, la distanţă de cîţiva ani, timp în care personalitatea ei s-a schimbat considerabil, desi ge-niul pentru absurd i-a rămas neafectat. Prima dată am înfilrdt-o la Conferinţa de la lacul Couchiching, la care

am participat în vara lui 1958, pentru a face cunoştin-ţă cu cîţiva dintre viitorii mei colegi de universitate.

Couchiching este unul dintre miile de lacuri care fac ca zonele neindustrializate

din nordul regiunii Ontario să rămînă sălbatice şi frumoase/ în ciuda m-vaziei motorizate anuale a orăşenilor. Pe o faleză lar-gă/ înconjurată de păduri, se află o tabără YMCA unde se tine în fiecare vară o conferinţă de zece zile despre n-iarile probleme ale ţării şi ale lumii. De pe malurile Atlanticului şi ale Pacificului/ trei-patru mii de canadieni se adună la Couchiching: profesori uni-versitari, ziarişti, profesori de liceu, comentatori de televiziune, bibliotecari/ gospodine active în treburi-le comunităţii, chiar cîţiva politicieni bizari — pe scurt/ tot felul de oameni cărora *le pasă* şi care îşi pe-trec cea mai mare parte a timpului în casă. Astfel de conferinţe de vară lîngă apă, copad şi sub cerul liber se bucură de mare căutare în rîndurile intelectualilor nord-americani, şi pe bună dreptate, pentru *ca e* mult mai profitabil să discuţi despre balanţa terorii, automatizare şi explozia demografică în aer liber şi îrnbrăcat în pantaloni scurţi decît în săli de conferin-ţe sufocante, în costume rigide. în plus, nu eşti obli-gat să asişti la toate conferinţele sau discuţiile. Poti să faci o baie în lac, să stai la soare pe mal sau pur şi simplu să te plimbi desculţ prin iarba care te gîdilă delicios. Oameni care trebuie să poarte povara res-pectabilităţii vreme de unsprezece luni pe an pot scuipa pe jos/ pot hăuli ca să audă ecoul propriei vod, pot să se scarpine pe burtă în public — iar soţii şi soţiile **au** în plus optiunea de a-şi curăţa plămînii

de aerul stătut al dormitorului conjugal. Binemteles că aceia care întîmplător nu au altceva mai bun de fă-cut se adună în sala de conferinţe; dar după calcule-le mele personale (care nu sînt neapărat exacte), în tinipul discutării unui singur aspect al unei crize mondiale se consumă cam cinci-şase adultere.

Cu toate acestea, ar fi incorect să atribui comuni-tăţii intelectuale canadiene o extraordinară vitalitate şi sofisticare. Eram cazat împreună cu alţi cinci bur-laci şi au fost seri la rînd în care toţi cinci au rămas în cabană să bea. Toţi erau absolvenţi de universitate, doi dintre ei aveau doctorate şi totuşi, în timp ce lacurile şi malurile erau pline de fete rătăcitoare şi ne-veste singuratice, aceşti tineri presupus inteligenţi, străluciţi, sănătoşi preferau să stea pe paturile lor de cazarină, agăţaţi de gîtul unei sticle şi schimbînd în-tre ei glume deocheate, de parcă ar fi fost închişi. Spectacolul acestor tineri care lăsau să le scape ase-menea ocazii minunate de dragul băuturii mi se pă-rea absolut incredibil. Cînd i-am părăsit ca să-mi în-cerc norocul în întuneric, rîdeau de mine şi mă numeau, cu dispreţ amical, „abstinentul nebun".

La conferinţă era un ziarist pe nume Guy MacDo-nald, care relata discuţiile pentru unul dintre marile cotidiene, deşi slujba lui obişnuită era să scrie edito-riale oarecare. Era scund, slăbănog şi cu picioare strîmbe, avea părul rărit, nasul mare şi ars de soare şi purta ochelari demodaţi, cu ramă de sîrmă/ care confereau banalităţii lui un fel de unitate demnă. So-ţia lui însă era o femeie drăguţă, tipul de fruinuseţe englezească, cu părul şi pielea combinînd nuanţe de

blond şi roşcat — numai culori şi contraste blînde/ mustind de tensiune. Erau însoţiti de cele două fiice ale lor, care din nefericire moşteniseră fizicul tatălui lor. Cea mai mare mi-a spus că avea „nouă ani şi ju-mătate", aşa că soţii MacDonald trebuie să fi fost că-sătoriti de cel puţin zece ani; dar Guy MacDonald încă se dădea peste cap să-i facă pe plac nevesti-sii şi întotdeauna concentra conversaţia în jurul ei cînd era de faţă. Ea îl asculta cu o expresie care părea să spună *sînt mai deşteaptă decît soţnl men*. într-o dimi-neaţă, cînd stăteam împreună pe marginea docului/ cu spatele la soare şi picioarele în apă, mi-a spus că el se născuse în Ottawa, iar Ann era din Victoria/ Co-lumbia Britanică. Faptul că se întîlniseră şi se căsăto-riseră în ciuda

marii distanţe care îi despărţea la naş-tere era pentru el prilej de uimire şi încîntare.

— Ştii, a zis el, întorcîndu-se să mîngîie genun-chiul nevesti-sii, întinzînd mîna cu un gest încet, lung, de parcă s-ar fi întins peste mii de kilometri/ peste păduri, preerii/ lacuri şi munti, Ann e de pe Coasta de Vest — a crescut în Victoria.

Ann a reacţionat la această remarcă şi la atingerea lui cu un oftat de martir — nu izbitor pentru a jigni/ ci doar perceptibil.

— Nu-i cinstit, dar nu pot să-i iert lui Guy că fete-le seamănă cu el/ mi-a spus ea odată, cînd am găsit-o singură pe chei supraveghindu-şi fiicele, care se bă-lăceau în apă.

într-o seară tîrziu, pe cînd bîjbîiam prin tabăra în-tunecată în drum spre o întîlnire cu o fată, am trecut

pe lîngă cabana familiei MacDonald. Ann stătea pe prag şi a strigat ca o santinelă:

— Cine-i acolo?

— Bună! Sînt Andrew Vajda.

— Incotro ai pornit-o?

Mă irită să sparg liniştea în întuneric, aşa că m-am dus la ea.

— Mă duc să mă întîlnesc cu cineva.

— Bravo ţie, a spus ea cu invidie. Eu nu mă în-tîlnesc cu nimeni. Fetele au adormit şi Guy joacă bridge pe nu ştiu unde. N-am absolut nimic altceva de făcut decît să stau aici şi să număr stelele.

— Nu-i nevoie să-ţi faci griji pentru copii aici — de ce nu te duci şi tu unde e el?

— La ce bim? Imi pare bine că mai rămîn şi singură. Vocea îi era ostilă, de parcă ar fi vrut să scape şi de mine. Totuşi a adăugat, cu o vibraţie bruscă în glas, sunînd ca o mărturie de disponibilitate:

— De ce nu stai jos? Am putea privi cerul împreună. N-am mai cunoscut niciodată o femeie ale cărei stări de spirit să se schimbe atît de brusc: reuşea să amestece intonaţii radical diferite în aceeaşi propozi-ţie. Chiar şi pe chei/ în timpul celei mai degajate con-versaţii, vocea lui Ann se învolbura ca un steag cînd vîntul bate din direcţii diferite, ca şi cum sufletul ei ar fi fost prins într-o furtună sălbatică.

îndată ce m-a ispitit să mă aşez lîngă ea, m-a aver-tizat cu o virtute solemnă:

— *Nu invit bărbaţii mai departe de prag*, a spus ea, plină de înţelesuri, aşa că să nu-ti vină idei.

— Mi-ar plăcea să-ţi tin companie, dar deja am în-tîrziat.

—A, bine, atunci... Dar ajută-mă să mă ridic, vrei? Stau aici de atîta vreme că mi-a amorţit piciorul.

Am ridicat-o pe Ann în picioare şi m-a tras spre ea/ punîndu-mi ambele mîini cu fermitate pe fesele ei. Le simteam mişcîndu-se prin fusta ei subţire de vară şi n-am putut rezista, deşi ştiam că mă aştepta o fată drăguţă şi deşteaptă, cu care aş fi petrecut o sea-ră mult mai plăcută decît cu această gospodină ex-centrică. Era supunerea instinctivă în faţa senzaţiei imediate. îndată ce curenţii pielii noastre s-au unit (în întunericul plin de mirosul slab, dar hipnotizant al lacului), o doream pe Ann atît de disperat, de par-că n-aş fi atins niciodată în viaţă o femeie. Am tras-o mai departe de cabană, căutînd un petec moale de iarbă, protejat de tufişuri şi la început a chicotit în-cîntată în spatele ineu. Apoi s-a oprit brusc şi a înce-put să se tragă în direcţia opusă.

— Stai, Andy, a spus ea pe un ton nefericit.

— Ce-i, ce s-a întîmplat?

— Nu ştiu... Cred că pur şi simplu îmi iubesc so-ţul, într-un fel.

— Să mă ferească Dumnezeu să stric o căsnicie re-uşită! am spus, dîndu-i repede drumul la mînă.

Din noaptea memorabilă cu virgina aceea în căl-duri, Mici, eram imun la tachinări.

— Nu că aş fi îndrăgostită de el, a adăugat ea pe un ton şi mai nefericit/ dar, ştii, nu i-am fost nicioda-tă infidelă.

— Atunci n-ar trebui să începi acum.

— Nu aşa ar trebui să vorbeşti tu, a protestat ea cu indignare autentică. Tu ar trebui să mă seduci.

—Frobabil că cineva te-a informat greşit, Ann. Dacă simti nevoia să fii convinsă, crede-mă, nu merită.

— Credeam că voi, europenii/ sînteţi eroi în răz-boiul sexelor!

— Eu sînt un pacifist.

Astfel am disipat în conversaţie orice porniri am fi avut şi ea nu a vrut să se întindă pe iarbă pînă nu ne-am plictisit şi nu ne-am săturat unul de altul. A fost o agonie lungă în schimbul unei plăceri scurte. Nici nu intrasem bine în ea, cînd am auzit vocea lui Guy MacDonald în depărtare.

— Ann — Ann? Eşti pe-aici? Ann?

Ain încercat să continuu, sigur că nu ne va găsi, dar Ann m-a împins cu forţa unei tigrese. S-a ridicat, şi-a scuturat fusta şi bluza şi s-a întors spre mine în-trebătoare, iar eu i-am cules cîteva frunze din păr. Pornind de-a lungul aleii, cu un mers deliberat negli-jent, a strigat cu o voce calmă:

— Vin. Am fost să mă plimb.

Am aşteptat pînă au dispărut în cabana lor, apoi am luat-o la fugă, sperînd că fata cu care trebuia să mă întîlnesc mă mai aştepta. Dar nu.

în dimineaţa următoare m-am dus în sala de con-ferinţe şi am ascultat două discursuri deprimante de-spre ziua în care oamenii nu vor mai trebui să lucre-ze ca să-şi cîştige existenţa şi-şi vor putea consacra timpul distracţiei. După prînz, cînd m-am întors la cabana noastră de burlaci, colegii m-au întîmpinat cu căutături piezişe. Mă căutase doamna MacDonald.

— Acum ştim unde-ti petreci serile! a spus lec-torul de ştiinţe politice, înalt şi efeminat. E foarte drăguţă.

După o pauză teatrală, a adăugat:

— Era atît de nerăbdătoare să te găsească, încît pariez pe o sticlă de whisky că s-a hotărît să-şi pără-sească sotul şi să se combine cu tine.

încă mai rîdeau de propriile lor glume cînd Ann a trecut pe lîngă cabana noastră, pare-se nu pentru pri-ma dată, şi a întors capul spre uşa deschisă. Am dat buzna afară, ca s-o îndepărtez. Fusesem sigur că acu-plarea noastră lipsită de vreo plăcere avea să fie uita-tă curînd de amîndoi şi nu-mi puteam imagina ce voia de la mine. Purta o rochie-sac fără formă/ care nu-i arăta silueta şi părea încordată, aproape poseda-tă. Aşa că era irnprobabil că voia să refacă idila noas-tră sfărîmată.

— Trebuie să vorbesc cu tine, a anunţat ea. Tre-buie să vorbesc cu cineva. Mă simt atît de vinovată-

— A/ nu, am protestat slab. Dumnezeule, de ce?

Mergeam printre cabane, încercînd să nu arătăm prea conspirativ.

— Mă gîndesc să-i spun lui Guy. Poate că o să se înfurie pe mine, dar măcar îmi eliberez conştiinţa. Nu pot să suport să mă simt vinovată.

— Eşti religioasă?

— Nu, bineînţeles că nu. Am fost educată ca an-glicană, dar nu mă mai interesează.

— Atunci care-i problema? De fapt, nu-ţi pasă de Guy.

— Pur şi simplu cred că nu e bine ce-am făcut, a spus ea cu încăpăţînare.

— înţeleg. Nu mai crezi în păcat, dar tot te deran-jează, aşa/ din obişnuinţă.

încercam să fiu frivol, ca s-o împiedic să fie covîr-şită de măreţia înclinaţiei sale

tragice. N-a mers. Ann repeta întruna că se simte vinovată.
— Uite, de fapt n-am făcut dragoste cu adevărat. Nici nu începuserăm bine cînd te-a strigat soţul tău. Ann s-a luminat imediat.
— Aşa e! a exclamat ea. Nu am. ajims la nimic *serios.* Ochii au început să-i strălucească de inocenţă;
acum nu mai era drăguţă/ era frumoasă. Se pare că ceea ce căuta nu era ispăşirea/ ci reîncadrarea — o chichiţă tehnică, să spunem aşa.
— Ai zice că de fapt doar ne-am giugiulit. Ne-am giugiulit un pic cam tare, a adăugat, şi i-a surîs unui arhivar în vîrstă care trecea pe lîngă noi.
Ar fi trebuit să fiu uşurat că înu acceptase sfrun-tata minciună nevinovată, dar am fost rănit. Era pri-ma dată cînd o femeie care făcuse dragoste cu mine considera că nu făcuse — şi părea de-a dreptul bucu-roasă pentru asta!
— Cred că mă duc să înot un pic, a incantat ea în-depărtîndu-se în fugă. Pa!
Dar nu s-a sfirşit aici. Doamna MacDonald a înce-put să mă urmărească pe la petreceri, atît în tabără/ cît şi după ce ne-am întors la Toronto. Ori de cîte ori conversaţia ajungea la aventurile amoroase ale sotii-lor care nu erau prezente, ea proclama tare şi plină de sine: „Eu nu am făcut dragoste cu nici un alt băr-

bat în afară de soţul meu." Apoi se întorcea spre mine şi ină fixa sfidător, ca pentru a mă provoca să-i contest afirmaţia. Toată lumea a ajuns să creadă că aveam o aventură şi pînă şi soţul ei a început să mă privească cu suspiciune.
Ca să-rm regăsesc liniştea sufletească (şi ca să evit pericolul real al unei scene neplăcute cu Guy MacDonald), nu m-am mai dus în locurile în care era de aşteptat să se afle şi Ann, dar am început s-o vi-sez- Odată, eram într-un avion şi brusc Ann a sărit de pe scaunul ei şi a strigat cu o voce care acoperea zbîr-nîitul motoarelor cu reacţie: „Eu n-am făcut dragos-te cu nici un bărbat în afară de sotul meu. Nu *cu ade-văraf."* Atunci toti pasagerii s-au ridicat în pidoare şi au început să-mi arate pumnii. în altă noapte, ţineam un curs cînd ea a intrat în clasă, îmbrăcată în costu-mul ei de baie roz din două piese, pe care-l purta la Couchiching şi a strigat către studenţii mei: „Vreau să ştiti că nu am făcut niciodată dragoste cu adevărat cu profesorul Vajda!" Mă trezeam transpirat de jenă.

ŞAPTESPREZECE

Despre mai mult decît destul

Plăcerea îl pnvenză pe om de faciiltaţi-le saîe
în aceeaşi masura ca şi dnrerea. Platon

Presupun că şapte ani de profesorat mi-au inocu-lat ideea *ca* aş putea să-i învăţ ceva pe alţii: nu pare să existe nici o altă explicaţie pentru dorinţa mea de a mă cufunda în aceste plăcute amintiri cu iluzia că-i edific pe cei tineri. Totuşi, mă bucur că le-am scris. Poate că nu oferă mare lucru cititorului, dar au fost foarte folositoare pentru autor: mi-e din ce în ce mai greu să mă iau în serios.

Mi se pare acum că ori de cîte ori am crezut că am învăţat ceva despre oameni sau despre viaţă în gene-ral nu am făcut decît să schimb forma neclintitei mele ignoranţe — adică ceea ce filozofii îndurători numesc natura cunoaşterii. Dar să vorbim numai de-spre strădărda mea de a căuta fericirea în dragoste: în afară de perioada în care m-am aflat la mila adoles-centelor, nu am fost niciodată atît de nefericit cu fe-meile ca atunci cînd credeam că le ştiu pe toate şi aveam toate premisele unei vieţi de burlac, lipsite de griji. Cînd m-am întors de la lacul Couchiching la Toronto, m-am mutat într-un apartament modem şi l-am mobilat cu un pat uriaş/ cărti, stampe, o combi-nă stereo şi unul dintre putinele bideuri din Ameri-

ca de Nord. Mai tîrziu, mi-am cumpărat chiar şi o maşină sport. Nu aveam prea mulţi bani/ dar slujba de la universitate îmi permitea condiţii bune de cre-dit. în această ţară/ comercianţii consideră că politi-cienii corupţi, funcţionarii de stat şi universitarii im-plică cele mai mici riscuri pentru credite, pentru că slujbele lor sînt asigurate aproape pe viaţă. Arătam satisfăcător şi aveam şi vîrsta pofrrivită: femeile au o slăbiciune pentru bărbatii spre treizeci de ani/ mai ales dacă aceştia au o baie latinească şi sînt nebuni după femei sub toate formele.

De asemenea/ devenisem destul de priceput în a recunoaşte femeile care nu erau de mine, iar surpri-zele neplăcute ca aceea descrisă mai devreme apă-reau foarte rar. Acum nu mai aveam trecere la femei-le care doreau şi meritau să fie iubite.

Problema mea era că erau prea multe. Mă îndră-gosteam de ele cît ai clipi, la vederea unui bust bine rotunjit (sau a unuia mic, îndrăzneţ), la sunetul unei voci răguşite sau din inotive mai puţin evidente pe care eram prea grăbit ca să le analizez. Avînd o locum-ţă a mea şi un program de lucru neregulat/ puteam în sfirşit să-mi împlinesc fanteziile din copilărie şi să mă bucur simultan de mai multe relatii amoroase.

Mom.entul era bun — nu numai pentru mine, ci şi pentru amantele mele. Trăitul la intensitate ajunsese să facă parte din atmosferă. Cînd am ajuns la Toron-to, mă puteam plimba pe străzile principale sîmbătă seara fără să văd picior de om, cu exceptia cîtorva beţivi. După cum arătau clar şirurile drepte de cutii urîte care treceau drept străzi şi nenumăratele pan-

carte şi reclame luminoase, pe oameni nu-i prea inte-resa altceva decît să cumpere şi să vîndă necesităţile de bază. Işi petreceau timpul liber uitîndu-se la tele-vizor în sălile lor de recreere de la subsol, stînd în ju-rul grătarelor din propriile curti sau plimbîndu-se cu noile lor maşini. Parcă le era frică să se îndepărteze prea tare de lucrurile pe care şi le cumpăraseră atît de recent şi de prietenii care-i ajutaseră să-şi aleagă casa, mobila, maşina. Era o lume puritană, dar din fericire eu aveam doar s-o întrezăresc pentru o clipă. Pe la sfirşitul anilor '50, oamenii s-au obişnuit cu ni-velul lor de trai şi au devenit brusc interesati de via-ţă. Răsăreau noi construcţii originale, străzi întregi de case erau renovate şi transformate în boutique-uri exotice, galerii de artă, librării şi cafenele în aer liber, iar în serile calde străzile erau atît de pline de oa-meni plimbîndu-se, încît uneori îmi lua un sfert de oră să străbat o singură stradă. Rata divorţurilor a crescut vertiginos, ca şi numărul cluburilor de călă-rie, al comitetelor de femei pentru sprijinirea artelor, al grupurilor de discuţii despre Marile Cărţi şi al al-tor organizaţii ce-i puteau furniza un alibi unei ne-veste care avea chef să-şi ia un amant. Acesta era fe-nomenul care a devenit cunoscut ca Revoluţia Sexuală Nord-Americană, iar eu eram decis să profit din plin de el.

Rezultatul a fost asemănător unei curse cu o ma-şină de mare viteză printr-un peisaj minunat: aveam o imagine fugitivă a tuturor dealurilor şi văilor su-perbe, a contururilor şi culorilor, dar mă mişcam prea repede/ ca să le văd ca lumea. Ain regretat ade-

sea că nu am ajuns să-mi cunosc mai bine amantele
— deşi eram nevoit să fac eforturi considerabile ca să le împiedic să mă cunoască ele pe mine prea bine. Fe-meile au obiceiul să-şi lase o cămaşă de noapte, o tru-să de farduri, o pereche de ciorapi în apartamentul iubitului; tinere scoţiene-canadience statornice şi-au lăsat pînă şi diafragmele la mine. Era dificil şi ener-vant să tot ascunzi lucrurile uneia de ochii celorlalte
— ca să nu mai vorbim de problema planificării timpului/ a confundării identităţilor şi a minciunilor continue. Şi nici nu-mi reuşea întotdeauna: aveau loc inevitabile scăpări şi scene. Odată am fost prins, pen-tru că nu am reuşit să explic ca lumea de ce pusesem o diafragmă într-o cutie veche de pantofi, sub o gră-madă de rufe- Iini amintisem să ascund obiectul, dar uitasem să-l pun înapoi în dulapul din baie înainte de următoarea vizită a proprietarei. Am devenit spe-rios şi apatic, o epavă fizică şi psihică/ incapabil mă-car să mă simt bine, darmite fericit. Cu toate acestea, nu mă puteam opri. La urma urmelor/ nu eram noro-cos că puteam să mă culc cu aproape orice femeie aş fi vrut? Mă invidiam singur în abisul nefericirii mele-Din ce în ce mai mult, mă trezeam atras de femei în-frînte la rîndul lor de viaţă.

Aşa am ajuns să mă încurc din nou cu Ann Mac-Donald. N-o mai văzusem de vreun an, cînd într-o după-amiază am văzut-o şezînd la cîteva mese de mine, într-o cafenea ungurească proaspăt deschisă. Ne-am zîmbit şi ne-am făcut cu mîna şi cînd a plecat s-a oprit lîngă mine.

— Ce mai faci?

^

— Tu ce mai faci?

Nici unul dintre noi nu mai ştia ce să spună. Am invitat-o să ia loc şi să mai bea un espresso cu mine, dacă nu se grăbea.

— Mi-ar face plăcere, a spus ea cu voce tensiona-tă. Am o grămadă de timp liber zilele astea.

Era la sfirşitul lui noiem.brie şi purta o rochie de catifea neagră, care se potrivea perfect cu silueta ei plină şi cu tenul roz strălucitor.

— Imi place localul ăsta unguresc, a remarcat ea aşezîndu-se, e minunat că avem locuri ca ăsta în bă-trînul şi prăfuitul Toronto.

o vreme, am discutat despre schimbările pe care le aduceau imigrantii europeni oraşului şi, bineînţe-les, am profitat de statutul meu.

— Imi pare rău, a spus ea în cele din urmă/ că am avut atît de puţin timp să ne cunoaştem în Couchi-ching.

— Am crezut că pînă şi timpul pe care l-am avut a fost prea mult pentru tine.

—Da/ probabil crezi că m-am comportat ca o proastă. După cum s-a dovedit, lui Guy nici că i-ar putea păsa mai putin de ceea ce fac eu.

— De ce? Ce s-a întîmplat?

— A, e o poveste lungă. Acum pretinde că-l fac să se simtă bătrîn şi neatrăgător. Aşa că-şi seduce secre-tarele. Nu m-ar deranja aşa de tare, dar insistă să-mi povestească toate detaliile. Am impresia că se aş-teaptă să-l aplaud.

Asta pentru că întotdeauna ai încercat să pari mai deşteaptă, m-am gîndit.

— Ei, asta înseamnă că părerea ta este încă cel mai important lucru pentru el. înseamnă că încă te mai iubeşte.

— Mă îndoiesc. Dar de fapt nu-mi mai fac griji pen-tru căsnicia mea. Am hotărît să mă bucur de viaţă.

îmi arunca priviri promiţătoare, dar aveam o în-tîlnire şi de data asta nu aveam de gînd s-o ratez. Am mai vorbit puţin/ despre vreme şi despre Toronto, şi ne-am despărţit în termeni amicali. Vechi duşmani, noi prieteni.

în lunile următoare am auzit multe poveşti de-spre aventurile amoroase ale lui Ann MacDonald. Uneori îmi povestea chiar ea, cînd ne întîlneam în-

tîmplător. Personalitatea ei avea o coerenţă nouă, senzuală; avea siguranţa de sine melancolică a fe-meii care trebuie să aibă grijă de mai mulţi amanţi. Făcînd schimb de confidenţe, i-am spus de problema mea că doream prea multe femei.

— Ştiu cum e, a oftat ea. Si eu sînt la fel.

— Tu eşti cea de care am nevoie de fapt. Tu mă în-ţelegi — cu tine n-ar fi nevoie să mă prefac.

— Ar fi plăcut/ a recunoscut ea cu o privire plină de regret, întinzîndu-se şi apăsîndu-şi mîna peste a mea. Dar hai să fim practici, Andy — n-am face de-cît să ne sporim reciproc problemele.

Şi-a exprimat refuzul cu un regret atît de afectuos, încît abia mai tîrziu mi-am dat seama că mă respin-sese. Gospodina nemulţumită se transformase într-o ferneie de lume, iar eu nu puteam să nu fiu impresio-nat. Am început să mă gîndesc la ea, dorindu-mi să mă sune, întrebîndu-mă gelos cum erau bărbaţii din

poveştile ei. Imi povestea din acelaşi motiv pentru care soţul ei îi relata aventurile sale? încerca să mă enerveze sau doar avea nevoie de cineva care s-o as-culte? Treptat, am devenit convins, cu toate îndoieli-le mele, că eram îndrăgostit **de** ea.

De-atunci, am încercat s-o seduc pe Ann MacDo-nald de fiecare dată cînd ne întîlneam, dar n-am reu-şit pînă în iarna lui 1962. Am încolţit-o la o petrece-re, pe cînd soţul ei era ocupat în altă cameră şi nici unul dintre amanţi nu părea să-i fie prin preajmă. Purta o rochie de seară decoltată şi am înghesuit-o de-a binelea într-un colţ şi n-i-am lipit atît de tare de ea, încît îi simţeam căldura sînilor prin sacou.

— Eu nu m-am ales decît cu partea proastă, am protestat. Uită-te la tine/ o femeie frumoasă şi deş-teaptă, şi eu trebuie să mă mulţurnesc cu arnintirea unei tîrfe stupide de la lacul Couchiching. Nu-i cin-stit. Trebuie să facem dreptate. în afară de asta, cred că sînt îndrăgostit de tine.

Strălucirea din ochii Annei era mai degrabă o străfulgerare decît vechea licărire pe care o cunoş-team, dar vocea ei era mămoasă şi liniştitoare.

— Eşti un băiat încăpăţînat/ nu-i aşa?

— Nu mă deranjează deloc să fiu băiat. De fapt, cu cît înaintez în vîrstă, cu atît mă deranjează mai puţin să fiu băiat. Vreau să-mi odihnesc capul pe sînii tăi.

— Eşti un copil foarte, foarte drăguţ. Asta nu mi-a mai plăcut, copil însemna prea tînăr. Am lăsat-o să se îndepărteze.

După miezul nopţii/ cînd musafirii nu se mai de-ranjau să se ascundă în colţuri întunecoase pentru îmbrăţişările lor furişe, dar pasionale şi toţi eram să-tui să ne mulţumim cu resturi, am pomit din nou în căutarea Annei. Descoperind-o în braţele înaltei şi destrăbălatei noastre gazde/ am aşteptat cu încăpăţî-nare apariţia geloasei stăpîne a casei.

Atunci Ann s-a bucurat să mă remarce.

— Nu ştiu unde e Guy, a spus ea roşind. Dacă nu ai nimic mai bun de făcut/ poţi să mă conduci acasă.

Pînă am ajuns pe stradă, acceptase să treacă pe la mine. Mi-a umplut mica maşină cu parfumul ei şi mi-a mîngîiat uşor ceafa în timp ce m.ergeam în tăce-re. Eram exaltat şi relaxat, visînd la viitorul nostru fe-ricit. Nici unul dintre noi nu avea să mai fugă, eu aveam să fiu sclavul Annei şi aveam să petrec cu ea fiecare clipă pe care o putea rupe de lîngă soţul şi co-piii ei.

Ann trebuie să fi avut cu totul alte gînduri, căci deodată şi-a retras mîna de pe ceafa mea.

— Ascultă, a zis ea neliniştită, determinată proba-bil de amintirea vreunei experienţe neplăcute, nu ştiu destule despre tine, de fapt, n-am făcut nicioda-tă dragoste, ştii. Sper că nu eşti unul dintre bărbaţii aceia care doar intră, ies şi gata.

Numai gîndul o făcea arţăgoasă.

— Ca să fiu sinceră, am destui amanti în momen-tul ăsta şi n-am nevoie de mici hărţuieli, nici măcar de dragul vremurilor apuse. Dacă vrei ceva, trebuie să-mi promiti performanţă.

ELOCIU FEMEiLOR MATURE 1 239

Mă întreb cum au loc alte accidente. Am ţîşnit pe roşu şi am intrat pe trotuar, oprind maşina la cîtiva milimetri de un felinar.

— Ascultă/ a spus ea fioros, dacă mă implici într-un accident şi fhcele inele află de noi, te ornor. Nu ştii să conduci?

Era cam unu noaptea şi ne aflam pe o stradă rezi-denţială liniştită. Nu ne văzuse nimeni. Am dat griju-liu maşina cu spatele, pînă am coborît de pe trotuar şi pentru o clipă m-am gîndit să întorc şi s-o duc înapoi la petrecere. Dar nu puteam suporta ideea să las o treabă neterm-inată de două ori cu aceeaşi femeie.

— Nu te teme/ am spus clocotind de furie, o să ai o noapte pe care n-o s-o uiţi niciodată.

Nici unul dintre noi nu a mai rostit vreo vorbă pînă am ajuns în apartamentul meu.

— Imi pare rău, a zis Ann îmbufnată, în tiinp ce o ajutam să-şi scoată haina, n-am vrut să te supăr. Doar că o femeie se află întotdeauna în dezavantaj. Nu ştie niciodată la ce se înhamă.

— De fapt/ aveam de gînd să te fac să te îndrăgos-teşti de mine, am spus eu, acru.

— Ei bine, nu e prea tîrziu.

S-a sprijmit de mine şi mi-a pus mîinile pe fesele ei, ca mai înainte.

— Şi nu mai trebuie să stăm pe un petec murdar de iarbă din pădure, mi-a reamintit ea, rotindu-şi în-cet fesele, pentru a-mi mîngîia mîinile.

Am încercat s-o dezbrac, dar n-a vrut să fie ajuta-tă. Dacă cerea performanţă, Ann era dispusă si s-o ofere şi a făcut un număr de strip-tease pentru mine,

aruncîndu-şi hainele de pe ea cu graţia ispititoare a anticipării.

Cu toate acestea, cînd am încercat să mă aşez dea-supra ei pe pat, m-a reţinut.

— Nu-mi place de deasupra, a spus cu o exaspe-rare vag mascată. Fă-o dintr-o parte/ te rog.

M-am pleoştit într-o clipă. Ca să cîştig timp, am început s-o mîngîi.

După cîteva încercări disperate, Ann a acceptat că era un eşec.

— Nu-i nimic, şi inie mi-a pierit cheful, nu trebuie să-ţi faci griji. Cred că pur şi simplu nu prea avem noroc unul cu altul.

A sărit din pat şi şi-a adunat lucrurile, vărsîndu-şi nervii pe sutien, care părea să fi dispărut. In cele din urmă l-am descoperit sub pat şi m-am băgat să i-l scot de acolo.

— Mulţumesc, a zis Ann, eşti minunat! S-a retras în baie cu hainele şi geanta. Nu aveam de gînd s-o urmez, dar după vreo douăzeci de minu-te m-am dus să văd dacă totul e în ordine. Am gă-sit-o complet îmbrăcată/ elegantă şi calrnă, rimelîn-du-şi genele. Cînd a văzut reflecţia feţei mele vinovate în oglindă/ mi-a surîs cu o indiferenţă afec-tuoasă. Apoi a mai aruncat o ultimă privire gînditoa-re spre ea însăşi.

— Ei, a conchis ea, un orgasm în plus sau în mi-nus nu mai contează, nu-i aşa? Adevărul şi umilinţa acelui moment au marcat, cred eu, sfirşitul întîrziat al tineretii mele. Voiam să plec într-un loc îndepărtat şi liniştit. Cîteva zile mai

tîrziu, cînd am auzit de un loc vacant la Catedra de Filozofie a Universităţii din Saskatchewan, am trimis o cerere, iar trei ani mai tîrziu m-am mutat la Universitatea din Michigan. Saskatoon şi Ann Arbor nu s-au dovedit atît de liniştite pe cît crezusem şi nici eu nu eram chiar pregătit să mă aşez şi să îmbătrînesc. Dar aventurile unui bărbat între două vîrste sînt o altă poveste.

Cuprins